

BOXHOLMS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING

3. Förordningar och stadgar

	Sida
Avfallsplan	2
Frister för rengöring (sotning)	115
Föreskrifter om avfallshantering	132
Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	147
Lokala ordningsföreskrifter torghandel	153
Lokala ordningsföreskrifter	155
Parkeringsövervakning	161

**KOMMUNAL AVFALLSPLAN
FÖR
MJÖLBY, TRANÅS OCH
BOXHOLMS KOMMUNER
2012 – 2017**

FÖRORD

Avfallsplanen är en del av den kommunala renhållningsordningen som även består av de lokala renhållningsföreskrifterna. Renhållningsföreskrifter redovisar hur hanteringen av hushållsavfall ska skötas.

Avfallsplanen är kommunens främsta och viktigaste dokument vad gäller utvecklingen av avfallshanteringen och blir därmed också ett verktyg i det kommunala arbetet med avfallsfrågorna.

Planen omfattar samtliga förekommande avfallsslag inom kommunerna, även sådant avfall som kommunerna inte har ett direkt renhållningsansvar för. Dessutom visar planen kommunens visioner, idéer och strategier om hur en miljömässigt bra men samtidigt också ekonomiskt rimlig avfallshantering ska utformas för de närmaste 6 åren.

Där inget annat framgår utgör 2010 planens basår, vad gäller uppgifter om avfallsmängder och andra statistiska uppgifter.

Avfallsplanen är sammanställd av en arbetsgrupp bestående av följande ledamöter:

Anette Ekman	VA/Avfallschef i Mjölby
Jenny Asp Andersson	Miljöinspektör i Mjölby/Boxholm
Conny Bravell	Avfallschef i Tranås
Emma Ross	Miljöingenjör i Tranås
Björn-Allan Svensson	1:e miljöskyddsinspektör i Tranås
Lars-Åke Ogsäter	Teknisk chef i Boxholm
Lars Bodelius	Konsult, RP Teknik AB

I arbetet har även deltagit en styrgrupp bestående av följande ledamöter:

Jan-Olof Dahlström (s)	Mjölby
Carina Jönsson (s)	Mjölby
Anders Steen (c)	Mjölby
Jennie Johansson (m)	Tranås
Björn Thiele (s)	Tranås
Anders Wilander (m)	Tranås
Stig Adolfsson(s)	Boxholm
Per Arne Larsson (s)	Boxholm

I arbetet har även deltagit en intern referensgrupp bestående av följande ledamöter:

Jesper Borgström	Planarkitekt Mjölby
Karolina Hedlund	Hållbarhetsstrateg Mjölby
Lars-Erik Nyström	Drifttekniker Mjölby
Dag Segrell	Teknisk chef Mjölby
Håkan Sylvan	Planarkitekt Mjölby
Bo Horndahl	Samhällsbyggnadschef Tranås
Björn Johansson	VA/Gatuchef Tranås
Jimmy Karlsson	Planerare Tranås
Fredrik Skaghammar	Miljöchef Tranås
Fredrik Noaksson	VD Boxholmshus

INNEHÅLL

A. PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	7
1. Lagar och krav	7
1.1 EU:s avfallsdirektiv	7
1.2 Den nationella avfallsplanen	8
1.3 Miljöbalken	9
1.4 Skatt på avfall	10
1.5 Avfallsförordningen	10
1.6 Förordning om deponering av avfall	10
1.7 Förordningar om producentansvar	10
1.8 Kommunal renhållningsordning	10
2. Kommunens renhållningsansvar	10
3. Producentansvaret	11
B. BESKRIVNING OCH ANALYS AV NULÄGET	12
4. Beskrivning av kommunerna	12
4.1 Mjölby kommun	12
4.2 Tranås	12
4.3 Boxholm	12
5. Näringsliv och arbetsmarknad	14
5.1 Mjölby kommun	14
5.2 Tranås kommun	14
5.3 Boxholms kommun	14
6. Insamlingssystem	15
6.1 Mjölby kommun	15
6.2 Tranås kommun	16
6.3 Boxholms kommun	17
6.4 Plockanalys	18
7. Avfallsbehandling/avfallsmängder	20
7.1 Hushållsavfall	20
7.1.1 Kommunens avfallsanläggningar	20
7.1.2 Kärll- och säckavfall samt grovsopor	21
7.1.3 Matavfall	22
7.1.4 Trädgårdsavfall	22
7.2 Slam	23
7.2.1 Kommunala reningsverk	23
7.2.2 Enskilda avlopp	24
7.2.3 Latrin	24
7.3 Hushållens farliga avfall	24
7.4 Förpackningsavfall	26
7.4.1 Återvinningsstationer	26
7.4.2 Glasförpackningar	26
7.4.3 Pappersförpackningar	27
7.4.4 Metallförpackningar	28
7.4.5 Plastförpackningar	29
7.5 Tidningar	31
7.6 Däck	32

Avfallsplan för Mjölby, Tranås och Boxholms kommun 2012 – 2017.

7.7 Elektronikavfall	32
7.8 Verksamhetsavfall	34
7.9 Fettavskiljare	34
7.10 Oljeavskiljare	34
8. Avslutade avfallsupplag	35
8.1 Mjölby kommun	35
8.2 Tranås	35
8.3 Boxholm	35
9. Miljöbedömning	35
C. FRAMTIDA AVFALLSHANTERING	37
10. Möjligheter och problem med avfallet	37
10.1. Analys av kärl- och säckavfall	37
10.2 Farligt avfall	38
10.3 Förpackningsavfall	38
10.4 Elektronikavfall	38
11. Uppföljning av gamla planen	39
11.1 Mjölby kommun	39
11.2 Tranås kommun	40
11.3 Boxholms kommun	42
12. Samråd	44
13. Fokusområden	44
13.1 Matavfall, biogas mm	44
13.2 Omhändertagande av slam	45
13.3 Olika form av central uppsamling i samband med nybyggnation	45
13.4 Samarbete med elkretsen om omhändertagande av småelektronik	46
13.5 Återvinningscentraler (ÅVC)	46
13.6 Information	46
13.7 Upplag för schaktmassor	47
13.8 Farligt avfall i hushållsavfallet	47
13.9 Taxor och avgifter	47
13.10 Kompostering	47
13.11 Nyttiggörande av näringsämnen i urin som separerats i hushåll.	48
13.12 Omhändertagande av förbrukat filtermaterial från fosforfällor	48
14. Mål och strategier för avfallshanteringen	48
14.1 Nationella övergripande mål	48
14.2 Nationella planens strategi för kommunens avfallshantering	49
14.3 Inriktningsmål för 2012 – 2017	50
14.4 Delmål och handlingsprogram	52
Bilageförteckning	57

SAMMANFATTNING

Denna avfallsplan är resultatet av en gemensam planeringsprocess för kommunerna Mjölby, Tranås och Boxholm (ibland kallad MTB-regionen).

Hantering av avfallet i regionen är en av de viktiga framtidsfrågorna för miljön. Nya miljö- och samhällskrav kräver nya lösningar för avfallshanteringen. Kommunerna vill ytterligare förstärka inriktningen mot en hållbar utveckling genom en förbättrad avfallshantering.

Syftet med avfallsplanen är att:

- Ge en samlad bild av den nuvarande avfallshanteringen i respektive kommun.
- Ange mål och strategier för hantering och återvinning av avfall för perioden 2012 - 2017.
- Långsiktigt styra avfallshanteringen i riktning mot ett hållbart samhälle.

Avfallsplanen för Mjölby, Tranås och Boxholm ska vara ett styrinstrument för utveckling av avfallshanteringen. Planen ska vara en del av kommunens styrdokument vid fysisk planering och den ska kunna användas av alla som på olika sätt ansvarar för kommunernas avfallshantering.

För att leva upp till de lite mer långsiktiga och generella inriktningsmålen krävs genomgripande förändringar av samhällets produktions- och konsumtionsmönster, vilket knappast kan ske under de år som denna avfallsplan gäller. Avfallsplanen är dock ett viktigt steg på vägen för att på lång sikt kunna uppfylla samhällets mål med materialhanteringen.

Utifrån nuläget inom avfallshanteringen i Mjölby, Tranås och Boxholm, regionala och nationella miljö kvalitetsmål samt EU:s avfallshierarki har mål och strategier för avfallshanteringen arbetats fram. Syftet med målen är att flytta avfallet uppåt i EU:s avfallshierarki för att minska mängden avfall som uppstår och att omhändertagandet av det avfall som uppstår ska förbättras ur miljö och resurshushållningssynpunkt.

Avfallsplanen innehåller följande **inriktningsmål**.

- ☞ Den totala mängden avfall och avfallets farlighet ska minska
- ☞ De resurser som finns i avfallet ska tas tillvara
- ☞ Avfall ska hanteras på ett säkert sätt med avseende på hälsa och miljö
- ☞ Avfallshanteringen ska svara upp emot samhällets och kundernas krav på ekonomi, service och kvalitet.

Under varje inriktningsmål finns flera **delmål** som i olika omfattning är mätbara (se nedan). För varje inriktningsmål anges åtgärder som visar hur kommunen ska agera för att bidra till att målen nås.

- Avfallsmängden till avfallsförbränning ska till 2017 (räknat från läget 2010) minska med 20 % (bl a genom utsortering av bioavfall samt ökad insamling av producentansvarsmaterial).
- Insamling av elektronik, batterier och småkemikalier ska 2017 (räknat från läget 2010) ha ökat med 15 %.
- Senast 2015 ska hushåll och verksamheter samla in källsorterat bioavfall.
- Tömningar av brunnar och tankar ska utföras på ett bra sätt med avseende på rationalitet och arbetsmiljö.
- Föreningarna i slammet från regionens avloppsreningsverk ska före 2017 vara på en så låg nivå att slammet från samtliga kommuner kan Revaq-certifieras.

- Kommunerna skall eftersträva enkla avgifts- och taxekonstruktioner som samordnas mellan kommunerna samt utnyttjar möjligheter till styrning.
- Kommunen ska öka möjligheten att studera och följa upp utvecklingen inom avfallssektorn både avseende mjuka och hårda parametrar.
- Kommunerna ska eftersträva introduktion av ny teknik inom avfallsområdet på ett så tidigt stadium som möjligt i detaljplaneprocessen.
- Antalet nöjda kunder inom kommunens avfallsområde ska öka.

De **åtgärder** som planen innefattar handlar bland annat om följande:

- Att arbeta för en utsortering av kommunernas bioavfall (dvs. matavfall inklusive annat avfall som är lätt nedbrytbart).
- Att inom regionen samordna kommunernas resurser. Exempel på detta utgör informationsinsatser samt syn på kommunernas återvinningscentraler.
- Kommunernas samordnade informationsinsatser inriktas främst på en miljöanpassad konsumtion samt att öka intresset för källsortering och insamling av farligt avfall från hushållen.
- Att tillsammans ta fram system för insamling av småelektronik.
- Att genomföra sluttäckning av avfallsanläggningarna i Tranås och Boxholm i enlighet med framtagna och godkända avslutningsplaner.
- Att se över kontrollprogram mm för nedlagda avfallsupplag (gäller i första hand Mjölby och Tranås)
- Att för ett antal av kommunernas nedlagda avfallsupplag genomföra en s.k. MIFO-undersökning¹.
- Att se över förhållandena och tekniska system för tömning av brunnar och tankar.
- Att sträva efter ett förbättrat slam genom att spåra källan till förhöjda metallhalter i slammet från reningsverket (avser Tranås).
- Att se över konstruktion av taxor samt andra avgifter med avseende på styrmöjlighet samt samordning.
- Att i tillämpliga fall intressera byggexploaterer för ny teknik för central insamling.
- Att genomföra ytterligare plockanalys för att förbättra möjligheten till uppföljning.

Uppföljning av avfallsplanens mål kommer att ske i samband med bokslut och verksamhetsberättelse samt slutligen i samband med revidering av avfallsplanen år 2017.

¹ En metodik för inventering och riskklassning av förorenade områden.

A. PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

1. Lagar och krav

EU:s direktiv och de nationella målen ligger till grund för de lagar och förordningar som styr och reglerar kommunernas planering för och hantering av avfall. I detta avsnitt redovisas den grundläggande lagstiftningen inom avfallsområdet.

1.1 EU:s avfallsdirektiv

Ramdirektivet anger ramarna för hur avfallshanteringen ska bedrivas och varje medlemsland ska ha en avfallsplan baserad på detta direktiv. I direktivet anges en avfallshierarki och prioriteringen av olika behandlingsformer för avfall rangordnas. Rangordningen ger följande ordning: återanvändning, materialåtervinning, energiåtervinning, deponering. I ramdirektivet anges det att det är den som orsakar avfallet som också ska bekosta hanteringen. Särskilda direktiv har också utfärdats för olika delar inom avfallsområdet t.ex. för deponering, elavfall och farligt avfall.

Sverige har tagit ett första steg i implementeringen av avfallsdirektivet genom den lagrådsremiss som regeringen nu har överlämnat till Lagrådet. Direktivet, som antogs av EU år 2008, skulle ha införlivats i svensk lag i december 2010, men de nya avfallsreglerna har blivit starkt försenade.

För att genomföra de nya reglerna i direktivet föreslår regeringen ändringar i miljöbalkens definitioner av avfall och vad som avses med hantering av avfall. Regeringen vill också utöka kommunernas informationsskyldighet till att exempelvis även gälla vilka åtgärder kommunen vidtar för att minska avfallets mängd och farlighet.

Regeringen föreslår också en ny bestämmelse om att ett tillstånd till att lagra, återvinna eller bortskaffa avfall även ska innehålla en förteckning över de kategorier och den totala mängd avfall som omfattas av tillståndet. Det ska också innehålla uppgift om den metod som ska tillämpas på anläggningen.

Bestämmelsen om avfallsförbränning kompletteras med krav på att energiåtervinning ska ske med hög energieffektivitet.

Ändringarna i avfallsdefinitionen består av tre delar. Ordet ”substans” utgår och kopplingen till avfallskategorierna finns inte längre med. Den nya definitionen föreslås lyda att med avfall avses ”varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med”. Så kallade biprodukter exkluderas från att vara avfall om ämnet eller föremålet har uppkommit i en tillverkningsprocess med annat huvudsyfte än att producera detta ämne eller föremålet.

Slutligen föreskrivs att avfall upphör att vara avfall om det hanterats på ett sätt som innebär återvinning och uppfyller vissa krav. Förutsättningarna att ta fram dessa så kallade end-of-waste kriterier regleras i artikel 6 i avfallsdirektivet. Några sådana föreskrifter har ännu inte meddelats men arbetet pågår för bland annat skrot.

Definitionen av hantering av avfall avser all befattning med avfall. Det gäller alltså även hantering som exempelvis mäklari och annan förmedling av avfallstjänster. Följden av detta är att även sådan icke fysisk hantering kan omfattas av föreskrifter om viss hantering eller rapportering.

Förslagen till ändringar i miljöbalken ingår i regeringens lagrådsremiss om nedskräpning. Där föreslår regeringen en ny straffbestämmelse om nedskräpning i begränsad omfattning. Syftet med regeringens förslag är att det ska kunna bli enklare att ställa den som skräpar ned till svars.

De delar som återstår att implementera är bland annat

- regler om avfallsprevention
- avfallshierarkin
- återvinningsmålen
- närhetsprincipen.

1.2 Den nationella avfallsplanen

Den nationella avfallsplanen är ett underlag för den kommunala avfallsplaneringen samtidigt som den är ett underlag för andra aktörer. Planen innehåller samma etappmål som miljömålen och innefattar även EUs avfallsmål och andra uppdrag som Naturvårdsverket getts, t ex kring nedskräpning.

Idag sker avfallshanteringen betydligt mer resurseffektivt och med en mindre miljöpåverkan än för tio år sedan. De åtgärder som sedan 1990-talet vidtagits för en resurseffektivare användning av avfall har givit resultat. I den nationella avfallsplanens Strategi för hållbar avfallshantering vill Naturvårdsverket sätta in de åtgärder som lett fram till denna förändring i ett sammanhang och tydliggöra den önskade riktningen för de närmaste åren.

Genom ökad källsortering och förändrad behandling av avfallet har deponeringen minskat och materialåtervinning, biologisk behandling och förbränning med energiutvinning ökat. Den mängd energi och material som tas tillvara har ökat kraftigt. Åtgärderna har också inneburit att miljöpåverkan från avfallshanteringen har minskat. Utsläppen av klimatgaser har minskat och generellt har också utsläppen av farliga ämnen som tungmetaller och organiska miljögifter minskat.

Exempel på framgångar är:

- Deponeringen av hushållsavfall har minskat från 1,38 miljoner ton 1994 till 0,38 miljoner ton år 2004.
- Från hushållsavfallet återvanns 2004 omkring 1,3 miljoner ton material och 5,7 TWh energi i form av värme och el. Det är en ökning med 140 respektive 70 % sedan 1994.
- Deponeringen av övrigt avfall har också minskat. Vid deponier utanför industrin deponerades 2004 ca 2,1 miljoner ton annat avfall än hushållsavfall. Det är en minskning med 56 % sedan 1994 då 4,7 miljoner ton deponerades. Detta avfall återvinns nu som material eller energi.
- Utsläppen från förbränning av avfall har minskat trots att mängden avfall som förbränns har ökat kraftigt. Svenska deponier skulle senast 2008 vara omställda för långsiktigt säker deponering i enlighet med EU:s krav – vilket de i princip även är.

Orsaken till detta är effekten av flera kraftiga styrmedel:

- Producenterna har fått ansvar för att återvinna förpackningar, tidningar, däck, bilar och avfall från elektriska och elektroniska produkter
- Förbud mot och skatt på deponering har införts
- Mål har beslutats för ökad återvinning
- EU-inträdet har inneburit skärpta krav för farligt avfall, deponering och förbränning

Utvecklingen har varit konsekvent – deponeringen ska minskas och återvinningen öka, all hantering av avfall ska ske på ett för miljön säkert sätt.

Målen för svensk avfallshantering formuleras i de nationella miljömålen som revideras vart fjärde år. Regeringens förslag till övergripande delmål för avfall är att: ”Den totala mängden avfall ska

inte öka och den resurs som avfall utgör ska tas till var i så hög grad som möjligt samtidigt som påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras”.

Även om de tio senaste årens utveckling inneburit framsteg finns fortfarande mycket som kan förbättras. Om den övergripande målsättningen för avfallshanteringen ska nås så bör åtgärder inom följande områden prioriteras.

1. Genomför de regler och använd de styrmedel som beslutats och följ upp att de får avsedd effekt. Naturvårdsverkets bedömning är att under förutsättning att de regler som beslutats genomförs och de styrmedel som införts används och får avsedd effekt är avfallshanteringens miljöpåverkan relativt begränsad. Det är Naturvårdsverkets bedömning att det är viktigare att genomföra och följa upp beslutade regler än att införa nya.
2. Flytta fokus till att minska avfallets farlighet och mängd. Avfallets mängd och farlighet kan inte mer än till en begränsad del påverkas genom åtgärder i avfallsledet. Åtgärder för att minska avfallets farlighet och mängd bör i första hand vidtas som en del i produkt- och kemikaliearbetet.
3. Öka kunskapen om miljögifter. Avfallshanteringen innebär fortfarande - genom den stora mängd farliga ämnen som hanteras och har hanterats - en stor miljörisk. Betydande kunskapsluckor finns om långsiktiga risker och effekter av diffusa utsläpp av farliga ämnen vid hantering av avfall.
4. Det ska vara enkelt för hushållen att sortera avfall. Minskad deponering och ökad återvinning har uppnåtts till stor del genom hushållens arbete i form av källsortering. Allmänhetens förtroende är avgörande för att vidmakthålla uppnådda framsteg. Det ska vara enkelt att sortera hushållsavfallet på rätt sätt. Ansvarsfördelningen mellan producenter och kommuner bör inte förändras men samarbetet bör fortsätta att utvecklas. Att följa upp samarbetet och servicenivån blir viktigt.
5. Utveckla svenskt deltagande i EU-arbetet inom avfallsområdet. Inträdet i EU har förändrat styrningen av svensk avfallshandling. Avgörande beslut om policy och regelverk beslutas nu inom unionen. Sverige bör ha en tydlig strategi för att hur avfallsfrågor ska drivas inom EU. Både myndigheter och andra aktörer bör förbättra sitt arbete för att ta fram kvalitetssäkrade och väl avvägda svenska ståndpunkter

1.3 Miljöbalken

Enligt 15 kapitlet i miljöbalken är kommunen ansvarig för avfall från hushåll, och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet, inom kommunen. Ansvaret omfattar insamling, transport och behandling.

För varje kommun ska det finnas en renhållningsordning som innehåller en avfallsplan med lokala föreskrifter om avfallshandling. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet. De lokala föreskrifterna ska ange under vilka förutsättningar fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren själva får ta hand om sitt hushållsavfall. Renhållningsförordningen ska antas av kommunfullmäktige.

I 15 kapitlet finns även reglerat vad som är att betrakta som en biprodukt. Där ges även möjlighet för regering eller myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om när avfall upphör att vara avfall.

I Miljöbalken 6 kapitel finns bestämmelser om miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning av avfallsplaner.

1.4 Skatt på avfall

Skatt på såväl förbränning av avfall har tagits bort då målet med skatten anses uppnått. Skatten på deponering av avfall är för närvarande 435 kr/ton.

1.5 Avfallsförordningen

Avfallsförordningen innehåller förutom definitioner, bestämmelser om kommunens ansvar för avfallsplanering och för hushållsavfall samt hur olika typer av avfall ska hanteras och transporteras.

1.6 Förordning om deponering av avfall

Förordningen (SFS 2001:512) innebär att det är förbjudet att deponera utsorterat brännbart avfall fr.o.m. 2002 och organiskt avfall fr.o.m. 2005.

1.7 Förordningar om producentansvar

Se kap 3.

1.8 Kommunal renhållningsordning

Den kommunala renhållningsordningen består av kommunens avfallsplan och kommunens lokala renhållningsföreskrifter.

Av Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2006:6) framgår att varje kommun är skyldig att upprätta en avfallsplan. Av Naturvårdsverkets föreskrifter framgår även vad planen ska innehålla.

I kommunens lokala renhållningsföreskrifter regleras ansvaret för avfallshanteringen, hushållsavfall och därmed jämförligt avfall, annat avfall än hushållsavfall och undantag. Dessa är separata för varje kommun och utgår från den egna kommunens förutsättningar och behov.

De lokala renhållningsföreskrifterna - som kan laddas ner från respektive kommuns hemsida - antogs i Mjölby 2003 04, i Boxholm 2005 03 och i Tranås 2006 02.

2. Kommunens renhållningsansvar

Kommunens renhållningsansvar regleras i miljöbalkens 15 kap. Kommunen ska, om inte annat föreskrivs med avseende på producentansvar svara för att hushållsavfallet transporteras till en behandlingsanläggning samt återvinns eller bortskaffas.

När kommunen planlägger och beslutar hur kommunens renhållningsskyldighet skall fullgöras, ska hänsyn tas till fastighetsinnehavares möjligheter att själva ta hand om hushållsavfallet på ett godtagbart sätt. Kommunen skall i sin planering och i sina beslut också se till att borttransporten anpassas till de behov som finns hos olika slag av bebyggelse.

För varje kommun skall det finnas en renhållningsordning som skall innehålla de föreskrifter om hantering av avfall som gäller för kommunen och en avfallsplan. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om avfall och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

Kommunen är skyldig att utöver vad som följer av renhållningsordningen transportera bort hushållsavfall, om fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren begär det.

3. Producentansvaret

Även producentansvaret regleras i miljöbalkens 15 kap. Regeringen meddelar föreskrifter om skyldighet för producenter att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas på ett sätt som kan krävas för en godtagbar avfallshantering. Sådana föreskrifter får meddelas i fråga om avfallet från sådan verksamhet som producenterna bedriver och avfall som utgörs av sådana varor eller förpackningar som producenterna tillverkar, för in till Sverige eller säljer.

För att främja en minskad uppkomst av avfall eller en hälso- och miljömässigt godtagbar hantering av avfall får regeringen meddela föreskrifter om skyldigheter för producenterna att märka en vara eller en förpackning, lämna uppgifter av betydelse för producentansvaret om vilka ämnen och material som en vara eller en förpackning innehåller samt om insamling, återanvändningsgrad, återvinningsgrad eller andra förhållanden och se till att varor eller förpackningar har en viss sammansättning, återanvändbarhet och återvinningsbarhet.

Föreskrifter om producentansvar finns för:

- Returpapper
- Förpackningar
- Däck
- Bilar
- Batterier
- Glödlampor och vissa belysningsarmaturer
- Elektriska och elektroniska produkter
- Läkemedel

Det finns även en förordning om retursystem för plastflaskor och metallburkar, som gäller för konsumtionsfärdig dryck i plastflaska eller metallburk.

B. BESKRIVNING OCH ANALYS AV NULÄGET

4. Beskrivning av kommunerna

4.1 Mjölby kommun

Mjölby kommun har knappt 26 000 invånare. Kommunen är centralt belägen i gränslandet mellan slätten i norr och övergången till sydsvenska högländ i söder. Gränsande kommuner är Motala, Ödeshög, Vadstena, Boxholm och Linköping. Kommunens yta är på 550 km².

I kommunen finns sju tätorter, Mjölby, Mantorp, Skänninge, Väderstad, Spångsholm, Sya och Hogstad.

Befolkningen är fördelad så att 80 procent bor i tätorterna och resterande bor i glesbygd².

I kommunen finns ca 6 700 en- och tvåfamiljsfastigheter, ca 6 000 hushåll bor i flerfamiljshus. Dessutom finns det ca 350 fritidshushåll.

4.2 Tranås

Tranås Kommun i norra Småland har drygt 18 000 invånare. Befolkningen är fördelad så att 84 procent bor i tätorterna och resterande bor i glesbygd³. Förutom tätorten Tranås, där det bor ca 15 000 personer består kommunen av ytterligare 3 samhällen: Sommen, Gripenberg och Linderås.

I kommunen finns ca 9 500 hushåll varav ca 4 200 är en och tvåfamiljsfastigheter, ca 4 900 är lägenhetshushåll, resterande ca 400 hushåll är fritidsfastigheter.

4.3 Boxholm

Boxholms Kommun i södra Östergötland har drygt 5 200 invånare. Befolkningen är fördelad så att 69 procent bor i tätorterna och resterande bor i glesbygd⁴. Kommunen består utöver Boxholm av två tätorter; Malexander och Strålsnäs, men präglas för övrigt av en stor landsbygd .

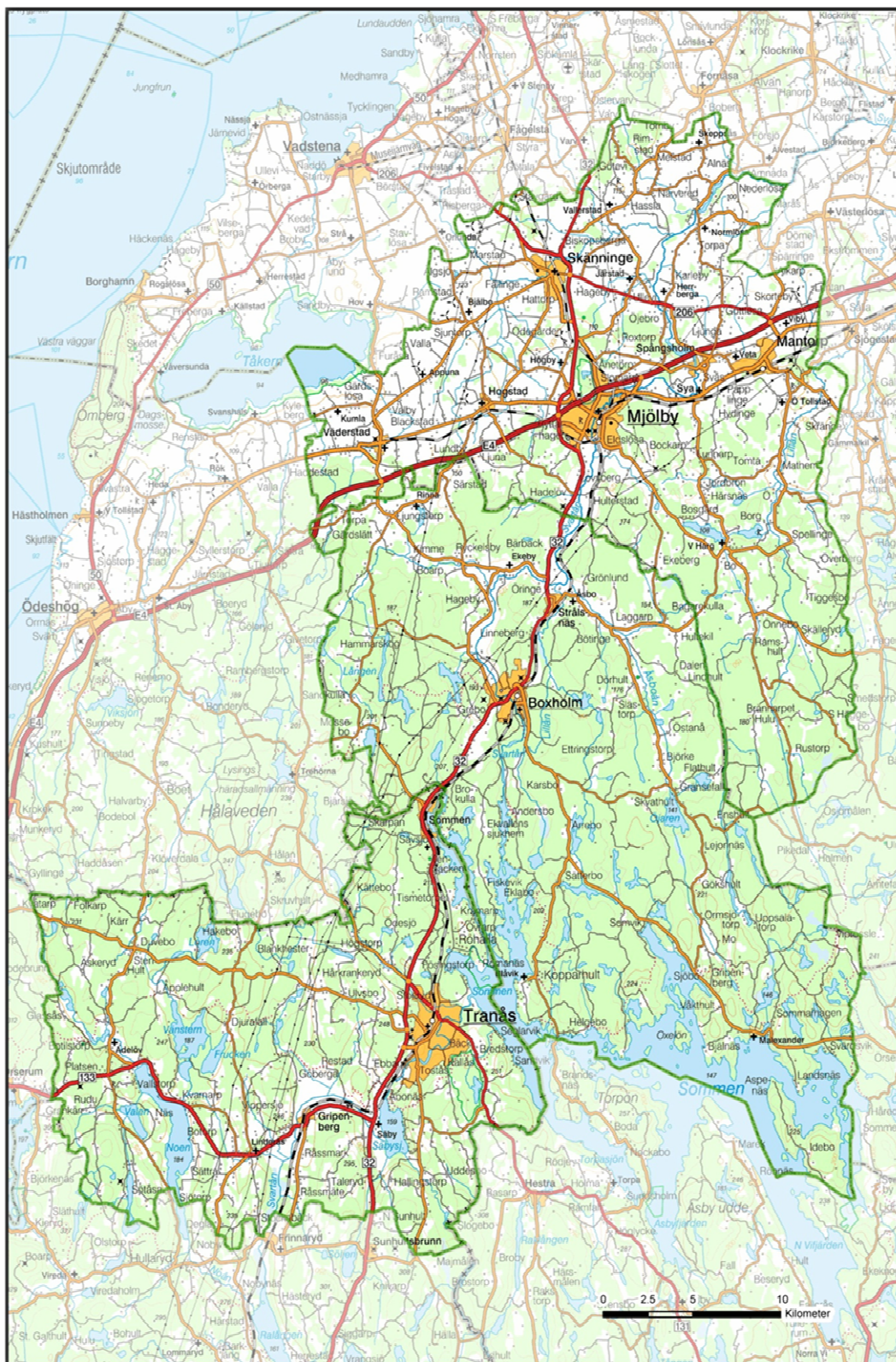
I kommunen finns ca 1 700 en- och tvåfamiljsfastigheter och ca 900 lägenheter. Dessutom finns ca 1 000 fritidshushåll.

² Uppgifter för 2010 från SCB

³

⁴

Avfallsplan för Mjölby, Tranås och Boxholms kommun 2012 – 2017.

Figur 1. Karta över kommunerna Mjölby, Tranås och Boxholm

5. Näringsliv och arbetsmarknad

5.1 Mjölby kommun

Cirka 11 000 personer är sysselsatta i Mjölby kommun . Det finns ca 2 100 registrerade företag, varav 1 400 var egenföretagare. Jämfört med andelen sysselsatta i hela riket har Mjölby betydligt högre andel sysselsatta inom tillverkningsindustrin och något högre inom jord- och skogsbruk men lägre andel sysselsatta inom service.

Det finns ca 2 600 arbetsgivare i kommunen.

De största arbetsgivarna, med angivande av antal heltidstjänster:

• Mjölby kommun	2000
• Toyota Material Handling (BT)	1600
• Väderstad-Verken AB	500
• Kriminalvårdsanstalten	160
• Östergötlands läns landsting	155
• ASM Foods AB	120
• City Gross Sverige AB:	75
• Cenova AB:	60
• Mjölby Svartådalen Energi AB:	60

5.2 Tranås kommun

I kommunen finns sammanlagt ca 1 900 företag. Totalt är ca 5 000 personer sysselsatta inom näringslivet.

De fem största arbetsgivarna är, med angivande av antal heltidstjänster:

Tranås kommun	1800
OEM International som tillverkar elkomponenter och motorer	520
Bosch Thermoteknik som tillverkar värmepumpar	480
EFG som tillverkar kontorsmöbler	285
GGP Sweden AB som tillverkar trädgårdsprodukter	240

5.3 Boxholms kommun

Totalt sett finns ca 400 företag inom kommunen. 30 av dessa har fler än 5 anställda.

I Boxholm finns följande arbetsgivare med fler än 50 anställda, med angivande av antal heltidstjänster:

• Boxholms kommun	385
• Ovako	250
• Accalon med	150
• Rörvik Timber	100
• Boxholms Stål	80

6. Insamlingsystem

6.1 Mjölby kommun

Insamlandet av avfall sker på flera olika platser inom kommunen beroende på typ av avfall.

Sophämtning

Villahushållen har hämtning av blandat avfall var fjortonde dag.

Mjölby kommun har utöver sina abonnenter i villa respektive flerfamiljshus även ca 300 abonnenter för hushållsavfallsliknande avfall från ”verksamheter”. Dessutom har kommunen 22 underjordsbehållare – dvs. större kärl nedgrävt i marken, med en volym på 1300, 3000 respektive 5 000 liter.

Hushållsavfall i kärl och säck samlas in av sopbil. Totalt rör det sig om ca 7 200 abonnemang. 95 % av sopkärlen är märkta med en RFID-tag⁵, då sopbilen lyfter kärlet registreras detta i sopbilens dator.

Grovavfall tas emot vid Hulje återvinningscentral, där det sorteras upp i olika fraktioner.

Miljöskåp

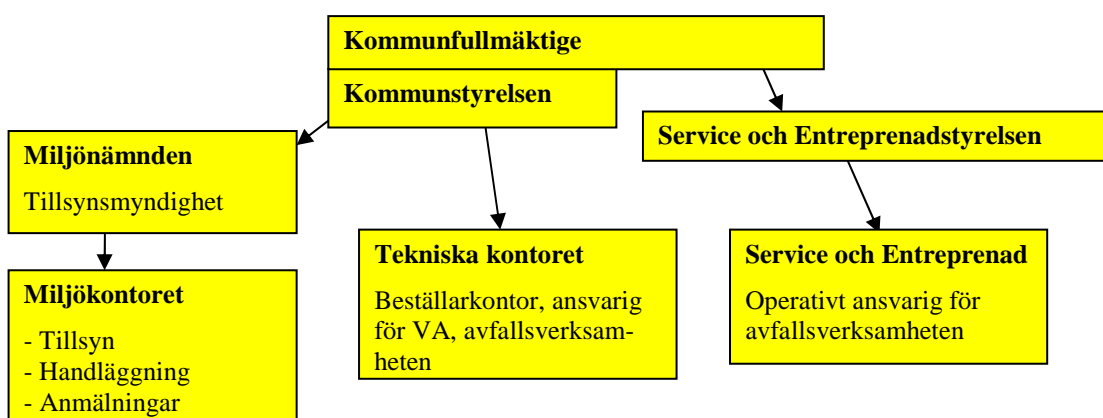
Inom kommunen finns ett antal miljöskåp där farligt avfall kan lämnas. Miljöskåpen finns lokaliserade i Väderstad, Skänninge, Önebo, Mantorp och Mjölby. Man kan också lämna farligt avfall vid Hulje återvinningscentral..

Slamtömning

Inom kommunen finns fastigheter som inte är anslutna till det kommunala avloppsnätet. Dessa fastigheter har flerkammarbrunnar och tankar som kommunen ansvarar för tömning av.

Organisation

Avfallsverksamhetens organisation i Mjölby ser ut på följande sätt:

⁵ **RFID** (engelska: Radio Frequency IDentification) är en teknik för att läsa information på avstånd från transpondrar och minnen som kallas för taggar.

6.2 Tranås kommun

Villahushållen i Tranås har hämtning av blandat avfall var fjortonde dag.

Farligt avfall från hushållen lämnas på Norraby återvinningscentral samt miljöstationen i Gripenberg.

Insamlingen av hushållsavfall sköts i Tranås av entreprenör.

För flerfamiljsfastigheter gäller att behållare för hushållsavfall ska förvaras i eller på lämpligt utrymme så att olägenheter för människors hälsa eller miljö inte uppkommer. Många fastighetsägare erbjuder dessutom fastighetsnära insamling av ofärgade och färgade glasförpackningar, pappersförpackningar, metallförpackningar samt hårda plastförpackningar. De fastighetsägare som inte vill eller har möjlighet att ha fastighetsnära insamling kan hänvisa till de återvinningsstationer som finns utsatta av producenterna. Ett antal större fastighetsägare tillämpar ”miljöcontainermodellen” som består av en container med ett antal fack för bl.a. hushållsavfall samt producentansvarsmaterial. Ca 1 500 hushåll har tillgång till fastighetsnära insamling.

Utöver nämnda hämtställen har kommunen 3 st underjordsbehållare.

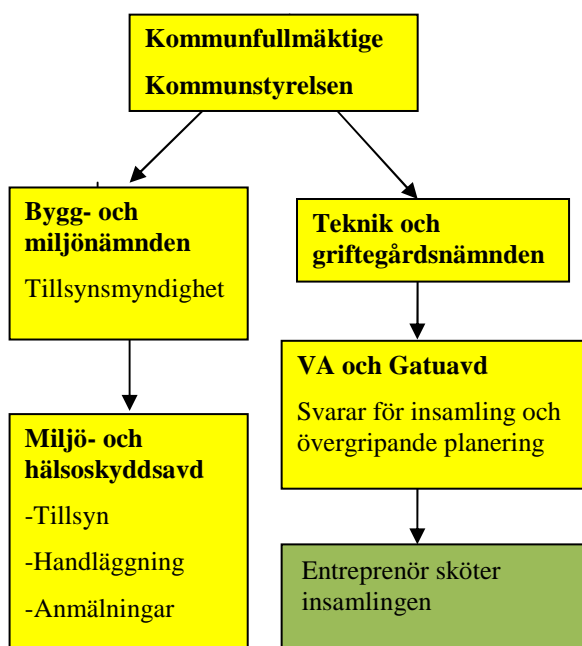
Beträffande grovavfall ska varje fastighetsägare anvisa en lämplig förvaringsplats för detta. Vanligtvis kör hushållen själva sitt grovavfall till återvinningscentralen för sortering. På återvinningscentralerna kan hushållen också lämna el och elektronikavfall som ingår i producentansvaret. Exempel på detta avfall är kyl och frys, vitvaror samt elektronikprylar. Även ljuskällor som lysrör, lågenergilampor samt glödlampor samlas in på återvinningscentralen.

Bilar och däck ingår också i producentansvaret, däck lämnas till däckåterförsäljaren. Bilen är man skyldig till att lämna hos en auktoriserad bilskrotfirma.

Slam från två eller trekammarbrunnar töms efter upplagt schema.

Insamling av producentansvarsmaterial från hushållen i Tranås kommun sker för närvarande genom 12 återvinningsstationer.

Avfallsverksamhetens organisation i Tranås ser ut på följande sätt:

6.3 Boxholms kommun

Villahushållen i Boxholm har hämtning av blandat avfall var fjortonde dag.

Farligt avfall från hushållen lämnas vid Åsbodalens återvinningscentral.

Insamlingen av hushållsavfall sköts i egen regi av det av kommunen helägda bolaget Boxholmshus AB .

För flerfamiljsfastigheter gäller att behållare för hushållsavfall ska förvaras i eller på lämpligt utrymme så att olägenheter för människors hälsa eller miljö inte uppkommer. Många fastighetsägare erbjuder dessutom fastighetsnära insamling av ofärgade och färgade glasförpackningar, pappersförpackningar, metallförpackningar samt hårda plastförpackningar. De fastighetsägare som inte vill eller har möjlighet att ha fastighetsnära insamling kan hänvisa till de återvinningsstationer som finns utsatta av producenterna. Ett antal större fastighetsägare tillämpar ”miljöcontainermodellen” som består av en container med ett antal fack för bl.a. hushållsavfall samt producentansvarsmaterial. Cirka 650 hushåll har tillgång till fastighetsnära insamling,

Beträffande grovavfall ska varje fastighetsägare anvisa en lämplig förvaringsplats för detta. Vanligtvis kör hushållen själva sitt grovavfall till återvinningscentralen för sortering.

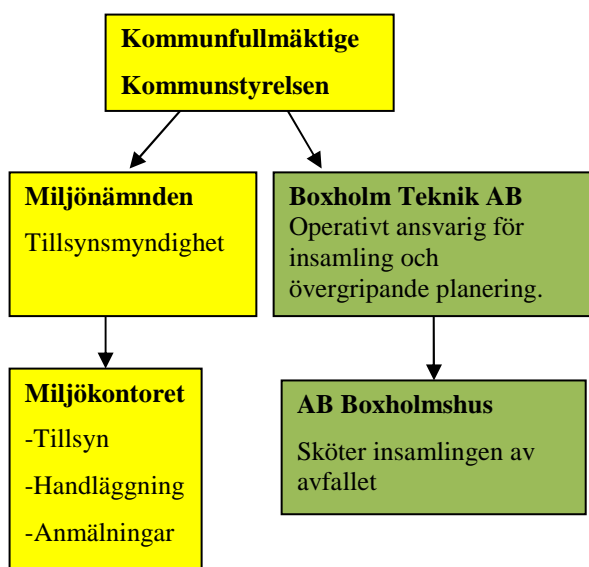
På återvinningscentralerna kan hushållen också lämna el och elektronikavfall som ingår i producentansvaret. Exempel på detta avfall är kyl och frys, vitvaror samt elektronikprylar. Även ljuskällor som lysrör, lågenergilampor samt glödlampor samlas in på återvinningscentralen.

Bilar och däck ingår också i producentansvaret, däck lämnas till däckåterförsäljaren. Bilen är man skyldig till att lämna hos en auktoriserad bilskrotfirma.

Slam från två eller trekammarbrunnar töms efter upplagt schema.

Insamling av producentansvarsmaterial från hushållen i Boxholms kommun sker för närvarande genom 4 återvinningsstationer. Förpackningar och tidningar kan även lämnas vid återvinningscentralen.

Avfallsverksamhetens organisation i Boxholm ser ut på följande sätt:

6.4 Plockanalys

I samband med revidering av Mjölby kommuns avfallsplan undersökte Tekniska kontoret under år 2010 hushållsavfallens sammansättning med en s k plockanalys. Dessa är uppdelade på landsbygd respektive enfamiljshus och flerfamiljshus i tätort. Sannolikt avviker inte Tranås respektive Boxholms kommun avsevärt från resultatet i Mjölby. För en uttömmande beskrivning av plockanalysen hänvisas till bakomliggande rapporter⁶.

Plockanalysens syfte

Syftet var främst att få klarhet i hushållens sorteringsgrad för avfall med producentansvar och farligt avfall genom att ge en bild av hushållsavfallens sammansättning avseende hushållssopor på landsbygd respektive i en- och flerfamiljshus i tätort i Mjölby kommun.

Metod

Plockanalysen genomfördes med utgångspunkt från den metod som beskrivs i rapporten RVF Utveckling 2005:19. Arbetet med insamling, sortering och vägning genomfördes under vecka 25 (landsbygd) respektive vecka 41 (tätort) på Huljes Återvinningscentral i Mjölby.

Resultat

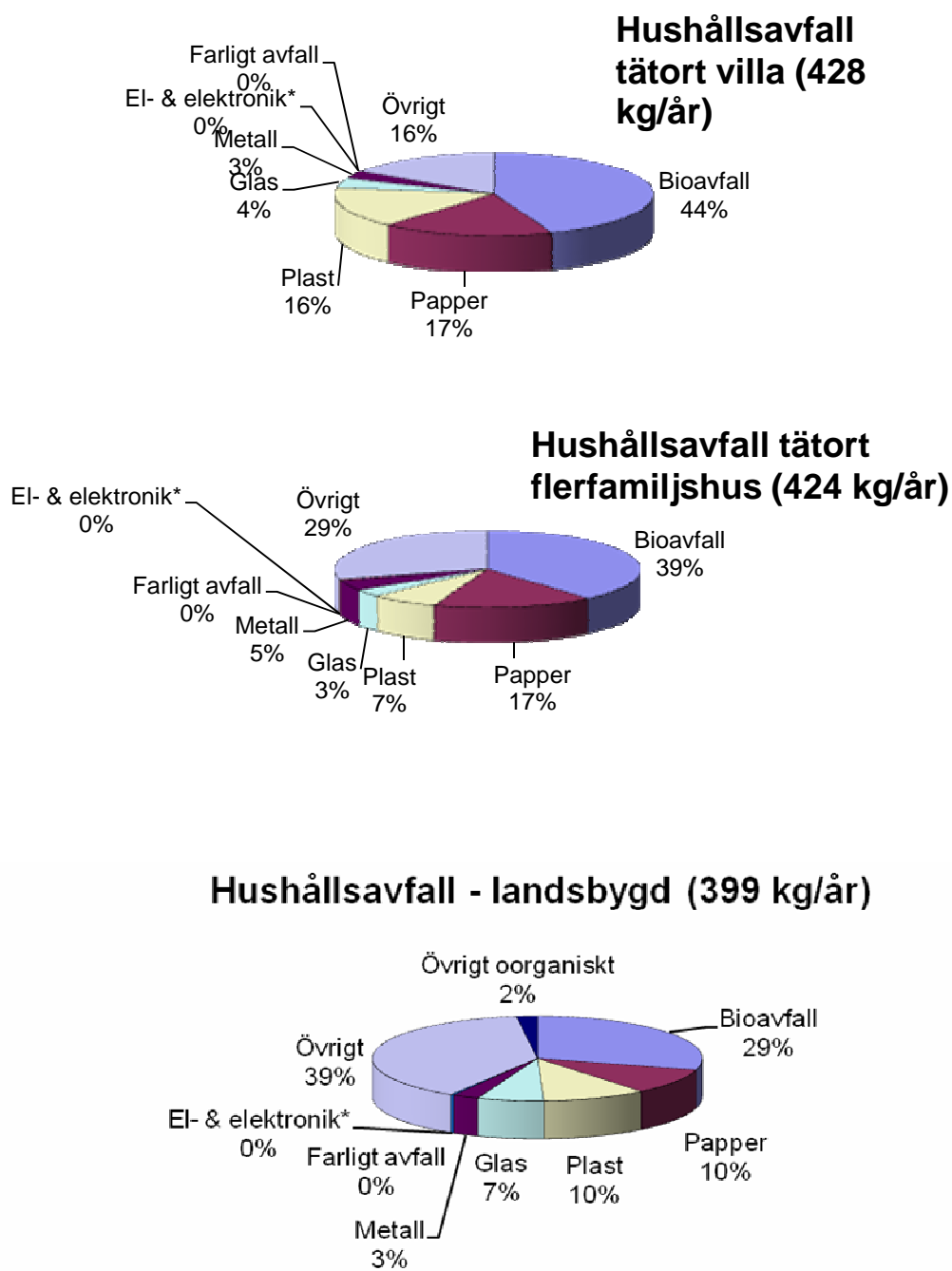
Nedan framgår resultatet av plockanalysen i absoluta tal. Fraktionen ”Övrigt” var mest heterogen och består till största delen av sanitetsprodukter såsom blöjor.

Man kan konstatera att villor i tätort har mest bioavfall (188 kg) medan landsbygdshushållet har minst (116 kg). Tätortshushållen har avsevärt mycket mer papper än landsortshushållen – vilket kan bero på högre grad av ”direktåtervinning” i egna eldstäder. Villahushållen var klart sämst på att återvinna plast, medan landsbygdshushållen var sämst på att återvinna glas (kanske beroende på landsbygdens sämre service med återvinningsstationer). Den höga förekomsten av ”Övrigt avfall” (bestående mest av sanitetsprodukter såsom blöjor) i landsbygdshushållen är lite svårförklarad. Kan den tolkas som en högre frekvens av barnfamiljer inom denna grupp?

Tabell1. Resultat av plockanalys i Mjölby från 2010. Andelar av olika avfallsfraktioner i hushållsavfall från olika abonnenttyper.

	Tot kg	Bioavfall		Papper		Plast		Glas		Metall		Övrigt		Övr oorga niskt	
		kg	%	kg	%	kg	%	kg	%	kg	%	kg	%	kg	%
Villa	428	188	44	73	17	68	16	17	4	13	3	68	16		
Fler fam	424	165	39	72	17	30	7	13	3	21	5	123	29		
Lands bygd	399	116	29	40	10	40	10	28	7	12	3	156	39	8	2

Resultatet av plockanalysen för de olika fastighetstyperna redovisas nedan i diagramform (anges i vikt-% samt avfallsproduktion per invånare):

Figur 2 Resultat av plockanalys i Mjölby kommun (anges i vikt-%)

7. Avfallsbehandling/avfallsmängder

7.1 Hushållsavfall

7.1.1 Kommunens avfallsanläggningar

Med hushållsavfall avses - enligt definitionen i miljöbalkens 15 kap 2§ - avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförbart avfall från annan verksamhet.

Hulje i Mjölby

Kommunens återvinningscentral (ÅVC) finns på Hulje och ligger i utkanten av Mjölby mot Skänninge. Anläggningen består av två olika verksamheter; dels en renodlad ÅVC och dels ett mellanlager där kommunen flisar trä och ris, krossar asfalt och betong, mellanlagrar planglas och stubbar samt har förråd för avfallsbehållare med mera. Nuvarande utformning av ÅVC togs i drift 2003.

Återvinningscentralen på Hulje är avsedd för hushåll och småföretagare. Anläggningen inrymmer informationshus, våg samt mottagningskontroll.

Personalen vägleder och informerar besökarna om hur de ska sortera och hantera sitt avfall. På Hulje ÅVC kan man lämna följande: hushållens farliga avfall, grovsopor, elavfall, träavfall och trädgårdsavfall samt visst bygg- och rivningsavfall.

Ristippar i Mjölby

Utöver återvinningscentralen kan ris- och trädgårdsavfall lämnas vid två ristippar inom kommunen. Ristipparna är belägna i Mantorp och i Skänninge.

Norraby i Tranås

Norraby Avfallsanläggning i Tranås togs i drift 1967. Anläggningen tjänade som en avstjälpningsplats för Tranåsbornas sopor fram till 1991 då den första återvinningscentralen i Tranås tog form. Nuvarande återvinningscentral togs i drift 2002.

Norraby avfallsanläggning ligger ca 2,5 km NNO om Tranås centrum inom fastigheten Norraby 3:1. Norraby avfallsanläggning har en yta av 13 ha och inrymmer förutom återvinningscentralen även en omlastningsstation för brännbart avfall, en komposteringsdel för trädgårdsavfall och slam från Tranås avloppsreningsverk samt mellanlager för hushållens farliga avfall samt en anläggningsdel där uppbruten asfalt behandlas med krossning, träavfall som flisas samt betong som krossas.

Under 2008 upphörde deponeringen vid Norraby. Nu återstår en sluttäckning av deponiområdet som är ca 10 ha stort, varav 7 ha sluttäcks enligt avslutningsplanen medan övriga 3 ha under en övergångsperiod används för kompostering. Sluttäckningsarbetet kommer att pågå i minst 12 år.

Återvinningscentralen på Norraby avfallsanläggning är en bemannad återvinningscentral för hushåll och småföretagare. Anläggningen inrymmer våg samt mottagningskontroll.

Åsbodalens avfallsanläggning i Boxholm

Åsbodalens avfallsanläggning i Boxholm har varit i drift sedan mitten av sextioalet och har fram till idag varit en viktig resurs för omhändertagandet av avfall från Boxholms kommun.

Åsbodalens avfallsanläggning är belägen ca 1,5 km nordost om centrala Boxholm mellan stambanan och Lillån. Hela anläggningen är ca 3,3 ha stor varav ca 2,5 ha är deponeringsyta.

Åsbodalens avfallsanläggning rymmer flera anläggningsdelar där olika typer av verksamhet bedrivs. Vid infarten till Åsbodalens avfallsanläggning återfinns kontor samt omlastningsstation för brännbart avfall.

Ny återvinningscentral i Boxholm

Under hösten 2012 planerar AB Boxholmsteknik att öppna en ny ÅVC i anslutning till gatukontorets förråd på Frebyvägen. Anläggningen kommer att erbjuda allmänheten en sorteringsanläggning som uppfyller dagens krav på en återvinningscentral.

7.1.2 Kärll- och säckavfall samt grovsopor

Mjölby

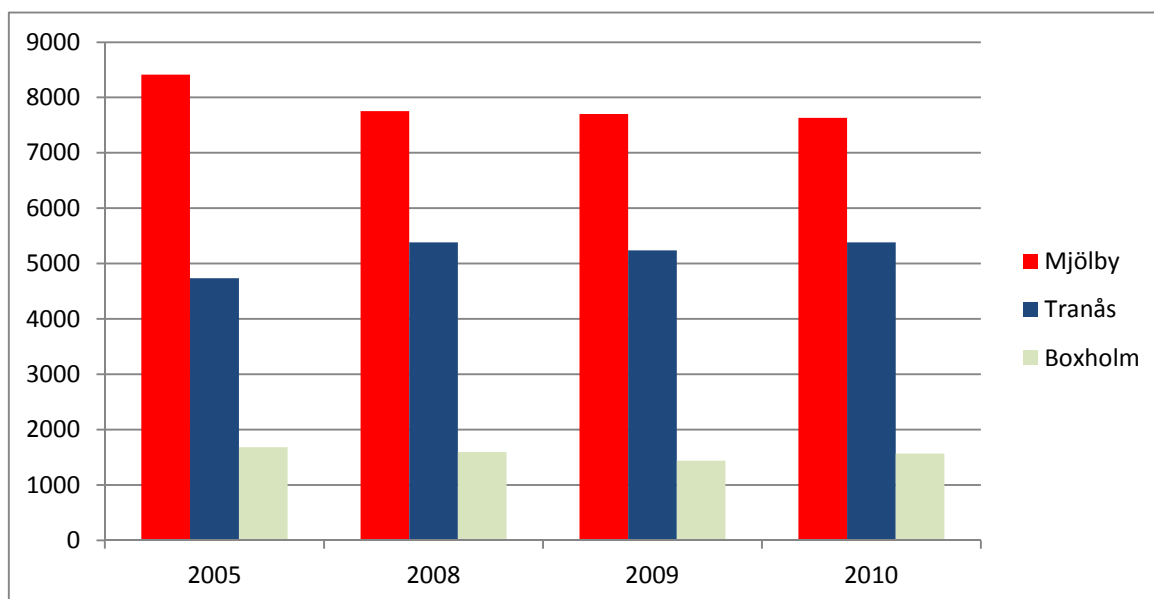
Hushållsavfallet som samlats in energiåtervinns genom förbränning. Det brännbara avfallet tippas direkt i container vid Hulje. I nedanstående figur redovisas mängden hushållsavfall som förbränns. Data kommer från invägningsvägen vid Tekniska Verken i Linköping. Resultatet visar en nedgång de senaste åren med avseende på mängden hushållsavfall. Ristipparna i Skänninge och Mantorp togs i drift 2006, det syns tydligt på mängderna av brännbart avfall som minskade med ca 1000 ton.

Tranås

Hushållsavfallet omlastas på Norraby Avfallsanläggning för vidare transport till avfallsförbränningsanläggningen i Norrköping. I nedanstående figur redovisas mängden hushållsavfall som förbränns. Data kommer från invägningsvägen vid Händelöverket.

Boxholm

På Åsbodalens avfallsanläggning återfinns en omlastningsstation för brännbart avfall, där hushållsavfallet lastas om för vidare transport till avfallsförbränningsanläggningen i Norrköping. I nedanstående figur redovisas mängden hushållsavfall som förbränns. Data kommer från invägningsvägen vid Händelöverket.

Figur 3 Insamlade mängder 2005 - 2010 av hushållsavfall (kärll och säckavfall samt brännbart grovavfall) till förbränning (ton/år).

7.1.3 Matavfall

Matavfall brukar tillsammans med övrigt lättnedbrytbart avfall ibland benämnas bioavfall. I dagsläget samlas inget matavfall in som separat fraktion från hushåll, utan går via det vanliga hushållsavfallet till förbränning.

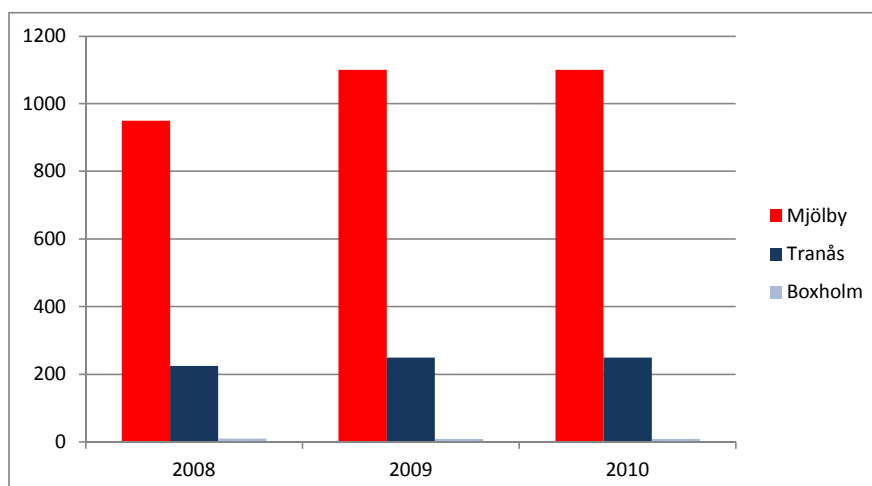
Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavaren vid en- eller tvåfamiljsfastigheter kan efter anmälan till miljönämnden själv kompostera avfallet på fastigheten. Större mängder kräver tillstånd.

7.1.4 Trädgårdsavfall

I Mjölby lämnas komposterbart material på Hulje ÅVC, Mantorp- och Skänninges ristippar. Som komposterbart material räknas gräs, löv, häckklipp, och grenar upp till två centimeter i diameter, så kallat trädgårdsavfall. Från ristipparna transporteras materialet till Hulje för vägning. Vidare transporteras det komposterbara materialet till Hilbrands Maskinstation AB i Väderstad där det läggs direkt i kompostlimpor. Material som inte är komposterbart, men ändå hamnar i Väderstad, exempelvis grövre kvistar och stenar skickas till Motala för deponi.

Vid Norraby ÅVC i Tranås kan komposterbart trädgårdsavfall lämnas. Trädgårdsavfall, gödsel och avloppsslam komposteras för att användas som växtetableringsskikt i sluttäckningen av deponin. Grövre fraktion av ris flisas och materialet bränns i värmeverk.

I Boxholm kan komposterbart avfall lämnas vid Åsbodalens ÅVC. Grövre fraktioner av ris förbränns i värmeverk.

Figur 4 Insamlade mängder trädgårdsavfall 2008 - 2010 (ton/år). Obs att vikten är uppskattad.

7.2 Slam

Vedertagen definition på slam saknas utan begreppet brukar vanligen avgränsas av dess härkomst (t ex reningsverksslam är en restprodukt från reningsverk).

Reningsverkets slam innehåller bl a fosfor. Eftersom fosfor är en ändlig resurs är det viktigt att sluta kretsloppen och verka för att slammet kan spridas på åkermark, för att fosfor och andra näringsämnen ska kunna tas tillvara.

Inom Mjölby kommun finns det 5 700 VA-abonnenter samt cirka 2 000 enskilda avlopp. Målsättning är att 100 % av reningsverksslammet skall användas till jordbruksmark. Slammet är sedan 2010 ReVaq-certifierat⁷.

Inom Tranås kommun finns det 5 750 VA-abonnenter samt cirka 1 050 enskilda avlopp.

Inom Boxholms kommun finns det 1380 VA-abonnenter samt cirka 1065 enskilda avlopp.

I Boxholm och Tranås används reningsverksslammet tillsammans med trädgårdsavfall mm för tillverkning av växtetableringsskikt för sluttäckning av deponin.

7.2.1 Kommunala reningsverk

Mjölby har två större reningsverk, Gudhem i Mantorp och Mjölkulla i Mjölby. Utöver dessa finns tre mindre, i Normlösa, Västra Harg och Önebo. Slam från dessa mindre skickas för bearbetning i Mjölkulla reningsverk.

Avloppsslammet har god kvalitet. Under 2010 producerades totalt ca 950 ton slam.

En röt-kammare kommer att anläggas vid Mjölkulla avloppsreningsverk för utvinning av biogas. Röt-kammaren beräknas klar under 2011. Som restprodukt från röt-kammaren kommer Revaq-slam att tas ut. En överföringsledning från Gudhem till Mjölkulla planeras tas i drift före 2014.

Reningsverken i **Tranås** genererade under år 2010 slam till en mängd av 1 475 ton torrsbstans. I centralorten Tranås finns ett reningsverk med en belastning på 18 000 p.e. som även tar hand om avlopp från samhället Sommen. Från och med 2012 kommer även avlopp från Gripenbergs samhälle att tas om hand i Tranås reningsverk. I kommunen finns även två mindre avloppsanläggningar belägna i Linderås och Adelöv.

Två röt-kammare finns vid reningsverket i Tranås där gasöverskottet används för att värma upp VA- och Gatuavdelningens lokaler. Slammet komposteras vid Norraby avfallsanläggning och ska användas vid sluttäckningen av deponin. Recipient för renat avloppsvatten är sjön Sommen som ingår i Motala ströms avrinningsområde.

Inom **Boxholms** kommun finns 2 st reningsverk, avloppsreningsverket i Boxholm som betjänar Boxholm samt Strålsnäs samt Malexanders reningsverk. Från Malexander transporteras slam till avloppsreningsverket i Boxholm för behandling. Reningsverken i Boxholm genererade under år 2010 slam till en mängd av 230 ton torrsubstans. Under senaste året har kvaliteten på avloppsslammet avsevärt förbättrats. Slammet komposteras idag på Åsbodalens deponi för att i ett sluttäckningsskede användas som växtetableringsskikt. Belastningen på Boxholms ARV är i dagsläget ca 4500 pe, den dimensionerade belastningen är 8000 pe. Recipient för det renade avloppsvattnet är Svartån.

7.2.2 Enskilda avlopp

För att förhindra att stora mängder näringsämnen, organiska föreningar och bakterier kommer ut i sjöar och vattendrag ska hushåll med enskilt avlopp rena sitt avlopp i en anläggning som vanligtvis består av en trekammarbrunn med efterföljande rening. Den efterföljande reningen utgörs då av en markbädd eller infiltration. Anläggningen kan behöva kompletteras med ytterligare fosforreduktion. Flera hushåll kan gå samman och göra en gemensam avlopps-anläggning. I känsliga områden är kraven på rening högre, där kan ett minireningsverk vara ett alternativ. I undantags fall tillåts sluten tank.

Slamtömning sker minst en gång per år för permanentboende. Slammet levereras från enskilda brunnar till de kommunala reningsverken.

7.2.3 Latrin

Latrintömning kan fortfarande beställas i kommunerna, men hanteringen är mycket kostsam. Idag finns många goda alternativ som är att föredra. Genom att det råder deponiförbud för latrin måste det insamlade latrinet skickas till en behandlingsanläggning eller hanteras separat i det lokala reningsverket. Behandlingsmetoderna är både kostsamma och ur hygienisk synpunkt otrevliga. Eftersom både behandling och transporter har blivit dyrare samtidigt som antal latrinabonnenter minskar innebär detta kraftigt ökade avgifter. På sikt bör latrintömning helt upphöra.

I Mjölby uppgick 2010 antal tömningar till 100 st. på 17 abonnenter. Motsvarande siffra för Tranås var 60 tömningar, samt för Boxholm 70 tömningar.

7.3 Hushållens farliga avfall

Några av de egenskaper som utmärker farligt avfall är att det kan vara giftigt, cancerframkallande, frätande, fosterskadande, ekotoxiskt, smittförande eller brandfarligt. De farliga ämnena kan finnas i väldigt små mängder i olika produkter men sammantaget kan de göra stor skada om de hamnar fel. Det är därför viktigt att det farliga avfallet sorteras ut och lämnas in på rätt sätt.

Det kommunala ansvaret omfattar insamling och behandling av hushållens farliga avfall. Ansvaret regleras i miljöbalken, avfallsförordningen och den kommunala renhållningsordningen. Hushållen är skyldiga att sortera ut sitt farliga avfall från övrigt hushållsavfall.

På det nationella planet saknar Sverige uppföljningssystem för farligt avfall från industri och andra verksamheter. Det finns heller inga exakta data på farligt avfall från industrin, men enligt officiell svensk avfallsstatistik uppkom 2,8 miljoner ton farligt avfall från hushåll och företag i Sverige under 2006. I den mängden ingår även skrotbilar, elavfall med mera.

Det vanligaste insamlingssystemet för hushållens farliga avfall är inlämning på kommunernas bemannade återvinningscentraler.

Flera kommuner har avvecklat de obemannade miljöstationerna och i stället infört någon form av fastighetsnära insamling. Cirka en tredjedel av landets kommuner kan erbjuda fastighetsnära insamling, ofta i kombination med flera andra insamlingssystem.

Farligt avfall som lämnats till mottagnings eller behandlingsanläggningar, måste ofta förbehandlas för att förenkla den fortsatta behandlingen. Eftersom farligt avfall kan innehålla ämnen som ska fasa ut ur kretsloppet går behandlingen oftast ut på att förstöra dessa ämnen. De ämnen, som inte kan oskadliggöras eller återanvändas, deponeras.

I nedanstående tabell har mängderna farligt avfall från hushållen i Mjölby, Tranås och Boxholm sammanställts.

Tabell 2. Farligt avfall från hushåll (exkl impregnerat virke, och elavfall)

	Mjölby	Tranås	Boxholm
1 Spillolja, Oljefilter	14,8	6,5	3,1
2 Lösningsmedel	1,7	1,9	0,3
3 Bekämpningsmedel	0,1	0,3	0,2
4 Småkem, fotokem	0,4	0,3	0,4
5 Kvicksilver	0,02	0,0	0,0
6 Färg, lim, lack	38,8	26,8	11,2
7 Syror, baser	0,1	0,6	0,1
8 Asbest	0	0,0	0,9
9 Blyhaltigt	0,6	0,0	5,8
10 Lysrör	0,03	4,1	0,7
11 Batterier	30	0,0	3,5
12 Övrigt	0	0,6	0,2
Summa ton/år	87	41	26
Summa kg/inv	3,3	2,3	5,1

Man bör observera att statistiken rörande farligt avfall är relativt osäker samt i vissa fall svår att jämföra mellan kommunerna (bl. a. beroende på olika syn på gruppering i skilda avfallsslag).

7.4 Förpackningsavfall

I detta kapitel presenteras det avfall som faller in under producentansvar för förpackningar. Samtliga data i kapitlet beträffande insamlade mängder kommer från Förpackning & Tidningsinsamlingen (FTI). FTI redovisar riksnivåerna i totala mängder och på kommunnivå i kg/capita.

7.4.1 Återvinningsstationer

Återvinningsstationer i Mjölby

Det finns 20 stycken återvinningsstationer inom kommunen. Drift och skötsel av dessa ombesörjs av förpackning- och tidningsinsamlingen (FTI). På återvinningsstationen lämnas tidningar och förpackningar samt småbatterier. Förpackningar och tidningar kan även lämnas vid kommunens ÅVC.

Återvinningsstationer i Tranås

Insamling av förpackningsavfall från hushållen i Tranås kommun sker för närvarande genom 12 återvinningsstationer. Drift och skötsel av dessa ombesörjs av förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI). Förpackningar och tidningar kan även lämnas vid kommunens ÅVC. Cirka 1500 hushåll i Tranås kommun har tillgång till fastighetsnära insamling.

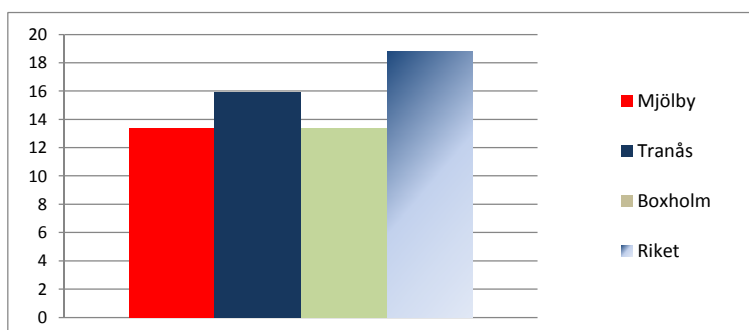
Återvinningsstationer i Boxholm

Insamling av förpackningsavfall från hushållen i Boxholms kommun sker för närvarande genom 5 återvinningsstationer. Drift och skötsel av dessa ombesörjs av förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI). Cirka 650 hushåll i Boxholms kommun har tillgång till fastighetsnära insamling.

7.4.2 Glasförpackningar

De glasförpackningar som samlas in i dag i kommunen hamnar på Svensk GlasÅtervinning. Det glas som återvinns blir till nya glasförpackningar, glasull, mm.

Trenden i Sverige under de senaste tre åren visar på en genomsnittlig minskning i mängden glasförpackningar som säljs på den svenska marknaden och som ett resultat därav minskar även mängden återvunna glasförpackningar något.

Figur 5 Insamling av glasförpackningar 2010 i enhet kg/inv.

Nationella mål och efterlevnad av mål för glasförpackningar

Det av regeringen satta målet för glasåtervinning ligger på 70 %. I Tabell 3 redovisas de senaste årens återvinningsgrad av glasförpackningar och det av regeringen satta återvinningsmålet. Som framgår ligger återvinningsgraden över återvinningsmålet med god marginal.

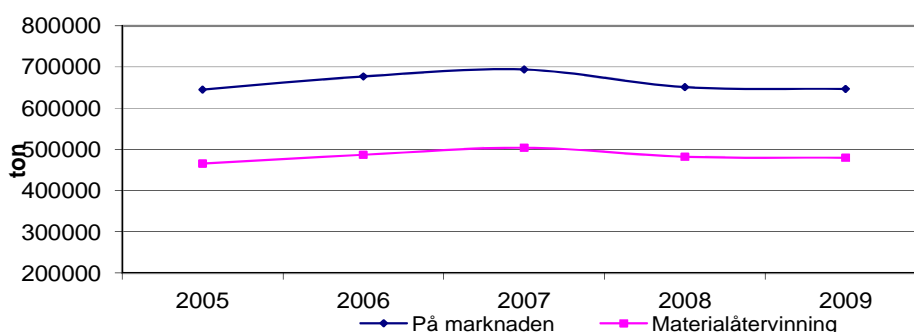
Tabell 3 Återvinningsgrad och uppsatt mål gällande glasförpackningar

	2008	2009	2010
Regeringens återvinningsmål	70%	70%	70%
Total återvinningsgrad	94%	90%	90%

7.4.3 Pappersförpackningar

Insamlade pappersförpackningar skickas först, efter att de hämtats från återvinningsstationerna, till en sorteringsanläggning där skräp sorteras bort och förpackningarna komprimeras till balar. Från sorteringsanläggningen skickas balarna till kartongpappersbruk eller som ytskikt på gipsskivor.

I nedanstående figur redovisas dels den totala mängden pappersförpackningar som säljs inom Sverige och den totala mängden insamlade pappersförpackningar.

Figur 6 Mängd sålda och återvunna pappersförpackningar på svenska marknaden Ton/år.

Nationella mål och efterlevnad av mål för pappersförpackningar

Det av regeringen satta målet för återvinning av pappersförpackningar ligger på 65 procent. I Tabell 4 redovisas de senaste årens nationella återvinningsgrad av glasförpackningar och det av regeringen satta återvinningsmål. Som det framgår i tabellen ligger dagens återvinningsgrad ungefär 10 procent över det nationella målet och ökar något.

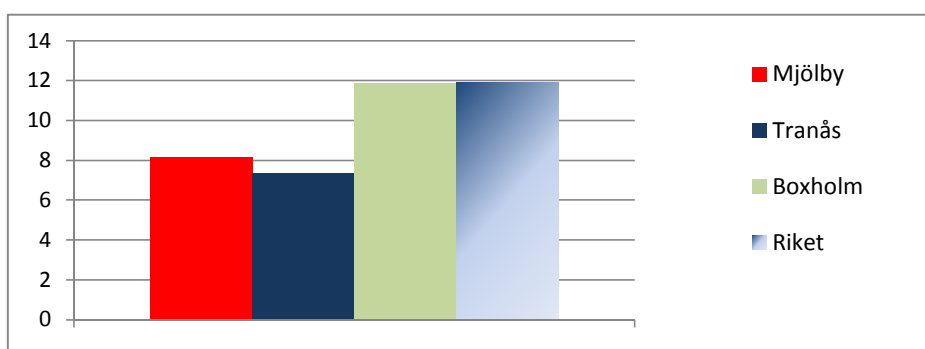
Tabell 4 Återvinningsgrad och uppsatt mål gällande pappersförpackningar

	2008	2009	2010
Regeringens återvinningsmål	65%	65%	65%
Total återvinningsgrad	74%	74%	74%

Insamlade mängder pappersförpackningar i Mjölby, Tranås och Boxholm

I nedanstående figur redovisas mängden inlämnade pappersförpackningar per kommuninvånare i respektive kommun.

Mängden sålda pappersförpackningar i Sverige såväl som mängden återvunna pappersförpackningar har legat relativt still under de senaste tre åren.

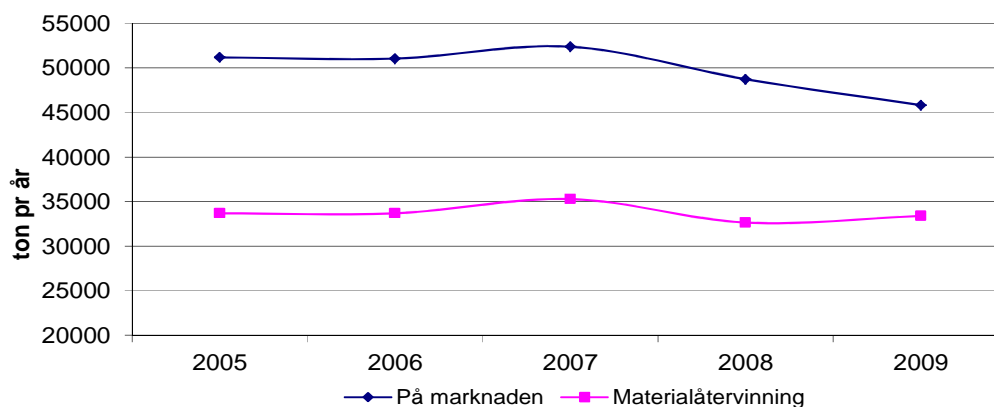

Figur 7 Insamlade pappersförpackningar 2010 i enhet kg/inv.

7.4.4 Metallförpackningar

De metallförpackningar som samlas in i dag i kommunen lämnas till olika återvinningsföretag. Aluminiumet ersätter jungfrulig råvara, vilket motsvarar en energibesparing på ungefär 95 procent. Hos andra återvinningsföretag återvinns stålförpackningar till bland annat järnbalkar och armeringsjärn. Vid omsmältning av insamlade stålförpackningar sparas 75 procent av energin som behövs för att framställa stål från järnmalm.

I nedanstående figur redovisas dels den totala mängd metallförpackningar som säljs i Sverige och den totala mängd insamlade metallförpackningar. Trenden visar en minskning av sålda metallförpackningar på den svenska marknaden och att skillnaden mellan sålda metallförpackningar och materialåtervunna metallförpackningar minskar.

Figur 8 Total mängd sålda och återvunna metallförpackningar på den svenska marknaden.

Nationellt mål och efterlevnad av mål för metallförpackningar

Det av regeringen satta målet för metallåtervinning ligger på 70 procent. I nedanstående tabell redovisas de senaste årens nationella återvinningsgrad av metallförpackningar och det av regeringen satta återvinningsmålet. En trend av ökad återvinningsgrad framgår i tabellen, vilket lett till att återvinningsmålet kunde nås senaste åren.

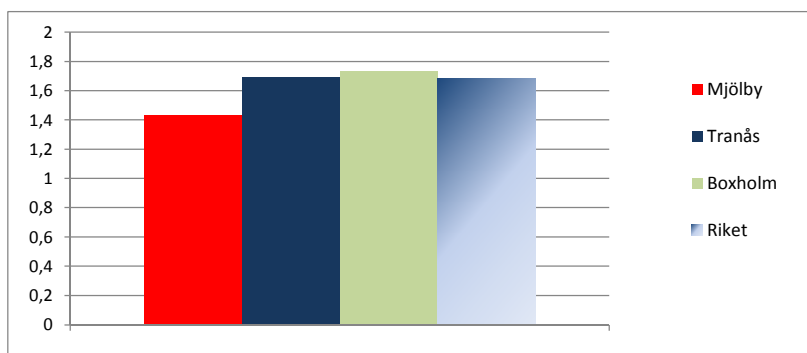
Tabell 5 Återvinningsgrad och uppsatt mål gällande metallförpackningar

	2007	2008	2009	2010
Regeringens återvinningsmål	70%	70%	70%	70%
Total återvinningsgrad	67%	67%	73%	74%

Insamlade mängder metallförpackningar i Mjölby, Tranås och Boxholm

Trenden visar kraftiga förändringar av insamlandet inom flera av kommunerna. I många kommuner har det skett både minskningar och ökning av insamlade mängder, men som ett genomsnitt ligger mängden insamlade metallförpackningar relativt still.

I nedanstående figur redovisas mängden inlämnade metallförpackningar per kommuninvånare i respektive kommun.

Figur 9 Insamlade metallförpackningar 2010 i enhet kg/inv.

7.4.5 Plastförpackningar

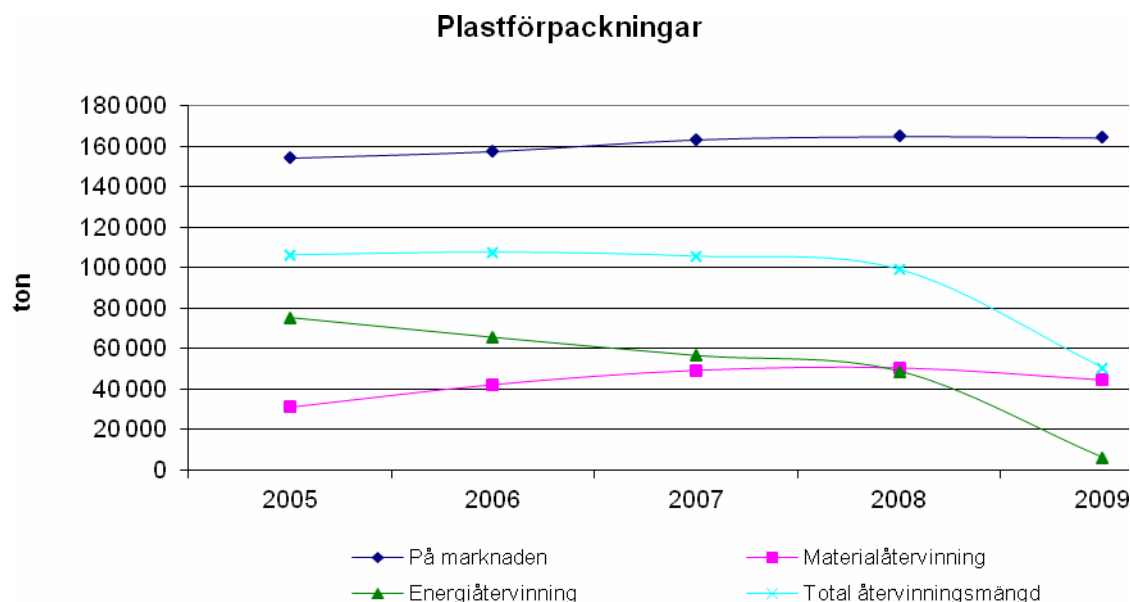
Plastförpackningar finns i två material, mjuka respektive hårda plaster⁸. Återvinning av mjuka plastförpackningar infördes 2010 efter att ha testkörts under 2008 i vissa delar i Sverige.

Producerad och insamlad mängd plastförpackningar

De plastförpackningar som samlas in i dag i kommunen och materialåtervinns hamnar på olika företag i Europa för sortering. I och med sorteringen, bearbetas materialet om till ny råvara: granulat. Rena fraktioner av granulat kan bli till exempelvis ofärgade HDPE-dunkar. Fraktioner av mer blandad kvalitet av HDPE-granulat kan återvinnas till t ex plank eller palklossar. LDPE kan återvinnas till att bli nya bärkassar, kabelskydd och sopsäckar.

Tidigare har statistiken för insamlade plastförpackningar även gällt plastförpackningar som genom hushållsavfallet gått till energiåtervinning. Från och med 2009 redovisar inte FTI den andel av plastavfallet som antas hamna i hushållsavfallet utan enbart den del som FTI själva skickar till förbränning.

I nedanstående figur redovisas dels den totala mängden plastförpackningar som säljs i Sverige och den totala mängden insamlade plastförpackningar. Den totala mängden insamlade plastförpackningar är även nedbrutet till den del som går till materialåtervinning och den del som går till energiåtervinning. Trenden visar en ökning av sålda plastförpackningar och en kraftig minskning av energiåtervinning. Materialåtervinningen har ökat successivt över tiden, sånär som en minskning under 2009.

Figur 10 Total mängd sålda och återvunna plastförpackningar på den svenska marknaden (ton/år).

Nationella mål och efterlevnad av mål för plastförpackningar

Det av regeringen satta målet för plaståtervinning ligger på 70 procent återvinning varav 30 procent ska vara materialåtervinning. I Tabell 6 redovisas de senaste årens nationella återvinningsgrad av plastförpackningar, både totalt och nedbrutet på material- respektive energiåtervinning. Dessutom redovisas de av regeringen satta återvinningsmålen, både för den totala återvinningen och för materialåtervinning.

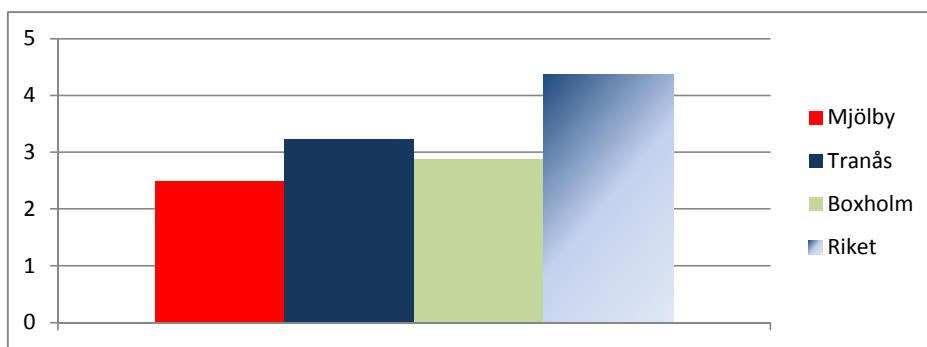
Som det framgår i tabellen har inte målen nåtts de senaste åren. Det övergripande målet kan ändå komma att uppnås beroende på hur stor del som ändå går till energiåtervinning. Att trenden för materialåtervinningen påvisar en svag ökning som övergått till en minskning bör uppmärksammas.

Tabell 6 Återvinningsgrad och uppsatta mål gällande plastförpackningar

	2008	2009	2010
Regeringens återvinningsmål (totalt)	70%	70%	70%
Regeringens återvinningsmål (material)	30%	30%	30%
Total återvinningsgrad	60%	30,80%	
Materialåtervinningsgrad	31%	27%	
Energiåtervinningsgrad	30%	3,80%	

Insamlade mängder plastförpackningar i Mjölby, Tranås och Boxholm

I nedanstående figur redovisas mängden inlämnade plastförpackningar per kommuninvånare. Trenden under de senaste tre åren visar en svag ökning av insamlade plastförpackningar inom kommunerna. Huruvida detta beror på en ökad återvinningsgrad eller om det beror på ökade mängder plastförpackningar inom kommunen är osäkert.

Figur 11 Insamlade plastförpackning år 2010 i enhet kg/inv.

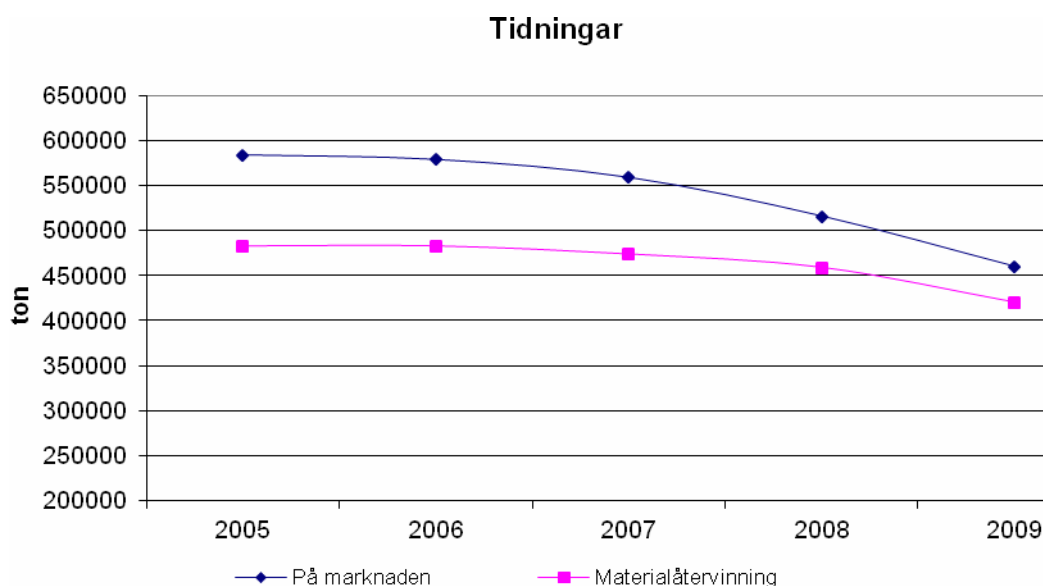
7.5 Tidningar

Producerad och insamlad mängd tidningar

Möjligheten till att återvinna tidningar beror på kvaliteten på pappersfibrerna. Materialåtervinning av tidningspapper motsvarar en energibesparing på 70 procent jämfört med att använda jungfrulig träråvara. Det återvunna pappret blir till nya tidningar, hushålls- och toalettpapper.

För närvarande finns det fyra företag i Sverige som använder sig av återvunna tidningar i sin produktion.

I Figur 11 redovisas dels den totala mängden insamlade tidningar som säljs inom Sverige och den totala mängden insamlade tidningar. Trenden visar en tydlig minskning av, i Sverige sålda tidningar, vilket leder till minskade volymer av återvunnet tidningspapper.

Figur 12 Totala mängden sålda och återvunna tidningar på den svenska marknaden (ton/år).

Nationella mål och efterlevnad av mål för insamling av tidningar

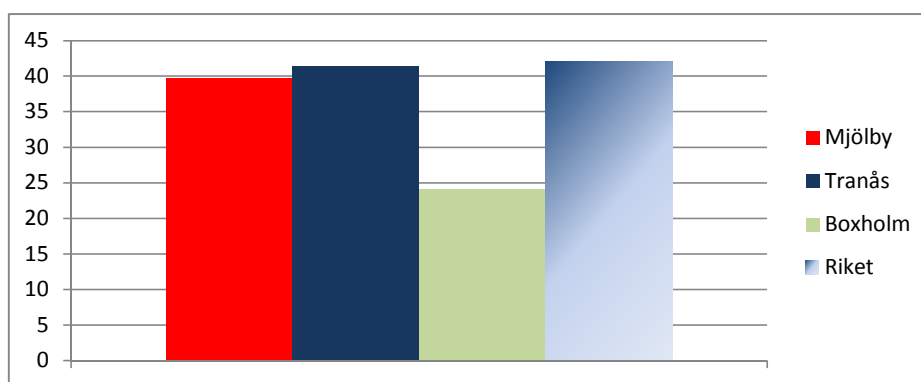
Det av regeringen satta målet för tidningsåtervinningen ligger på 75 procent. I Tabell 7 redovisas de senaste årens nationella återvinningsgrad av tidningar och det av regeringen satta återvinningsmålet. Trenden visar att återvinningsmålet nås med god marginal och att återvinningsgraden ökat de senaste åren.

Tabell 7 Återvinningsgrad och uppsatt mål gällande tidningar

	2007	2008	2009	2010
Regeringens återvinningsmål	75%	75%	75%	75%
Total återvinningsgrad	85%	89%	91%	

Insamlade mängder tidningar i Mjölby, Tranås och Boxholm

I nedanstående figur redovisas mängden insamlade tidningar per kommuninvånare. Trenden i Sverige under de senaste tre åren visar en minskning av insamlade tidningar. En anledning till den minskade mängden tidningar kan vara den totala minskade mängden sålda tidningar i Sverige.

Figur 13 Insamlad mängd tidningar 2010 i enhet kg/inv.

7.6 Däck

Insamling av däck regleras av *Förordning (1994:1236) om producentansvar för däck*. Sedan 1994 ansvarar Svensk Däckåtervinning AB för insamlandet. Någon exakt statistik för insamlade däck finns inte på kommunnivå, men enligt Svensk Däckåtervinning AB återvinns ca 8 kg däck per kommuninvånare och år.

7.7 Elektronikavfall

Sedan producentansvaret infördes i Sverige har kommuner och producenter samarbetat för att ta hand om el-avfallet. År 2001 bildades El-retur. Samarbetet innebär att kommunerna åtar sig att mot ersättning ansvara för insamling av elavfall från hushåll och producenterna ansvarar för behandlingen. Avfall från elektriska och elektroniska produkter Insamling av el-avfall från hushållen sker främst på kommunernas bemannande återvinningscentraler.

Elektriskt och elektroniskt avfall förbehandlas – sorterar och demonteras – innan det skickas till vidare behandling. Förbehandlingen sker hos certifierade anläggningar, som därefter skickar dem

vidare till slutlig behandling eller återvinning. Komponenter med farliga ämnen, farligt avfall, tas om hand i godkända anläggningar. Plasthöljen förbränns i anläggningar för energiutvinning och metaller skickas till smältverk för återvinning. Lysrör och lågenergilampor innehåller kvicksilver. Dessa produkter hanteras därför genom separering i en sluten process. Glaset och metallerna kan sedan återvinnas och det pågår försök med att utarbeta metoder så att även det kvicksilverhaltiga lyspulvret ska kunna återvinnas.

Insamlad diverse elektronik skickas till olika återvinningsanläggningar. Återvinningsprocessen består i princip av produktåterbruk, komponentåterbruk, materialåtervinning, energiåtervinning och deponi.

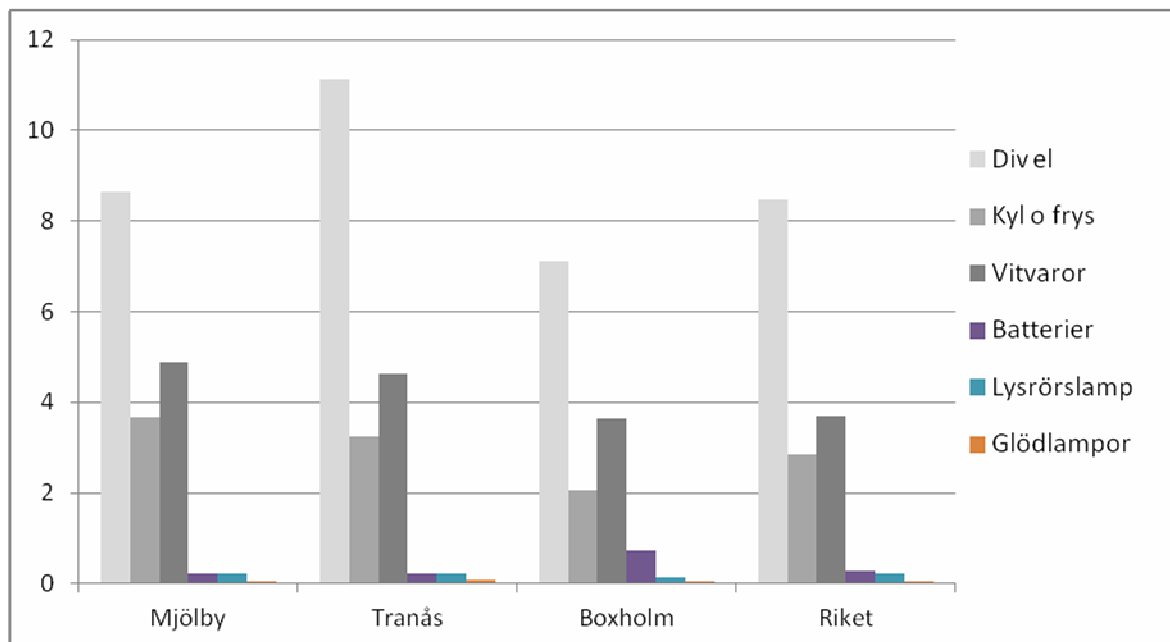
Insamlade kylskåp och frysar skickas till företag som specialiserats på denna återvinning. Kylskåp och frysar kan innehålla freoner vilket medför att de måste skrotas i flera steg. Det första steget i återvinningsprocessen innebär att köldmediet avlägsnas. Därefter sönderdelas kylmöblen i en sluten process varav övrig freon kan omhändertas. Slutligen separeras metaller och plaster för materialåtervinning.

Insamlade vitvaror skickas vanligen till återvinningsföretag kopplade till stålverk. Farliga beståndsdelar demonteras och sorteras ut. När miljöfarliga ämnen tagits bort sker materialåtervinning av metall, glas och viss plast. Övriga plaster, tyg och trä energiåtervinnas.

Sedan 2009 omfattas batterier av producentansvaret samt att småbatterier samlas in av El-kretsen.

För insamlingen vid miljöskåp och återvinningsstationer ansvarar El-kretsen. Kommunen sköter insamlandet av större blybatterier vid ÅVC. Från Hulje ÅVC går batterier direkt till återvinningsföretag.

I nedanstående figur framgår vilka mängder elavfall som uppstår i regionens kommuner respektive i riket som helhet.

Figur 14 Insamlade mängder elektronikavfall olika typ under 2010 i enhet kg/inv.

Småbatterier sorteras ut i olika kategorier och skickas till återvinning vid olika företag, vilket redovisas i Tabell 8.

Tabell 8 Småbatterier

Batterityp	Återvinnare	Kommentarer
Nickelkadmium	SAFT AB i Oskarshamn	
Knappcell	NQR i Lübeck	Kvicksilvret slutförvaras
Bly	Boliden, Rönnskärsverken i Skellefteå	
Nickelmetallhydrid	Norilsk Nickelplant, Finland	
Alkalisk- och brunsten	Uppgift saknas	

7.8 Verksamhetsavfall

Avfall uppkommet inom industrier och verksamheter som inte ingår i hushållsavfallet ligger utanför kommunens ansvarsområde. Därför är det industrierna och verksamheterna själva som ansvarar för att det producerade avfallet hanteras på ett korrekt sätt. Svårigheten att få fram uppgifter om detta avfall samt problemen att tolka uppgifterna gör att kommunens kunskap om avfallsmängder och flöden är ofullständig. Detta är inte något som är utmärkande för denna region utan problemet återfinns hos flertalet kommuner.

Verksamhetsavfall är sådant avfall från olika typer av verksamheter som inte är jämförbart med hushållsavfall. Sammansättningen av avfallet varierar utifrån verksamhetens art, kan t.ex. utgöras av spill från olika tillverkningsindustrier, bygg och rivningsavfall, kontorsavfall m.m.

Inom kommunerna finns det flera privata entreprenörer på marknaden. De olika avfallsslagen transporteras till den behandlings- eller återvinningsanläggning där priserna är fördelaktigast. Det mesta av verksamhetsavfallet är brännbart och går till en förbränningsanläggning. Fortfarande har kommunerna kvar ett planeringsansvar för detta avfall men från kommunernas sida har man dock inga redskap att styra avfallet vilket innebär att man saknar rådighet.

7.9 Fettavskiljare

Fettavskiljare används för att undvika att höga halter fett tillförs avloppssystemet. En fettavskiljare ska enligt riktvärden som tillämpas i Mjölby, Tranås och Boxholm⁹ installeras om halten avskiljbart fett överstiger 50 mg/liter. Verksamheter som tillverkar eller hanterar livsmedel bör ha en fettavskiljare. En fettavskiljare är inte konstruerad för att ta emot större mängder fett på en gång. Större mängder såsom fritureolja ska samlas in och återvinnas genom ett ackrediterat fettåtervinningsföretag.

I dagsläget finns det 54 stycken fettavskiljare inom Mjölby kommun. Fettavskiljarslammet går till Tekniska Verken i Linköping för behandling i röt-kammare. Framöver kommer vissa delar av fettavskiljarslammet att gå till den planerade röt-kammaren vid Mjöl-kulla reningsverk.

7.10 Oljeavskiljare

Oljeavskiljare används vid verksamheter där det förekommer olja, bensin och andra så kallade lätta vätskor. En oljeavskiljare ska installeras där spillvatten kan innehålla mer än obetydliga mängder skadliga ämnen och bör installeras där det kan innehålla mer än betydliga mängder av bl.a. bensin, fasta partiklar, fett olja eller slam. Efter oljeavskiljaren går vattnet vidare antingen till ett reningsverk eller leds till recipient. Utformningen på oljeavskiljare ska vara utformad så att det avskilda inte kan släppas ut okontrollerat eller oavsiktligt.

Flera olika aktörer på marknaden kan utföra tömning av oljeavskiljare i en kommun, samtidigt som dessa aktörer verkar över kommungränserna. Insamlingsbranschen saknar i dagsläget möjlighet att särskilja de olika mängderna uppkomma inom kommunerna, varvid det kan behövas tydliga nationella riktlinjer .

8. Avslutade avfallsupplag

8.1 Mjölby kommun

Inom kommunen finns det nio stycken avslutade avfallsupplag. Dessa inventerades och klassificerades under nittioalet. Resultatet av studien återfinns i kommunens avfallsplan från 1998 vari kartor över aktuella deponier redovisas i bilagan till den dåvarande avfallsplanen.

Samtliga avslutade avfallsupplag, utom Bockarp, fick riskklass ”liten risk”, varav åtgärder inte bedömdes som nödvändiga. För Bockarp upprättades ett kontrollprogram 1988-06-30.

I Bilaga 1 redovisas de olika avfallsupplagen, dess verksamhetsperiod samt eventuell miljöpåverkan som upplaget anses kunna skapa. I tabellen redovisas även i vilken fas av MIFO-inventering som avfallsupplaget kommit till. MIFO står för Metodik för Inventering av Föreorenade Områden. Fas 1 är första orienterande delen av metodiken. Om ett objekt efter fas 1 bedöms som prioriterat att utredas vidare, initieras fas 2 som innebär att översiktliga undersökningar görs.

8.2 Tranås

Inom kommunen finns 12 avslutade avfallsupplag. Tio av dem inventerades 1984 och viss klassificering av dem skedde då. Sedan dess har två ytterligare gamla upplag upptäckts.

Länsstyrelsen i Jönköpings län inventerade under hösten 2005 och våren 2006 misstänkta förorenade områden i Tranås kommun. Inventeringen utfördes enligt Naturvårdsverkets Rapport 4918, Metodik för Inventering av Föreorenade Områden, även kallad MIFO-modellen. Arbetet utgjorde en orienterande studie enligt MIFO fas 1. Inventeringen ledde fram till att de flesta gamla avfallsupplag riskklassificerades enligt denna metod.

För Kungshult, en fd kromslamtipp, har ytterligare utredning enligt MIFO fas 2 genomförts, samt att ansvarsutredning och åtgärdsprogram har tagits fram.

De flesta av de avslutade avfallsupplagen har också fått fastställda områdesbestämmelser enligt PBL. Kontrollprogram finns för fyra av upplagen.

8.3 Boxholm

Inom kommunen finns det fem stycken avslutade avfallsupplag. Dessa inventerades och klassificerades under nittioalet. Resultatet av studien återfinns i kommunens avfallsplan från 1998 vari kartor över aktuella deponier redovisas i bilagan till den dåvarande avfallsplanen.

Samtliga avslutade avfallsupplag fick riskklass ”liten risk”.

9. Miljöbedömning

Avfallsplanens miljöbedömning framgår av bilaga 2.

Syftet med miljöbedömningar av kommunala planer är att integrera miljöaspekter för att främja en hållbar utveckling. Ett av lagstiftningens bakomliggande motiv är ambitioner om öppnare beslutsprocesser och högre kvalitet på beslutsunderlag.

Denna plans miljöbedömning avser Mjölbys, Tranås och Boxholms avfallsplan för 2012 - 2017. I Mål och handlingsprogram anges fyra inriktningsmål som ligger i linje med miljöbalkens intentioner och nationella miljö kvalitetsmål. Vidare har ett antal mer konkreta kommunala delmål formulerats samt vilka åtgärder som krävs för att uppnå dessa.

Miljöbedömningen fokuserar i första hand på möjligheterna att uppnå de konkreta kommunala målen genom de åtgärder som anges samt på eventuella risker för oönskade effekter.

I miljöbedömningen har de konkreta målen också granskats avseende kopplingen till de övergripande målen i avfallsplanen samt till nationella och regionala miljömål.

C. FRAMTIDA AVFALLSHANTERING

10. Möjligheter och problem med avfallet

För att beskriva en bakgrund till vilka mål kommunerna inom MTB-regionen vill uppnå samt vilka strategier som ska användas för att nå dessa mål, görs en utvärdering av dagens avfallssituation. Denna utvärdering baseras dels på omvärldsfaktorer på vilka kommunerna i regionen knappast har någon rådighet, dels på analyser inom det egna området. I nedanstående kapitel följer för varje avfallsslag en redogörelse av möjligheter och problem med utgångspunkt från såväl omvärldens krav och förutsättningar som från den utvärdering som gjorts av de lokala plockanalyserna.

10.1. Analys av kärl- och säckavfall

Syftet med den genomförda plockanalysen var att ge en bild av hushållsavfallets sammansättning avseende hushållssopor från landsbygd respektive flerfamiljshus och villor i tätort. Utvärderingen är gjord med fokus på respektive avfallsfraktion.

Bioavfallet tilldrar sig ett stort intresse eftersom denna fraktion kan bli intressant som rötsubstrat i en framtida källsortering. Erfarenheten från sorteringsborden säger att bioavfallet är den fraktion som har högst densitet, medan plastfraktionen har låg densitet. Stora mängder matavfall hamnar i hushållsavfallet, om anledningen är passerat bäst-före-datum eller andra skäl kan eventuellt bli föremål för vidare studier i framtiden. Det bör anses som mer prioriterat att minska mängden kasserad matavfall framför alternativ behandling som ett första steg.

Uppskattningen av hur stor mängd matavfall som finns i hushållsavfallet varierar något. Vad som naturligtvis är av ännu större intresse är hur stor del av den mängden som är realistiskt att räkna med som tillgänglig källsorterbar mängd. Följande exempel kan ge en fingervisning. I Västerås stad, där 92 % av hushållen sorterar ut sitt matavfall, liksom verksamheter mm., har man ett stadigt resultat på ca 60 kg matavfall per person och år. I Östersund där man sedan länge samlat in matavfall varierar mängden mellan 60 – 70 kg/person och år. Med denna utgångspunkt bör mängderna källsorterat bioavfall i MTB-regionen i framtiden kunna uppgå till ca 3 000 ton/år.

Pappersavfallet inom hushållssektorn består till ca hälften av returpapper, samt hälften av pappersförpackningar och wellpapp. Pappersavfallet är intressant så tillvida att det är den del av producentansvarsmaterialet som har det i särklass högsta marknadsvärdet.

Sett ur ett lokalt perspektiv är pappersavfallsmängderna betydligt lägre på landsbygden än i tätorten, till vilket kan finnas en mängd olika förklaringar. Inom MTB-regionen finns det troligen en relativt stor potential att öka sorteringsgraden beträffande såväl tidningspapper, kontorspapper som pappersförpackningar.

Sett ur ett nationellt perspektiv har under de senaste 10 – 15 åren en dramatisk förändring skett på den globala returpappersmarknaden¹⁰ - något som naturligtvis även berör Sverige. Villkoren för returpappersmarknaden (inklusive pris på insamlat papper) dikteras i dag (2011) av de europeiska testlinerbruket¹¹. Returpapperet har för närvarande ett internationellt marknadsvärde som är flera gånger högre än Pressreturs ersättning. På en del håll organiseras därför av kommunerna själva en mer fastighetsnära (och effektivare) insamling av returpapper. Därvid kan delar av pappersvärdet i stället användas för en effektivare insamling med högre återvinningsprocent (vilket till största delen är syftet med producentansvaret). Frågan är vilken del av samhället som i framtiden ska få möjlighet att ta del av papperets ökade marknadsvärde; pappersindustrin eller ”renhållningskollektivet”. I det senare fallet uppnås normalt en avsevärt större andel återvunnet papper, till följd av en bättre tillgänglighet och service.

Plastförpackningarna har på senare tid rönt ett ökat intresse beroende på förbättrad teknik för omhändertagandet. Hushållen i flerfamiljsbostäderna är bättre på att sortera ut plasten än de i enfamiljsbostäder och landsbygden. Vad detta beror på är oklart. Det finns dock potential i att öka sorteringsgraden, även om delar av plastavfallet inte direkt låg under FTI:s åtagande.

För **glasförpackningarna** spås en nedgång i framtiden beroende på att plastförpackningarna alltmer förfinas. Samtliga hushåll är bra på att sortera ut glasfraktionen från hushållssoporna. De mängder som ändå påträffades slår igenom i rapporterna då glas som material har hög densitet. Det glas som påträffades rör främst glasburkar och flaskor.

Metallförpackningarna bör ha en potential för ökad återvinning. I metallfraktionen påträffades inte bara metallförpackningar utan även metallskrot såsom en brevlåda. Då de flesta metallförpackningar är av lättmetall (aluminium) så utgör inte fraktionen en särskilt stor del av den totala sopmängden. De metallförpackningar som främst återkom i fraktionen var ölburkar och kattmatskonserver.

Farligt avfall och specialavfall är en fraktion som kommunens invånare är bra på att sortera ut om man ska tro utvärderingen av plockanalyserna. I vissa fall kan invånarna bli bättre, exempelvis att undvika att lägga stickande och skärande i hushållssoporna (knivar och sprutor) och enfamiljshushållen kan bli bättre på att sortera ut batterier. Det framkom också att kommunens invånare är mycket bra på att sortera ur el & elektronik från hushållssoporna. Ytterst få glödlampor påträffades vilket var positivt.

Fraktionen övrigt förefaller vara en av de större fraktionerna då det gäller vikt. Fraktionen är även till viss del skrymmande varav den tar stor plats i både kärl och sopbil. Utifrån rapporterna framgår det att bland annat barnfamiljer (blöjor) och vårdtagare (blöjor och annan sanitetsutrustning) utgör en stor del av fraktionen tillsammans med kattägare (kattsand).

10.2 Farligt avfall

Det farliga avfall som uppkommer inom kommunen kommer både från hushåll och från verksamheter. Det är i dagsläget inte möjligt att särskilja mängderna från hushåll och verksamheter, som samlas in vid miljöskåp, miljöstationer och återvinningscentraler. Utöver de insamlade mängderna farligt avfall som redovisas i officiell statistik, kan verksamheterna producera ytterligare farligt avfall som de själva ansvarar för bortforsling av genom transportföretag med särskilt tillstånd.

10.3 Förpackningsavfall

Sedan 2009 har FTI omorganiserats vilket lett till att de själva står för insamlandet av data genom att de själva planerar tömning och transport av återvinningskärl. Tidigare har FTI fått data levererad av sina entreprenörer. Detta innebär att 2009 års statistik kan skilja sig mot tidigare år utifrån metodiken kring datahantering.

Trenderna på insamlade förpackningsmängder ska tas med en stor nypa salt. Det är oklart huruvida avfallsmängderna minskar eller ökar beroende ett alltför stort antal faktorer såsom sorteringsgrad och konjunkturcyklar. Det råder i vissa fall även stor osäkerhet beträffande avfallets kommuntillhörighet.

10.4 Elektronikavfall

El-kretsen låter upphandla transport och förbehandling av elprodukter. Detta medför att det kan variera vem anbudet går till. Redovisad förbehandling ska ses som den som var aktuell för år 2009.

Uppkommen statistik inom kommunen då det gäller elektronikavfall kan bygga på konjunkturcyklar. I bättre tider genomförs fler renoveringar och inköp av produkter. Även

kommunens egna investeringar och renoveringar av sina lokaler kan skapa stora mängder elektronikavfall som medför att avfallsmängderna framöver kan komma att sticka iväg. Detta skall därför ses i cykler som är större än redovisad tidslinje. Uttjänad elektronik kan komma att ersättas med bättre och resurssnålare teknik, vilket rättfärdigar den för stunden ökade avfallsmängden. Detta gäller bland annat lyskällor där det är tänkbart att antalet glödlampor framöver minskar, medan lysrör och lågenergilampor ökar.

11. Uppföljning av gamla planen

11.1 Mjölby kommun

1998 års avfallsplan för Mjölby kommun utarbetades under den dåvarande Tekniska nämnden.

11.1.1 Mål samt kommentarer

1998 års avfallsplan innehöll följande kommunala mål (kommentarer i kursiverad stil):

- Allt avloppsslam från kommunens reningsverks skall vara så rent att det kan återgå i kretsloppet som gödsel och som sådant klara centrala myndigheters krav.

Kommentar: Målet är uppfyllt.

- Kompostering skall ökas i kommunen.

Kommentar: Sker ingen ökning i dagsläget. Kompostering av trädgårdsavfall stimuleras men inte kompostering av bioavfall, eftersom detta ska insamlas för rötning och biogasproduktion, vilket i dagsläget betraktas som en mer miljöriktig åtgärd.

- Vid fortsättning av redan vald hanteringsmetod för sortering och återvinning skall återvinningsstationer kompletteras och utvecklas avser antal, lägen, innehåll och utformning.

Kommentar: Detta är inte längre kommunens ansvar utan ingår i "producenternas" skyldigheter.

- Kommunen skall där det kan visas lämpligt utveckla egen sortering och återvinning av osorterat avfall.

Kommentar: Är inte uppfyllt.

- Full kostnadstäckning. Hela hanteringen skall finansieras genom avgifts- och taxesystemet.

Kommentar: Målet är uppfyllt.

Utifrån de kommunala målen 1998 formulerades följande delmål:

1. Totala avfallsmängd skall minskas med minst 5 % årligen. (inkluderar sorterat material för återvinning)
2. Mängden blandat hushållsavfall som uppstår inom kommunens geografiska område och går till förbränning, skall minska till minst halverad mängd inom en 5-årsperiod.
3. Mängden blandat övrigt avfall som uppstår inom kommunens geografiska område och går till förbränning, skall minska till minst halverad mängd inom en 5-årsperiod.
4. Mängden blandat hushållsavfall som uppstår inom kommunens geografiska område och går till deponi, skall minska till halverad mängd inom en 5-årsperiod.
5. Mängden blandat övrigt avfall som uppstår inom kommunens geografiska område och går till deponi, skall minska till halverad mängd inom en 5-årsperiod.

Kommentarer till 1998 års kommunala delmål: När det gäller blandat avfall, p.2-5, skall en minskning med i genomsnitt 10 % per år ske under en femårsperiod.

Målet gäller även det lättnedbrytbara avfallet, dvs köksavfall, trädgårdsavfall, parkavfall, storköksavfall mm. Likaså det avfall som kommunen inte hanterar eller ansvarar för.

När det gäller minskningen av den totala mängden, p.1, får den som konsekvens att mängden sorterat avfall till återvinning kan öka men att det ändå ska finnas en strävan till att minska mängden avfall som är i omlopp totalt sett.

Under en femårsperiod är målen realistiska, för nästkommande femårsperiod ska målen formuleras om.

11.1.2 Strategier

För att uppnå de tidigare satta målen formulerades ett antal strategier med syfte att utgöra en utgångspunkt för hur själva handlingsplanen skulle upprättas.

1. Modeller för att sortera ut avfall skall tydliggöras genom bl.a. flödesschema vad gäller hushåll och industri. Synsätt, organisation och metoder skall förankras i alla led från allmänhetsbeslutsfattare till utförare-omhändertagandet.
2. Alternativa former för avfallshantering skall ständigt prövas och utvecklas för att öka renhet och minska deponeringsbehov. Arbetet bör ske i nära samverkan med hushållen och företagen samt möjliggöras med hjälp av bl.a. arbetsmarknadspolitiska insatser.
3. Samverkanslösningar, där det är ekonomiskt motiverat, bör sökas både på kort och lång sikt samt gälla olika typer av avfall och behandlingsformer.
4. En helhetssyn skall eftersträvas för samordning av insatser som tillsyn, kontroll, funktion mm då miljöfrågorna är ett ansvar som alla delar även om det formella ansvaret ligger någon annanstans.
5. Information och motivering av olika aktörer i samhället för att på ett pedagogiskt sätt få vanor och beteenden att förändras för att förhindra att avfall uppstår samt att fler blir medvetna om vikten av att avfallet ska tas om hand på ett miljöriktigt sätt.

11.2 Tranås kommun

11.2.1 Delmål

De åtgärder som vidtas under planperioden siktar mot de övergripande målen. Följande konkreta delmål skulle genom föreslagna åtgärder uppnås till år 2006.

- Materialutnyttjandet från förpackningsavfallet ska uppfylla de mål som finns i förordningen om producentansvar för förpackningar (1997:185) § 9.
- Ny sorteringsanläggning klar 2002, mellanlagret för farligt avfall förbättras under 2003
- Inget osorterat avfall ska år 2003 deponeras på Norraby deponi
- Norraby avfallsanläggning har år 2003 blivit en omlastningsstation. Tar endast emot slam, kompost samt grovavfall.
- Inget avloppsslam deponeras efter år 2005
- Återställning av Norraby deponi påbörjas 2005
- Miljömässigt och energimässigt bättre utnyttjande av hushållsavfallet, mängden till deponin skall minska med 90 % till 2006

11. 2.1 Förslag till åtgärder samt kommentarer

	År
1. Omställningsplan för Norraby deponi	2002
<i>Kommentar: Avslutningsplan för deponin klar 2007 och avslutningen av deponin startar år 2011.</i>	
2. Förbränning av utsorterat brännbart material.	2002
<i>Kommentar: Deponirest har från år 2002 lagts i den brännbara fraktionen.</i>	
3. Mängden avfall från Tranås Kommun till slutlig behandling genom deponering skall minska med 90 %.	2006
<i>Kommentar: En deponirest insamlades från hushållsavfallet fram till år 2002. Därefter har den delen lagts i brännbar fraktion. Räknat från år 2001 då deponifractionen fanns med fullt ut, har mängden till deponi minskat med 78 % fram till år 2006. Mellan åren 2001-2010 har mängden till deponi minskat med 96 %.</i>	
4. Kommunen verkar för att insamlingen av avfall med producentansvar utvecklas.	Löpande
<i>Kommentar: Samråd hålls varje år med Förpacknings- och tidningsinsamlingen. Löpande kontakt med Elkretsen angående insamling av el och elektronik. Information i kommunens tidning Tranås Direkt.</i>	
5. Källsortering införs i kommunens samtliga förvaltningar och bolag	2002
<i>Kommentar: Källsortering har införts men kanske inte fullt ut överallt.</i>	
6. Kommunen skall arbeta för att stimulera hemkompostering vid större hyresfastigheter.	Löpande
<i>Kommentar: Hemkomposterare har gynnats med lägre taxa då längre hämtningsintervaller kan utnyttjas. Ingen avgift tas ej heller ut för dispensansökan för kompostering.</i>	
7. Företagen i Tranås informeras om minimering och källsortering av bygg- och industriavfall.	Löpande
<i>Kommentar: Har inte utförts i den omfattning som det bör ske.</i>	
8. Hanteringsanvisning för bygg och rivning revideras årligen. Se bilaga	Löpande
<i>Kommentar: Har inte reviderats årligen.</i>	
9. Avfallsarbetet skall införas i detaljplanearbetet och bygglovsprövningen så att områden och lokaler anpassas till källsortering av hushållsavfall vid ombyggnation och nyproduktion.	Löpande
<i>Kommentarer: Avfallsarbetet beaktas vid detaljplanearbete och bygglovsprövning.</i>	
10. Ny sorteringsplatta vid Norraby avfallsanläggning 2002 byggs för utökad återvinning av hushållsavfall.	2002
<i>Åtgärder: Den nya sorteringsrampen med stora 36 m2 containrar invigdes 2002. Där finns även en stor yta för vitvaror, återvinningsstation mm.</i>	
11. Norraby avfallsanläggning görs om för omlastning och transport av hushållsavfall.	2002
<i>Kommentar: Deponiresten i hushållsavfallet blandas in i den brännbara fraktionen, omlastas och körs till förbränningsanläggning.</i>	

Avfallsplan för Mjölby, Tranås och Boxholms kommun 2012 – 2017.

12. Återställning av Norraby avfallsanläggning påbörjas. 2005
Kommentar: Avslutningsplan godkänd år 2008. Återställning av deponin startar med att 9000 m² täckning upphandlas år 2011. Täckningsarbetet är tänkt att fortgå i 12 år.
13. Tidigare riskklassificering av nedlagda avfallsupplag ses över och revideras. 2006
Kommentar: Inledande undersökningar typ MIFO 1 har gjorts av Länsstyrelsen.
14. Ansvarförhållanden för undersökningar och återställning vid nedlagda Riskklassade avfallsupplag. 2006
Kommentar: Har troligen ej utretts.
15. Information till hushåll och företag. Löpande
Kommentar: Information om farligt avfall och elektronik har delats ut men utskicken bör komma tätare.
16. Möjligheterna till alternativt slamomhändertagande undersöks. 2003
Kommentar: Åren 2002-2004 blandades sandningssand i slammet för att sedan lagras till sluttäckningen. Åren 2004-2008 kördes avloppsslammet till sluttäckning av en deponi i Norrköping. Från 2008 har avloppsslammet komposterats ute på Norraby och lagras för att användas i sluttäckningen.

11.3 Boxholms kommun

11.3.1 Mål för åtgärder under perioden 2005 – 2009

De åtgärder som vidtas under planperioden siktar mot de övergripande målen. Följande konkreta delmål bör genom föreslagna åtgärder uppnås till år 2009

- Materialutnyttjandet från förpackningsavfallet ska uppfylla de mål som finns i förordningen om producentansvar för förpackningar (1997: 185) § 9.
- Ny sorteringsanläggning och mellanlager för hushållens farliga avfall färdigställs under 2006.
- Informationskampanj för att öka hushållens kunskap om farligt avfall.
- Anläggande av en grön kompostyta skall påbörjas innan år 2006.
- Utredning om lämplig placering av en ny omlastningsstation skall vara klar senast 2008. Utredningen skall visa om det är ekonomiskt och miljömässigt försvarbart att flytta nuvarande omlastningsstation.
- Anläggningsdelen som innehåller farligt avfall skall sluttäckas senast 2008.
- Återställning av Åsbodalens deponi påbörjas 2005.
- Mängden organiskt hushållsavfall som behandlas biologiskt skall öka.
- Mängden avfall till deponering skall minska med 60% fram till år 2008.
- Utredning av ett nytt hämtningssystem för kretsloppsanpassade VA-system ska vara genomfört senast 2008.

11.3.2 Förslag till åtgärder samt kommentarer

Nedan följer de åtgärder som föreslogs i planen samt kommentarer till genomförandet av dessa åtgärder.

1. Mängden avfall från Boxholms kommun till slutlig behandling genom deponering skall minska med 60 %.

Kommentar: Uppfyllt

2. Kommunen verkar för att insamlingen av avfall med producentansvar utvecklas och att god service erbjuds alla kommuninnevånare.

Kommentar: Andelen fastighetsnära hämtning av producentansvarsmaterial har ökat.

3. Källsortering införs i kommunens samtliga förvaltningar och bolag.

Kommentar: Någon inventering har inte skett men miljömedvetandet hos folk i allmänhet har ökat vilket torde innebära att källsorteringsgraden har ökat även bland förvaltningar och bolag.

4. Kommunen skall arbeta för att stimulera hemkompostering samt lokal kompostering av organiskt avfall

Kommentar: Har inte skett.

5. Företagen i Boxholm informeras om minimering och källsortering av bygg och industriavfall.

Kommentar: Har inte skett.

6. Avfallsarbetet skall införas i planarbetet och bygglovsprövningen så att områden och lokaler anpassas till källsortering av hushållsavfall vid ombyggnation och nyproduktion.

Kommentar: Frågan om avfallshantering och arbetsmiljön tas upp i bygglovsprövningen.

7. Ny sorteringsplatta vid kommunens förråd byggs för utökad återvinning av hushållsavfall

Kommentar: Projektet nedlagt.

8. Utredning om Åsbodalens avfallsanläggning framtid

Kommentar: Beslut om byggande av ny ÅVC samt sluttäckning av Åsbodalens deponi.

9. Återställningsarbeten vid Åsbodalens Avfallsanläggning

Kommentar: Arbete pågår

10. Återställning av nedlagda avfallsupplag (Malexander)

Kommentar: Klart

11. Ett miljöriktigt omhändertagande av farligt avfall - Information till hushåll och företag

Kommentar: Har vi varit dåliga på, måste förbättras.

12. Samråd

Samråd har ägt rum i de tre kommunerna. Till dessa har inbjudits representanter för fastighetsägare, hyresgäster, villaföreningar, företagsföreningar, ideella organisationer m fl. Många olika synpunkter har framförts gällande föreslagna mål och strategier för framtida avfallshantering. Dessa har även tillförts och i rimlig omfattning beaktats i planeringsprocessen. Anteckningar från samrådsmötena har bifogats planen i bilaga 4.

13. Fokusområden

För att avfallsplanens mål ska kunna uppfyllas och åtgärderna genomföras är det viktigt att avfallsplanens inriktning överensstämmer med andra planer och strategier inom kommunen. Att beakta kommunernas egna lokala förutsättningar såsom bebyggelse- och näringslivsstruktur, social struktur, tillgång till egen behandlingskapacitet samt kommunernas ambitionsnivå är grundläggande vid framtagande av strategier, mål och åtgärder. Ett sätt att få fram de lokala förutsättningarna för en avfallsplanering har varit att föra diskussioner kring angelägna fokusområden i såväl arbetsgruppen som i referens- och styrgruppen. Med utgångspunkt från de diskussioner som pågått under planeringsarbetet har nedanstående fokusområden kunnat urskiljas.

13.1 Matavfall, biogas mm

Bakgrund

Ett viktigt fokusområde för MTB-regionen utgör frågan om biologisk behandling av matavfall mm. Det nationella miljömålet som uttalats är att 35 % av matavfallet skall tas om hand för biologisk behandling före 2010 (ännu inte fastställt vilket nästa mål kommer att bli). Avfall Sveriges beräkningar visar att 21 procent av matavfallet återvanns biologiskt 2009. 154 kommuner har mer eller mindre utbyggda system för insamling av matavfall¹². 22 av dessa har endast insamling från storkök och restauranger, resterande 132 kommuner har system även för hushållen. Undersökningen visar också att ytterligare 63 kommuner har planer på att införa system för källsortering av matavfall.

Plockanalyser av hushållsavfall har visat att varje svensk ger upphov till nästan 100 kg rötbart avfall per år, främst grönsaks- och fruktrest. Av denna mängd är det - mot bakgrund av gjorda erfarenheter - realistiskt att tänka sig en utsortering av ca 60 kg/inv.

De vanligaste insamlingssystemen för källsorterat matavfall från villahushåll är två separata kärl, ett för matavfall och ett för brännbart avfall samt system med optisk sortering av olikfärgade påsar som läggs i samma kärl. Det finns även flerfackskärl, där olika fraktioner sorteras i separata behållare.

Vid rötning av biologiskt avfall bildas biogas som huvudsakligen består av metan och koldioxid. Biogas är förnyelsebart och kan användas till fordonsbränsle och uppvärmning. För att använda biogasen som fordonsbränsle och i naturgasnätet måste gasen uppgraderas. Idag används biogasen främst som fordonsbränsle och den marknaden är under stark utveckling. Vid rötning bildas också biogödsel, som är ett utmärkt gödningsmedel med ett rikt näringsinnehåll. Genom att använda biogödsel i stället för mineralgödsel återförs växtnäringsämnen, bland annat fosfor, som är en ändlig resurs.

Komposten användes främst till jordförbättringsmedel eller jordblandningar. Anläggningar som producerar kompost eller biogödsel från utsorterat bioavfall, inklusive matavfall från livsmedelsindustrin, kan kvalitetsmärka sin produkt genom certifiering.

Ställningstagande i kommunerna MTB

Den förhärskande åsikten i MTB-regionen är att det nationella miljömålet bör respekteras, genom att kommunerna planerar för att sortera ut bioavfall från hushållens avfall. Det är dessutom kommunernas åsikt att det i första hand är rötning med biogasproduktion som är aktuellt. Denna teknologi är den som för närvarande tilldrar sig störst intresse – beroende på att tekniken har mognat samt att det numera finns ett stort intresse för biogas såväl i närområdet som i landet som helhet. System för tankning av såväl personbilar (publika tankställen) som bussar och renhållningsfordon byggs ut alltmer i närområdet.

Två strategier för avsättning av regionens bioavfall är tänkbara. Antingen (1) levereras avfallet till en egen anläggning eller (2) upphandlas den biologiska avfallsbehandlingen utanför MTB-regionens gränser.

Oavsett vilken strategi som tillämpas kan MTB-regionen bygga upp ett insamlingssystem för att samla in ett rötbart avfallsmaterial från hushåll och berörda verksamheter (främst livsmedelsindustrier, storkök, hotell och restauranger). Med ett genomtänkt upplägg bör detta substrat till innehåll, form och transportsätt vara anpassat till vad en framtida marknad efterfrågar. Parallellt med en sådan uppbyggnad bör kommunerna ha en fortlöpande dialog med framtida användare av rötningens produkter, för att säkerställa att framtida anläggningskapacitet byggs upp med utrymme för MTB-regionens utsorterade bioavfall.

13.2 Omhändertagande av slam

Tranås och Boxholm använder i dagsläget allt slam för sluttäckning av kommunernas deponier. Slammets förhöjda innehåll av krom i Tranås gör att avsättningen försvåras. Kommunernas långsiktiga strävan är att få ut slammets näringsämnen på produktiv mark. Ett absolut villkor är då att med olika medel reducera slammets innehåll av oönskade ämnen (främst tungmetaller). Av denna anledning bör ett arbete med att spåra källan för metallinnehållet påbörjas i Tranås. Med en sådan analys som grund kan förhoppningsvis slammet successivt bli så rent att det kan spridas på åkermark.

13.3 Olika form av central uppsamling i samband med nybyggnation

Bakgrund

Central uppställningsplats för avfallsbehållare kan ofta vara en bra lösning för att spara utrymme och för att få bort en stor del av den störande trafiken med sopbilstransporter i tätbebyggda områden. Det kan t ex vara ett förfaringsätt i samband med nybyggnation, för att slippa renhållningstransporter i känsliga miljöer.

Underjordsbehållare är ett exempel på en relativt enkel lösning. Det är ett djupbehållarsystem för avfall och återvinningsmaterial där delar av eller hela behållaren är installerad under marken. Behållaren som är bottentömmande töms rationellt och arbetsmiljövänligt med en kranförsedd lastbil. Den är både brandsäker och motståndskraftig när det gäller skadegörelse. Rätt placerad kan den även ge ett positivt ekonomiskt utfall. Den finns i flera storlekar och utformningar för att passa in i olika omgivningar.

I *sopsugsanläggningen* slänger avfallslämnaren sitt avfall i lättåtkomliga inkast, antingen inomhus eller utomhus. Där lagras påsarna tillfälligt ovanpå en stängd lagringsventil. Vid regelbundna tidsintervall töms sedan alla fulla inkast automatiskt. Systemet är helt slutet. Därför uppstår ingen dålig lukt kring avfallshanteringen och den lockar inte till sig skadedjur eller insekter.

Även s k *mobila sopsugsystem* förekommer. I det mobila systemet lagras avfallet i förvaringstankar som regelbundet töms av sugbilar från särskilda dockningsstationer

Alla sopsugsanläggningar går att installera vid både nybyggnation och i äldre områden, i enskilda fastigheter och i radhusområden. Kommunens tillstånd krävs för installation.

Avfallskvarnen är mycket vanligt förekommande i USA, men har i Sverige varit lite illa sedd. Eftersom avloppsnetzets skick och reningsverkets kapacitet avgör om avfallskvarn kan eller bör installeras så krävs kommunens tillstånd för installation. För närvarande upplever avfallskvarnen ett lite ökat intresse till följd bl a av att Stockholms stad bestämt sig för att häva ett gammalt förbud. Med hjälp av en avfallskvarn kan matavfall från restaurang eller privatkök malas till små partiklar och transporteras via avloppsnetz till reningsverket där det kan tas om hand för produktion av biogas. Andra rationella alternativ är att samla matavfall i tank. Efter att matavfallet finfördelats med hjälp av en avfallskvarn samlas detta för vidare transport till en anläggning för biologisk behandling.

Ställningstagande i kommunerna MTB

Nybyggnadsområden i regionen är främst Svartåstrand i Mjölby kommun, där en FÖP är på gång. Kommunen kan intressera planerare och exploatörer för frågan då man befinner sig på ett tidigt planeringsstadium.

Beroende på gällande tillstånd för reningsverk, osäkerhet om rönnätets sårbarhet och kapacitet mm har MTB-kommunerna för närvarande en restriktiv hållning med avseende på tillstånd för installation av avfallskvarnar.

13.4 Samarbete med elkretsen om omhändertagande av småelektronik

Diskussioner har förekommit med Elkretsen om att samarbeta i projekt rörande insamling av småelektronik (glödlampor, mobiltelefoner etc). Tre systemvarianter förekommer; container, släpkärra eller ”samlare” (med anpassade inkast för olika avfallstyper).

MTB-regionen anser att ett sådant samarbete är intressant och att regionens kommuner på olika sätt bör jobba vidare med dessa idéer.

13.5 Återvinningscentraler (ÅVC)

Regionens återvinningscentraler har en stor betydelse för den allmänna uppfattningen om hur avfallens olika fraktioner tas om hand samt om hur avfallens sortering respekteras. ÅVC är dessutom viktiga informationsbärare och lite av samhällets ”image” mot allmänheten. Därför är det viktigt hur ÅVC sköts och hur lokaler, containrar, skyltar mm utformas.

Det råder en viss variation mellan återvinningscentraler i olika kommuner med avseende på hur fraktioner benämns, vilka fraktioner som finns tillgängliga och vad de ska innehålla. Detta är på många sätt förvirrande för besökarna och kan leda till felsortering. Därför bör man eftersträva att renodla terminologin genom att använda samma principer för att benämna avfallet. Det finns även på rikspanet¹³ en strävan efter att uppnå en mer standardiserad terminologi.

Många områden med närliggande återvinningscentraler har problem med s k avfallsturism. Det är inte ovanligt att avfallslämnare åker till grannkommunen för att slänga sitt avfall. Detta kan bero på att grannkommunen har en lägre taxa eller att man där har en annan policy för vilket avfall som är hushållsavfall (se ovan). Andra delar av centralernas utformning som kan bli föremål för diskussion och samarbete inom MTB-regionen är säkerhetsaspekter (rånrisk, inbrott etc)¹⁴, betalssystem för verksamhetsavfall, mm.

13.6 Information

En fungerande information är av största vikt för att kommunen ska ha möjlighet att nå ut till samhällsmedborgarna i avfallsfrågor. De vanligaste kommunikationskanalerna som används¹⁵ är

- Avfallsalmanacka, hållbarhetskalender el liknande

- Kommunens webbplats
- Lokaltidningar

Därutöver kan kommunen med en koordinatör/informatör styra kommunikationsarbetet, genom prioriteringar och genom att fungera som ”sambandscentral”.

Mjölby kommun kommer under 2012 att projektanställa en informatör och i Tranås finns en miljöingenjör anställd på VA- och Gatuavdelningen. Dessa informatörer kommer att arbeta med att ta fram informationsmaterial samt att informera skolor, daghem, m fl. MTB-regionen bör på olika sätt genom samordning åstadkomma en optimal nytta av dessa tjänster.

13.7 Upplag för schaktmassor

Ur ett nationellt perspektiv finns ett stort potentiellt behov av upplag/mellanlager/deponi för omhändertagande av schaktmassor. En anläggning för hantering av schaktmassor ska i första hand nyttjas för att säkerställa regionens behov av sorterade fyllnadsmassor av olika kvaliteter. Ett sådant förfarande kräver en yta som kan användas för mellanlagring och sortering samt har goda tillfartsmöjligheter. I en utvecklad anläggning kan även viss bearbetning utföras (krossning av asfalt och betong, siktning av schaktmassor och jord etc).

Viss diskussion om upplag för schaktmassor har förekommit i Tranås. Det omedelbara behovet av en samordnad lösning inom MTB-regionen upplevs dock inte som så stort med tanke på att transportavstånden är relativt stora.

13.8 Farligt avfall i hushållsavfallet

En av de viktigaste uppgifterna inom avfallshanteringen är att åstadkomma ett miljösäkert omhändertagande av farligt avfall. Att reducera uppkomsten av farligt avfall är av primärt intresse, men inte alltid så enkelt för en enskild kommun. Vad som dock kan göras är att förstärka möjligheten till och förståelsen för att göra sig av med det farliga avfallet. Detta förutsätter insamlingssystem, som är lätt tillgängliga och som inbjuder till rätt användning. För att öka motivationen och förståelsen kring det farliga avfallet är det också viktigt med en motiverande och instruktiv information till hushåll och andra avfallslämnare. Ett led i att minska risken för att farligt avfall hamnar fel är också att förstärka kontrollen av det avfall som förs in till regionens olika anläggningar.

13.9 Taxor och avgifter

Kommunerna i MTB-regionen upplever ett visst behov av samordnad hantering beträffande regler för taxor och avgifter för tillsyn och dispens. Det kan t ex avse avgift för handläggning av ansökan om befrielse från skyldigheten att lämna hushållsavfall¹⁶. Ärenden av detta slag tar avsevärd tid i anspråk och ger ofta anledning till irritation vid handläggningen.

13.10 Kompostering

För kompostering av annat avfall än trädgårdsavfall krävs för närvarande en anmälan från fastighetsinnehavaren, som lämnas till kommunens miljökontor. För kompostering av större mängder avfall krävs tillstånd. Kompostering av trädgårdsavfall bör på olika sätt underlättas. Ett sätt är att kravet på anmälan tas bort för villahushåll samt att enbart anmälan krävs för kompostering av större mängder trädgårdsavfall.

13.11 Nyttiggörande av näringsämnen i urin som separerats i hushåll.

Forskning och praktisk erfarenhet pekar på att urinsortering kan vara en miljömässigt bra lösning på landsbygden. Vid nybyggnation i områden med höga krav på reduktion av kväve och fosfor kan det dessutom vara en ekonomiskt fördelaktig lösning för den enskilde.

Studier med fokus på lantbrukarnas roll i återföringen av urin tyder också på att de ofta är intresserade. Tanums kommun är ett exempel på en aktiv kommun i detta sammanhang.

Generellt finns det inte några formella eller praktiska hinder för den kommun som vill skapa ett system för återföring av hushållsnära avloppsfraktioner. Den avgörande faktorn är istället kunskapen och intresset inom kommunen.

13.12 Omhändertagande av förbrukat filtermaterial från fosforfällor i enskilda avloppsanläggningar.

Naturvårdsverket bedömer att en stor del av dagens enskilda avloppsanläggningar behöver åtgärdas eftersom de inte uppfyller dagens krav på rening. Ökade krav på att minska utsläpp som orsakar övergödning (t ex genom EU:s ramdirektiv för vatten och Baltic Sea Action Plan), har lett till ökat intresse för de enskilda avloppen. I dag finns relativt få enskilda avlopp försedda med fosforfällor, men antalet kommer sannolikt att öka i och med högre krav på fosforrening i enskilda avloppsanläggningar och ökade krav på åtgärder av äldre enskilda avlopp.

Förbrukat filtermaterial från fosforfällor för rening i enskilda avloppsanläggningar betraktas som hushållsavfall. Det innebär att kommunerna har ansvar för borttransport och hantering av detta material. Rekommendationer för avfallsföreskrifter och konstruktion av avfallstaxan finns redovisade i Avfall Sveriges rapport U 2012: 03. Enligt likställighetsprincipen är en fast avgift för tömning av fosforfällor att rekommendera. Det finns möjlighet att ge dispens till fastighetsägarna för eget omhändertagande av filtermaterialet.

Det råder i dagsläget osäkerhet i kommunerna om hur filtermaterialet ska hanteras och kommunerna har löst hanteringen på olika sätt. Det är idag endast i ett fåtal kommuner som avfallssidan har tagit på sig ansvaret för tömning av fosforfällorna. I många kommuner sker tömning och hantering av filtermaterialet i privat regi.

Det är idag relativt lätt att få avsättning för filtermaterialet som kalknings- och gödselmedel för åkermark. Nya föreskrifter och regler för kvalitetssäkring av avloppsfraktioner är under arbete, vilket kan innebära förändringar framöver. Det förbrukade filtermaterialet kan också ingå som råvara i anläggningjord, vilket förekommer i flera kommuner.

14. Mål och strategier för avfallshanteringen

14.1 Nationella övergripande mål¹⁷

Regeringen har i det övergripande målet för miljöpolitiken formulerat att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Det finns i den nationella avfallsplanen ett antal preciseringar som visar vad som ska vara uppfyllt för att målet ska nås:

- Ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och att deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad.
- Den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart.
- Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas.

- Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.
- En god hushållning sker med naturresurserna.
- Andelen förnybar energi ökar och att energianvändningen är effektiv med minimal påverkan på miljön.
- Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt.

Flera av ovanstående punkter berör direkt arbetet med resurshushållning, avfallshantering och farliga ämnen. Avfallets miljöpåverkan berör också flera av de nationella miljökvalitetsmålen. Störst betydelse har avfallshanteringen för målen Begränsad klimatpåverkan, Giftfri miljö och God bebyggd miljö.

Miljökvalitetsmålen, som är fastställda av riksdagen, är kortfattade. Naturvårdsverket har några nya preciseringar.

Precisering under **God bebyggd miljö** med koppling till avfall

Hushållning med energi och naturresurser samt förebyggande av avfall.

Användningen av energi, mark, vatten och andra naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt för att på sikt minska och främst förnybara energikällor används. Avfall förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt. Avfallets påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.

Precisering under **Giftfri Miljö** med koppling till avfall:

Information om miljö- och hälsofarliga ämnen i material, kemiska produkter och varor är tillgänglig. Information om de hälso- och miljöfarliga ämnen som ingår i material, kemiska produkter och varor är tillgänglig för alla berörda under varans hela livscykel, inklusive avfallsledet.

Användningen av särskilt farliga ämnen har upphört

Flera av ovanstående punkter handlar om farliga ämnen i avfall:

- Redan befintliga material och varor som innehåller särskilt farliga ämnen hanteras under varornas hela livscykel inklusive avfalls- och återvinningsledet på ett sätt som innebär att människor och miljö inte exponeras.
- Återvunnet material är så långt som möjligt fritt från särskilt farliga ämnen och håller därmed likvärdig kvalitet med nyproducerat material med avseende på sådana.

Den sammanlagda exponeringen för kemiska ämnen via alla exponeringskällor är inte skadlig för människor eller den biologiska mångfalden

En av ovanstående punkter handlar om farliga ämnen i avfall:

- Exponeringen för farliga ämnen från avfallshantering, återvinning och användning av återvunnet material är tillsammans med övrig exponering så låg att den inte utgör en hälso- eller miljörisk. Återvunnet material håller likvärdig kvalitet med nyproducerat med avseende på dessa ämnen.

14.2 Nationella planens strategi för kommunens avfallshantering ¹⁸

För att uppnå de mål som uppställts för avfallshanteringen såväl nationellt som inom EU bör en strategi följas. Sverige som helhet har blivit mycket bättre på att utnyttja materialet och energin som finns i avfallet. Men samtidigt fortsätter avfallsmängderna att öka, trots att målsättningen både inom EU och i Sverige är att mängderna ska minska. Det finns scenarieräkningar som visar att avfallsmängderna i Sverige kan fördubblas till år 2030 om inga åtgärder vidtas för att vända trenden.

Mer avfall leder till högre totala kostnader och större total miljöpåverkan från produktion och konsumtion, även om hanteringen av varje enskilt ton avfall förbättras. Att se till att det uppstår så lite avfall som möjligt ger miljövinster som ofta är betydligt större än de miljövinster som

avfallet ger vid energi- eller materialåtervinning. I de fall avfall ändå uppstår behöver vi bli ännu bättre på att ta hand om materialet och energin i avfallet på ett effektivt sätt.

Vi har också mycket att vinna på att minska avfallens innehåll av farliga ämnen. Även om användningen av många av de farligaste ämnena har upphört eller minskat, har samtidigt användningen av liknande ämnen med något mindre farliga egenskaper eller med delvis okända miljöegenskaper ökat, t.ex. olika typer av flamskyddsmedel, mjukgörare etc. Och fortfarande finns stora mängder av de vanligaste tungmetallerna och miljögifterna i produkter, som ännu inte blivit avfall. Ett renare avfall underlättar återvinning och minskar risken för spridning av farliga ämnen från avfallshanteringen.

Vi har mycket att vinna på att förebygga avfall. Om vi exempelvis minskar mängden hushålls-avfall med bara fem procent skulle utsläppen av växthusgaser gå ned med motsvarande 300 000 ton koldioxid per år. Det är jämförbart med utsläppen från energianvändningen i en medelstor svensk stad (50 000 inv).

Att arbeta för en resurseffektiv material- och avfallshantering fri från farliga ämnen är en viktig del för att nå det övergripande målet för miljöpolitiken i Sverige. Målet säger att vi till nästa generation (år 2020) ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Med detta som utgångspunkt har riksdagen antagit sexton nationella miljö kvalitetsmål, som beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

Ett sätt att visualisera den strategi som bör följas för att nå uppställda mål har inom EU varit att skapa den s k avfallshierarkin. Avfallshierarkin i avfallsdirektivet visar hur avfallet bör tas omhand för att nå ökad resurseffektivitet. Generellt gäller att resurshushållningen ökar ju högre upp i hierarkin man kommer.

14.3 Inriktningsmål för 2012 – 2017

Utgångspunkten för avfallshanteringen i MTB-regionen är att verksamheten ska vara långsiktigt hållbar, med resurshushållning, miljö och hälsa i fokus. Det innebär att miljöpåverkan ska begränsas till vad naturen långsiktigt tål. Avfallshanteringen ska också erbjuda en hög kvalitets- och servicenivå gentemot hushåll och företag, och samtidigt vara effektiv ur kostnadssynpunkt.

Det handlar om att arbeta med en helhetssyn där förebyggande åtgärder kombineras med en samordnad och genomtänkt insamling, återvinning, behandling och slutligt omhändertagande av avfallet. Att arbeta förebyggande innebär att förändra konsumtions- och produktionsmönster för att minska avfallsmängderna, men även för att få konsumenterna att använda de minst farliga produktalternativen samt att öka kunskapen och medvetenheten om miljö- och hälsofrågor.

Fokus för avfallsplanen 2012- 2017 ligger på att bygga upp ett system som gör det möjligt för kommunerna att leva upp till kravet på utsortering av bioavfall, säkerställa att farligt avfall från hushållen tas om hand på ett bra sätt, ett mer långsiktigt omhändertagande av slam, uppmärksamhet gällande rationella uppsamlingssystem i samband med nybyggnation, regionalt samarbete rörande återvinningscentraler, informationsfrågor och taxor mm. Andra viktiga uppgifter är att jobba vidare med att minska miljöbelastningen från gamla avfallsupplag.

Formuleringar av mål och handlingsprogram är centrala frågor i avfallsplanen. En förutsättning för att målen verkligen ska uppnås är att samtliga aktörer arbetar mot samma mål. För annat avfall

än hushållsavfall, där inget lagstadgat kommunalt renhållningsansvar finns, har kommunerna endast mycket begränsade möjligheter att påverka avfallshanteringen.

Inriktningsmålen har formulerats med ambitionen att de ska täcka in alla tänkbara aspekter av avfallshanteringen. Det innebär att varje aktivitet ska kunna kopplas till åtminstone ett inriktningsmål på så sätt att aktivitetens genomförande ska bidra till ett närmande av det aktuella målet. Inriktningsmålen är långsiktiga, vilket innebär att de bör kunna ha en livslängd på åtminstone ett tiotal år.

Inriktningsmål 1: Den totala mängden avfall och avfallets farlighet ska minska

Inriktningsmål 2: De resurser som finns i avfallet ska tas tillvara

Inriktningsmål 3: Avfall ska hanteras på ett säkert sätt med avseende på hälsa och miljö

Inriktningsmål 4: Avfallshanteringen ska svara upp emot samhällets och kundernas krav på ekonomi, service och kvalitet.

14.4 Delmål och handlingsprogram

Inriktningsmålen (se ovan) konkretiseras så långt det är möjligt i delmål. Syftet är att uppföljningen av dessa ska indikera om utvecklingen går i rätt riktning i förhållande till inriktningsmålen.

Handlingsprogrammets aktiviteter är de konkreta åtgärder som ska leda fram till uppfyllandet av målen. Aktiviteterna kan utgöra avgränsade projekt, eller innebära ett kontinuerligt arbete som pågår under längre tid. En aktivitet behöver inte vara kopplad till ett specifikt delmål, utan kan vara direkt länkad till ett eller flera inriktningsmål. I många fall har aktiviteter bäring på flera mål, såväl delmål som inriktningsmål. Inplaceringen i strukturen har då gjorts med den koppling som bedömts som mest relevant.

Handlingsprogrammets åtgärder riktar sig – där inget annat anges - till följande enheter:

- Mjölby: Tekniska Kontoret, VA/Avfall
- Tranås: Samhällsbyggnadsförvaltningen, VA- och gatuavdelningen
- Boxholm: AB Boxholmsteknik

Inriktningsmål 1: Den totala mängden avfall och avfallets farlighet ska minska.

Att minska avfallets mängd och dess farlighet är en av de mest angelägna uppgifterna i vårt samhälle. Tyvärr kan denna uppgift endast till en begränsad del påverkas genom åtgärder i avfallsledet. Det är snarast i samband med tillverkningen och användningen av varor som sådana effekter kan åstadkommas. Om avfallets farlighet ska minska krävs t ex utfasning av de allra farligaste ämnena och minskad användning av övriga farliga ämnen.

För kommunerna inom MTB-regionen är det framför allt information som kan användas som redskap i arbetet mot detta mål. Ett konkret exempel är att på ett samordnat sätt informera om på vilket sätt hushållen kan kompostera sitt trädgårdsavfall. Om detta avfall i större utsträckning komposteras hemma i trädgårdarna skulle transporter kunna begränsas, både för hushållen och för kommunerna. Redskap för att öka hemkomposteringen är exempelvis information i form av kampanjer och seminarier.

Med miljöanpassad konsumtion avses att hushåll och andra konsumenter gör miljömedvetna val när de handlar olika typer av produkter. Det kan röra sig om allt från livsmedel till bilar. Valen kan i stor utsträckning påverka mängden och egenskaperna hos det avfall som uppkommer då produkterna tjänat ut. I dessa frågor är det en fördel om man kan få till stånd en bred samverkan inom regionen.

En av de viktigaste uppgifterna inom avfallshanteringen är att åstadkomma ett miljösäkert omhändertagande av farligt avfall. Detta förutsätter bra och lättillgängliga insamlingsystem.

Delmål

- Avfallsmängden till avfallsförbränning ska till 2017 (räknat från läget 2010) minska med 20 % (bl a genom utsortering av bioavfall samt ökad insamling av producentansvarsmaterial).
- Insamling av elektronik, batterier och småkemikalier ska 2017 (räknat från läget 2010) ha ökat med 15 % (avser insamlad mängd).

Åtgärder

- Kommunernas informationsinsatser samordnas genom att en gemensam informationsplan upprättas. Den inriktas främst på en miljöanpassad konsumtion samt att öka intresset för källsortering och insamling av farligt avfall från hushållen. Genomfört år 2013.
- Projekt tillsammans med El-kretsen för insamling av småelektronik. Genomfört år 2013

Inriktningsmål 2: De resurser som finns i avfallet ska tas tillvara

Genom återanvändning och återvinning kan olika jungfruliga resurser sparas. En effektiv återvinning av material och energi ur avfall minskar också avfallshanteringens miljöpåverkan. Att använda återvunnen råvara i produktionen innebär också i de flesta fall att mindre energi krävs än vad som är fallet vid användning av jungfrulig råvara. Slutligen kan avfall ersätta fossila bränslen vid energiutvinning samt utvinning av biogas ur lättnedbrytbart avfall.

Att göra biogas och näring från matavfall tillhör ett av de starkare fokusområdena. De systemstudier som genomförts under de senaste åren pekar på att rötning med biogasproduktion och med näringsåterföring är betydligt bättre resursutnyttjande än kompostering – speciellt om gasen kan ersätta fossila bränslen. Genomförda plockanalyser visar att mängden matavfall som återfinns i säck- och kärlavfallet i regionen motsvarar mellan 29 och 44 %¹⁹ av totalmängd. En utsorterad mängd matavfall inom MTB-regionen på ca 3 000 ton per år bör på sikt inte vara en omöjlighet.

Vid val av system för att förvara, samla in och transportera det källsorterade avfallet är det viktigt att detta system är flexibelt med avseende på antal utsorterade fraktioner. En etableringsstrategi kan vara att stegvis bygga ut systemet för olika avfallstyper, beroende på ambitionsnivå, ekonomi etc.

Under lång tid kommer det att pågå arbete med sluttäckning av deponier. För detta krävs stora mängder av lämpliga täckmassor. För att hushålla med naturresurser, och även av kostnadsskäl, bör restprodukter som slam, aska – samt schaktmassor etc utnyttjas i så stor utsträckning som möjligt. Att säkerställa tillgången på sådant material blir därför en viktig uppgift under de närmaste årtiondena.

Delmål

- Senast 2015 ska kommunen samla in källsorterat bioavfall hos hushåll och verksamheter.

Åtgärder

- En förstudie genomförs som innehåller;
 - o beslutsunderlag för val av system för insamling och behandling av källsorterat avfall
 - o plan för successivt införande av insamlingsssystem för källsorterat avfall
 - o plan för information till hushåll respektive verksamheter för insamling av avfall
 Förstudien genomförd år 2013.
- Upphandling av behandling av källsorterat bioavfall. Genomförd senast 2014.
- Utredning genomförs om behov av lokala anläggningar för omhändertagande och utnyttjande av schaktmassor. Genomfört år 2015.
- Utredning genomförs om urin som separerats i hushåll, i första hand om lämpligheten att tillvarata urin, i andra hand (om det visar sig vara lämpligt) framtagande av rutiner för tillvaratagandet. Genomfört år 2013.

Inriktningsmål 3: Avfall ska hanteras på ett säkert sätt med avseende på hälsa och miljö

Avfallet och hanteringen av detta har potential att kunna påverka hälsa och miljö på flera olika sätt, både i insamlings- och behandlingsledet. Utsläpp till luft och vatten från deponerat avfall har dock successivt kunnat begränsas, inte minst genom att de deponerade mängderna minskat radikalt på senare år. Ökade krav på avfallens kvalitet, exempelvis vad gäller innehåll av farligt avfall etc. samt allt effektivare uppsamling av lakvatten och deponigas har också bidragit till förbättringarna. Inriktningen är dock att fortsätta arbetet med att begränsa emissionerna från verksamheten så långt det är möjligt. Detta gäller givetvis även störningar i form av lukt, buller, nedskräpning mm som kan förekomma.

Arbetet med att återställa markområdena på de platser där deponering har upphört efter 2008 har påbörjats. Dessa arbeten som kommer att pågå under lång tid, innebär att områdena ska sluttäckas samt att omhändertagande av lakvatten och deponigas ska säkerställas. Avslutningsplaner har fastställts av tillsynsmyndigheterna för samtliga aktuella deponier.

Kommunala avfallsplaner ska bl a innehålla uppgifter om nedlagda deponier inklusive bedömningar av risken för olägenheter för människors hälsa eller miljön. Inriktningen på arbetet skulle i första hand vara att genomföra en heltäckande kartläggning av objekten i området, genom tillämpning av Naturvårdsverkets metodik för inventering av förorenade områden (MIFO).

Deponierna vid Norraby och Åsbodalen ska vara sluttäckta år 2023 respektive 2025.

Delmål

- Tömning av brunnar och tankar ska utföras på ett bra sätt med avseende på rationalitet och arbetsmiljö.
- Föroreningarna i slammet från regionens avloppsreningsverk ska före 2017 vara på en så låg nivå att slammet från samtliga kommuner kan Revaq-certifieras.

Åtgärder

- Sluttäckning av Norraby och Åsbodalens deponier genomförs enligt avslutningsplan.
- Åtgärder för nedlagda deponier:
 - Mjölby:* Kontrollprogram för Bockarp ses över. Genomfört: år 2012.
MIFO1-undersökning genomförs för samtliga nedlagda upplag (se bil 1).
Genomfört år 2013.
 - Tranås:* Kontrollprogram för Kungsparkens upplag, Aspa avfallsupplag samt Källås avfallsupplag ses över. Genomfört: år 2012.
MIFO1-undersökning genomförs för Kvillornas, Romanäs, Adelöv och Duvebo avfallsupplag. Genomfört år 2013.
 - Boxholm:* MIFO1-undersökning genomförs för samtliga nedlagda upplag (se bil 1).
Genomfört år 2013.
- Genomgång av avvikelser avseende förhållandena vid tömning av brunnar och tankar. Tekniska system utvärderas för säker tömning. Genomfört år 2013.
- Spåra källan till förhöjda metallhalter i slammet från Tranås avloppsreningsverk så att slammet klarar kraven för revaqcertifiering. Genomfört år 2015.
- Rutiner framtas för omhändertagande av förbrukat filtermaterial från fosforfällor i enskilda avloppsanläggningar. Förslag framtas även för hur avfallstaxan ska konstrueras. Genomfört år 2013.

Inriktningsmål 4: Avfallshanteringen ska svara upp emot samhällets och kundernas krav på ekonomi, service och kvalitet.

Kommunerna i MTB-regionen har en ambition att erbjuda invånare och företag avfallshanteringsystem med en hög servicegrad, och samtidigt prioritera miljöhänsyn och resurshushållning. Det är också viktigt att verksamheten bedrivs effektivt från kostnadssynpunkt.

En stor del av informationen om avfallshandling är inriktad på att motivera och hjälpa hushåll och andra att källsortera sitt avfall, och därigenom möjliggöra bl a ökad resurshushållning. Det handlar i stor utsträckning om att jobba med aktiviteter, såsom skolinformation, produktion av tidningar och nyhetsbrev, medverkan vid mässor och liknande. Ytterligare ett exempel är att öka utnyttjande av återvinningscentralerna för spridning av information på samma sätt som redan sker på anläggningen i Hulje.

Återvinningscentralernas popularitet framgår klart när man studerar utvecklingen av besöksstatistiken.

Delmål

- Kommunerna skall eftersträva enkla avgifts- och taxekonstruktioner som samordnas mellan kommunerna samt utnyttjar möjligheter till styrning.
- Kommunen ska öka möjligheten att studera och följa upp utvecklingen inom avfallssektorn både avseende mjuka och hårda parametrar.
- Kommunerna ska eftersträva introduktion av ny teknik inom avfallsområdet på ett så tidigt stadium som möjligt i detaljplaneprocessen.
- Antalet nöjda kunder inom regionens avfallsområde ska öka.

Åtgärder

- Kommunernas konstruktion av taxor samt andra avgifter ses över med avseende på styrmöjlighet och samsyn. Genomfört år 2013.
- En arbetsgrupp sammankallas regelbundet för att skapa en samsyn inom avfallsområdet i MTB-regionen avseende t ex säkerhetsaspekter, betalsystem, avfallsterminologi mm. Genomfört fortlöpande.
- Kundundersökning genomförs för att ta reda på om avfallshandlingens motsvarar kundernas förväntan med avseende på service och kvalitet. Genomfört första gången år 2013.
- Ny plockanalys genomförs senast år 2017.
- Intressera byggexploatörer för ny teknik för central insamling. Genomfört fortlöpande

Bilageförteckning

BILAGA 1.	Nedlagda avfallsupplag (kartor, klassificering mm)
BILAGA 2.	Miljöbedömning
BILAGA 3.	Underlag till länsstyrelsens sammanställning
BILAGA 4	Samråd
BILAGA 5	Tidplan
BILAGA 6	Kommentarer till remiss-svar
BILAGA 7	Ordlista

NEDLAGDA AVFALLSUPPLAG

BILAGA 1

KOMMUNAL AVFALLSPLAN

FÖR

MJÖLBY TRANÅS OCH BOXHOLMS KOMMUN

2012 – 2017

MJÖLBY

Följande nedlagda avfallsupplag ligger inom Mjölby kommun.

1. Vid Galgbacken, Skänninge

Huvudman: Mjölby kommun

Fastighet: Nordanå 1:5., Skänninge

Verksamhetsperiod: ? - 1960

Riskklass: 4 (Avfallsupplag i Östergötland , 1990)

Deponerat avfall: Hushållsavfall .

Åtgärd: Kontrollprogram saknas

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

2. Vid Åboholm, Skänninge

Huvudman: Mjölby kommun

Fastighet: Skänninge 3:3, Skänninge

Verksamhetsperiod: ? - 1965

Riskklass: 4 (Avfallsupplag i Östergötland , 1990)

Deponerat avfall: Schaktmassor .

Åtgärd: Kontrollprogram saknas

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

3. Vid Väderkvarnsbacken, Skänninge

Huvudman: Mjölby kommun

Fastighet: Skänninge 3:3, Skänninge

Verksamhetsperiod: ? - 1960

Riskklass: 4 (Avfallsupplag i Östergötland , 1990)

Deponerat avfall: Hushållsavfall.

Åtgärd: Kontrollprogram saknas

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

4. Tivoliängen, Skänninge

Huvudman: Mjölby kommun

Fastighet: Skänninge 3:2, Skänninge

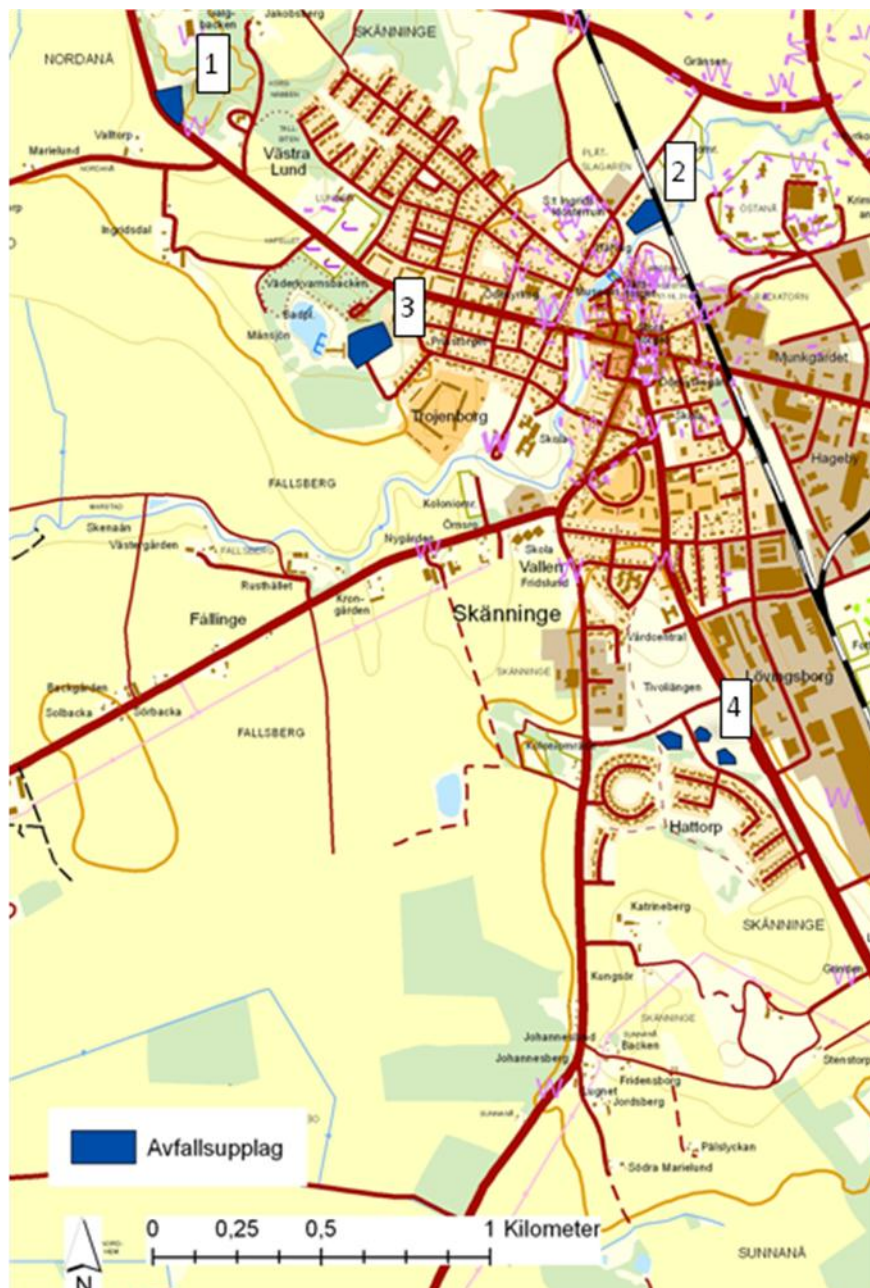
Verksamhetsperiod: ? - 1970

Riskklass: 4 (Avfallsupplag i Östergötland, 1990)

Deponerat avfall: Trädgårdsavfall, hushållsavfall, industriavfall, schaktmassor

Åtgärd: Kontrollprogram saknas

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

Figur 1. Avfallsupplagen i Skänninge

5. Surbo

Huvudman: Mjölby kommun

Fastighet: Vallsberg 1:34, Väderstad

Verksamhetsperiod: ? - 1970

Riskklass: 4 (Avfallsupplag i Östergötland, 1990)

Deponerat avfall: Hushållsavfall.

Åtgärd: Kontrollprogram saknas

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

Figur 2. Surbo

6. Bockarp

Huvudman: Mjölby kommun

Fastighet: Mjölby 43:3, Mjölby

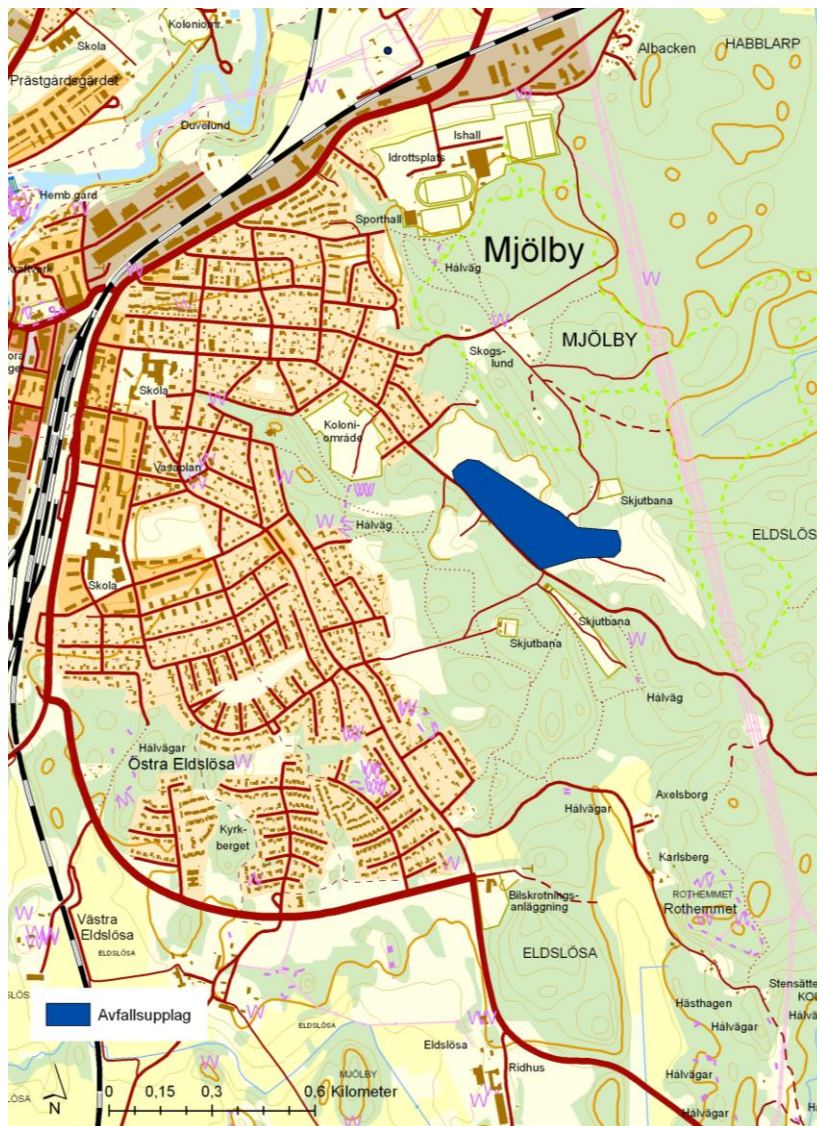
Verksamhetsperiod: ? – 1986, därefter endast rena massor.

Riskklass: Grundvattenpåverkan befaras.

Deponerat avfall: Hushållsavfall, industriavfall, farligt avfall

Åtgärd: Kontrollprogram från 1988. Kommunen lägger upp rena massor.

Planerad åtgärd: Kontrollprogram ses över. MIFO1 kommer att genomföras.

Figur 3. Bockarp

7. Vid Stora Ljunga

Huvudman: Oklart

Fastighet: Ljungsör 1:1 och 1:2

Verksamhetsperiod: 1940 – 1968

Riskklass: 4 (Avfallsupplag i Östergötland, 1990)

Deponerat avfall: Hushållsavfall och industriavfall.

Åtgärd: Kontrollprogram saknas

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

Figur 4. Vid Stora Ljunga

8. Vifolkas kommun soptipp

Huvudman: Mjölby kommun

Fastighet: Braxstad 5:1, Ö Tollstad

Verksamhetsperiod: ? - 1970

Riskklass: 4 (Avfallsupplag i Östergötland, 1990)

Deponerat avfall: Hushållsavfall och industriavfall.

Åtgärd: Kontrollprogram saknas

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

9. Braxstad

Huvudman: Oklart

Fastighet: Uljeberg 7:1, Braxstad 5:1

Verksamhetsperiod: ca 1966 – ca 1968

Riskklass: 4 (Avfallsupplag i Östergötland, 1990)

Deponerat avfall: Bark

Åtgärd: Kontrollprogram saknas

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

Figur 5. Vifolka och Braxstad

TRANÅS

Följande nedlagda avfallsupplag ligger inom Tranås kommun.

1 **Linderås Avfallsupplag**

Huvudman: Tranås kommun

Fastighet: Del av Finnanäs 6:6

Lokalisering: Avfallsupplag är beläget intill gamla vägen Linderås – Ådala i en mindre skogsdunge mellan 2 åkrar.

Riskklass: 4, MIFO 1 genomförd

Deponerat avfall: Hushållsavfall samt avfall från jordbruk men även inslag av industriavfall.

Åtgärd: Upplaget är övertäckt och bevuxet med gräs, buskar och träd. Mindre sättningar har observerats. Områdesbestämmelser upprättades 1998-07-07

Planerad åtgärd: Ytterligare åtgärd anses inte nödvändig.

2 **Kvillornas Avfallsupplag**

Huvudman: Tranås kommun

Fastighet: Vätinge 3:3

Lokalisering: Avfallsupplaget är beläget vid gamla fåran av Dryllån.

Riskklass: riskklass 4, inventerad 1984

Deponerat avfall: Hushållsavfall med inslag av jordbruksavfall.

Åtgärd: Upplaget är övertäckt. Täckningen är bevuxen

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

3 **Gripenbergs Gjuteriupplag**

Huvudman: Oklart

Fastighet: Vätinge 1:114, 1:63

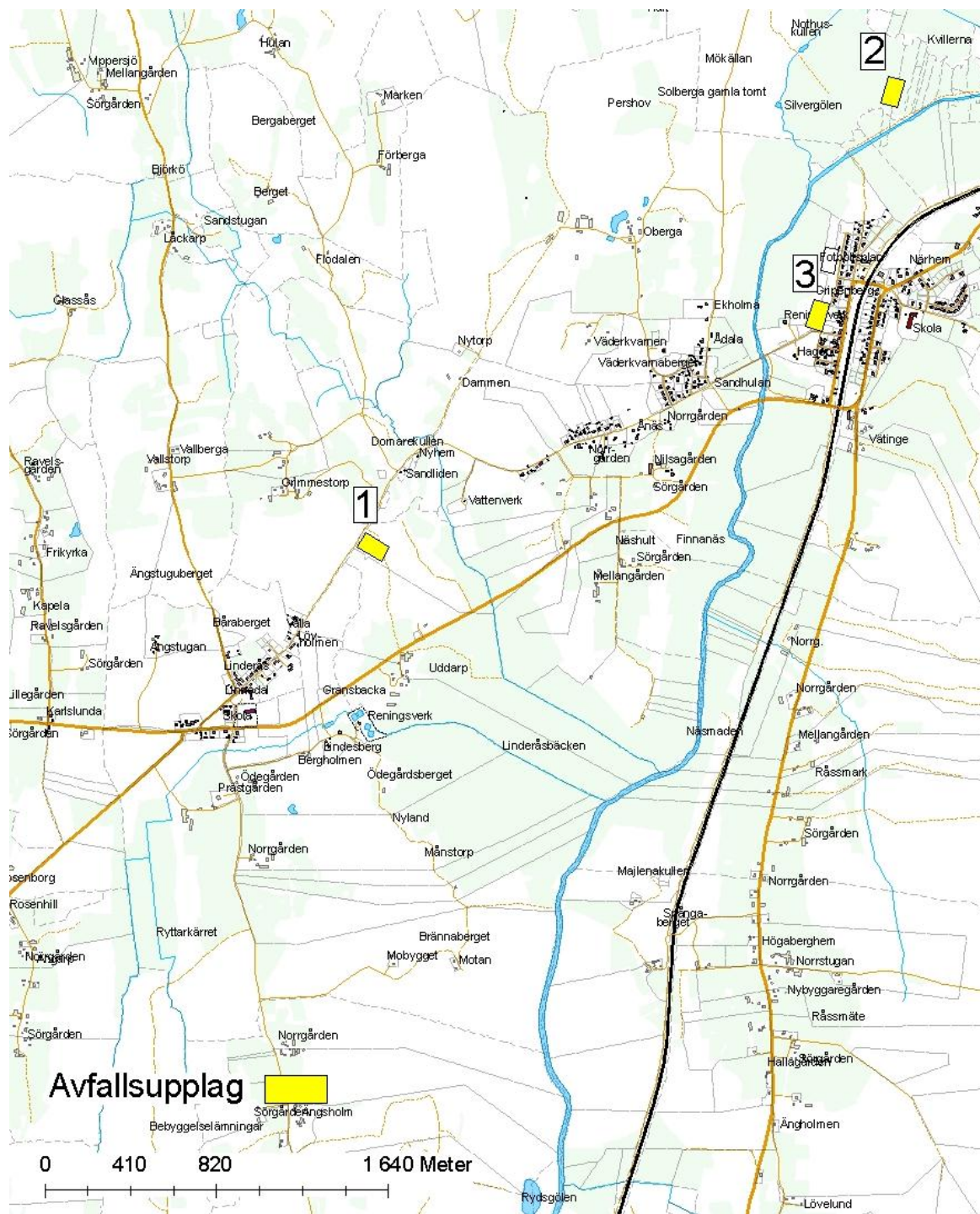
Lokalisering: På åkern vid gamla gjuteriet i Gripenberg

Riskklass: 4, MIFO 1 genomförd

Deponerat avfall: Gjuterisand och slagg

Åtgärd: Upplaget är övertäckt. Täckningen är bevuxen.

Planerad åtgärd: Ytterligare åtgärd anses inte nödvändig.

Figur 6. Gripensberg, Linderås och Kvillorna

4 **Kungsparken Avfallsupplag**

Huvudman: Tranås kommun

Fastighet: Del av Tranåskvarn 1.1

Lokalisering: Avfallsupplag är beläget strax NV om Tranås vårdcentral i Tranås tätort

Riskklass: 3, MIFO 1 genomförd

Deponerat avfall: Hushållsavfall med inslag av industriavfall.

Åtgärd: Upplaget är övertäckt med i huvudsak sand, bevuxet med gräs, halvgräs samt enstaka buskar, träd. En bollplan har anlagts. Områdesbestämmelser upprättades 1996-03-04

Planerad åtgärd: Kontrollprogram ses över

5 **Aspa Avfallsupplag**

Huvudman: Tranås kommun

Fastighet: Del av Smörstorp 1:9

Lokalisering: Avfallsupplag beläget vid väg 131 mot Österbymo, ca 3 km SO Tranås tätort.

Riskklass: 3, MIFO 1 genomförd

Deponerat avfall: Hushållsavfall med inslag av industriavfall.

Åtgärd: Upplaget är övertäckt med i huvudsak sand och grus bevuxet med gräs, halvgräs samt enstaka buskar, träd. Områdesbestämmelser upprättades 1996-03-04

Planerad åtgärd: Kontrollprogram ses över

6 **Källås Avfallsupplag**

Huvudman: Tranås kommun

Fastighet: Del av Junkaremålen 2:1

Lokalisering: Inom Illernområdet i nedlagd grustäkt söder om Junkaremålen.

Riskklass: 3, MIFO 1 genomförd

Deponerat avfall: Hushållsavfall med inslag av industriavfall.

Åtgärd: Upplaget är övertäckt med i huvudsak sand bevuxet med gräs, halvgräs samt enstaka buskar och träd. Områdesbestämmelser upprättades 1996-03-04.

Planerad åtgärd: Kontrollprogram ses över.

7 **Romanäs Avfallsupplag**

Huvudman: Romanäs sanatorium

Fastighet: Romanäs 1:6

Lokalisering: Avfallsupplaget är beläget vid Romanäs udde.

Riskklass: riskklass 4, inventerad 1984

Deponerat avfall: Hushållsavfall med inslag av medicinflaskor och skrot.

Åtgärd: Upplaget är övertäckt. Täckningen är bevuxen.

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

Figur 7. Källås, Aspa, Romanäs och Kungsparken

8 Kungshult Avfallsupplag

Huvudman: Tranås Skinnberederi

Fastighet: Del av Kungshult 1:5

Lokalisering: Avfallsupplag är beläget i ett nedlagt stenbrott NV om uppfartsvägen till Svimpex stenbrott.

Riskklass: 2, MIFO 2 genomförd

Deponerat avfall: Kromslam från dåvarande Tranås Skinnberederi.

Åtgärd: Ansvarsutredning gjord av Golder Associates under 2003. Upplaget är övertäckt. Mindre skador i täcksiktet har konstaterats på senare tid. Täckningen är sparsamt bevuxen. Områdesbestämmelser upprättades 1998-04-24.

Figur 8. Kungshult

9 Sommens Avfallsupplag

Huvudman: Tranås kommun

Fastighet: Del av Rockebro 7:1, Grytbäcken 2:1

Lokalisering: Avfallsupplagen ligger i anslutning till Sommens samhälle, söder om vägen mot Mossebo/Trehörna.

Riskklass: riskklass 4, inventerad 1984, MIFO 1 genomförd

Deponerat avfall: Hushållsavfall med inslag av industriavfall.

Åtgärd: Upplagen är övertäckt. Täckningen är bevuxen. Områdesbestämmelser upprättades 1996-10-21.

Planerad åtgärd: Ytterligare åtgärd anses inte nödvändig

10 Rassefall Avfallsupplag

Huvudman: Oklart

Fastighet: Grytbäcken 3:7

Lokalisering: Avfallsupplaget är beläget strax norr om Sommens badplats. Avgränsning är osäker.

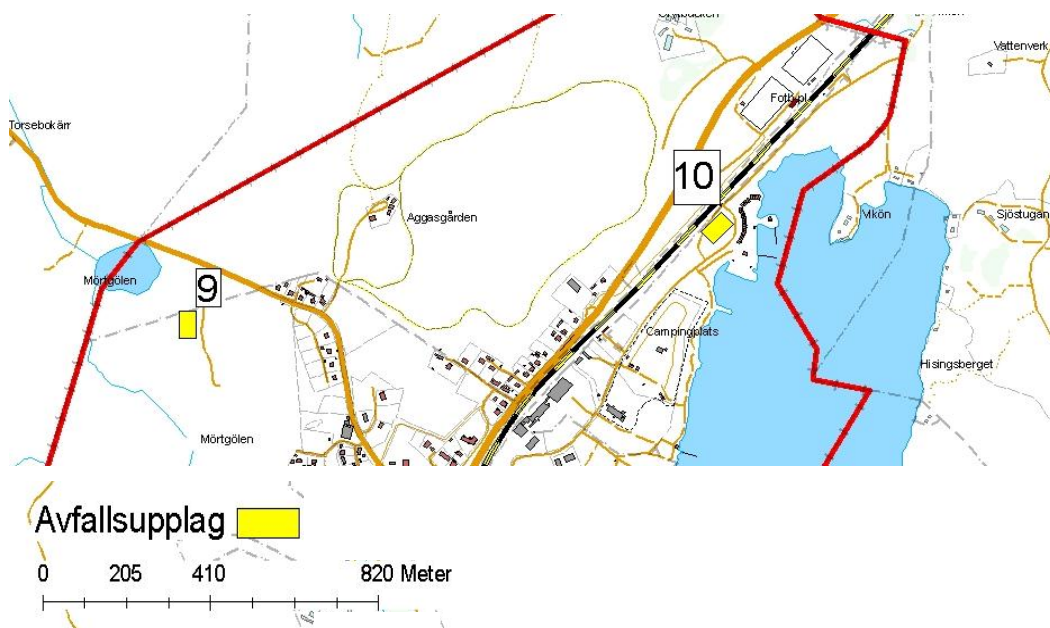
Riskklass: MIFO1 genomförd.

Deponerat avfall: Bark

Åtgärd: Upplaget är övertäckt. Täckningen är bevuxen. Del av campingplats berör upplaget.

Planerad åtgärd: Ytterligare åtgärd anses inte nödvändig, se övrigt.

Övrigt: Omedelbart norr om avfallsupplaget pågår huvudstudie med utökad provtagning, riskanalys och förslag till åtgärder av ett förorenat område. Då avgränsning av avfallsupplaget inte är helt säker kan även det beröras.

Figur 9. Nedlagda avfallsupplag vid Sommen

11 **Adelöv Avfallsupplag**

Huvudman: Tranås kommun

Fastighet: Adelöv 6:1

Lokalisering: Avfallsupplaget är beläget norr om Adelöv samhälle på södra sidan av vägen mot Brummesmålen.

Riskklass: riskklass 4, inventerad 1984

Deponerat avfall: Hushållsavfall med inslag av jordbruksavfall.

Åtgärd: Upplaget är övertäckt. Täckningen bevuxen. Områdesbestämmelser 1996-10-21.

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

12 **Duvebo Avfallsupplag**

Huvudman: Tranås kommun

Fastighet: Fotsjö 1:11

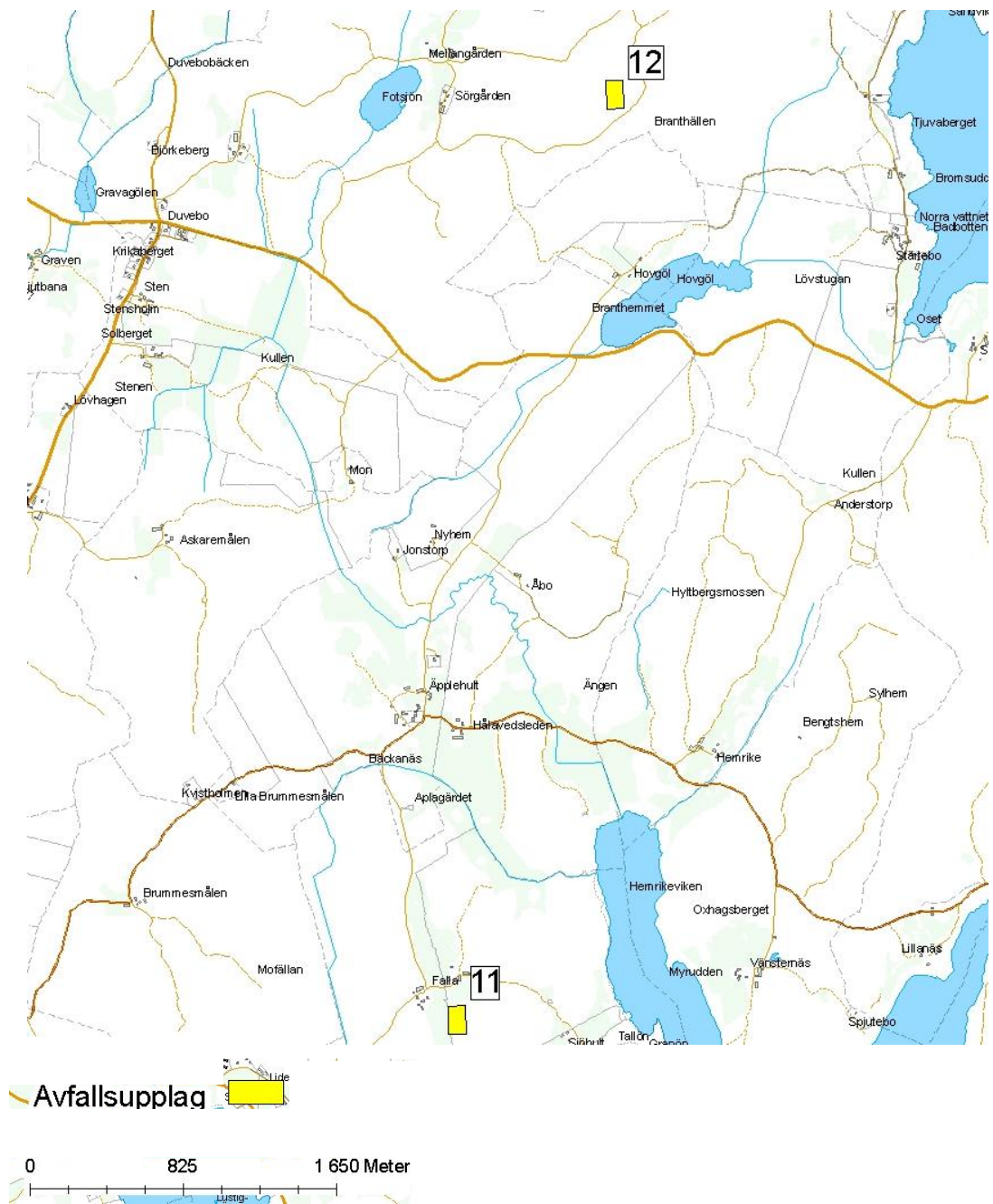
Lokalisering: Avfallsupplaget är beläget väster om vägen mot Boet, strax norr om Duvebo 1:15.

Riskklass: riskklass 4, inventerad 1984

Deponerat avfall: Hushållsavfall med inslag av jordbruksavfall.

Åtgärd: Upplaget är övertäckt. Täckningen är bevuxen. Områdesbest. upprättades 1996-10-21.

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

Figur 10. Adelöv och Duvebo

BOXHOLM

Följande nedlagda avfallsupplag ligger inom Boxholms kommun.

1 Ryckelsby Avfallsupplag

Huvudman: Boxholms kommun

Fastighet: Ryckelsby 4:1

Lokalisering: Avfallsupplaget är beläget strax söder om Lillån, ca 350 meter från Ryckelbykorset.

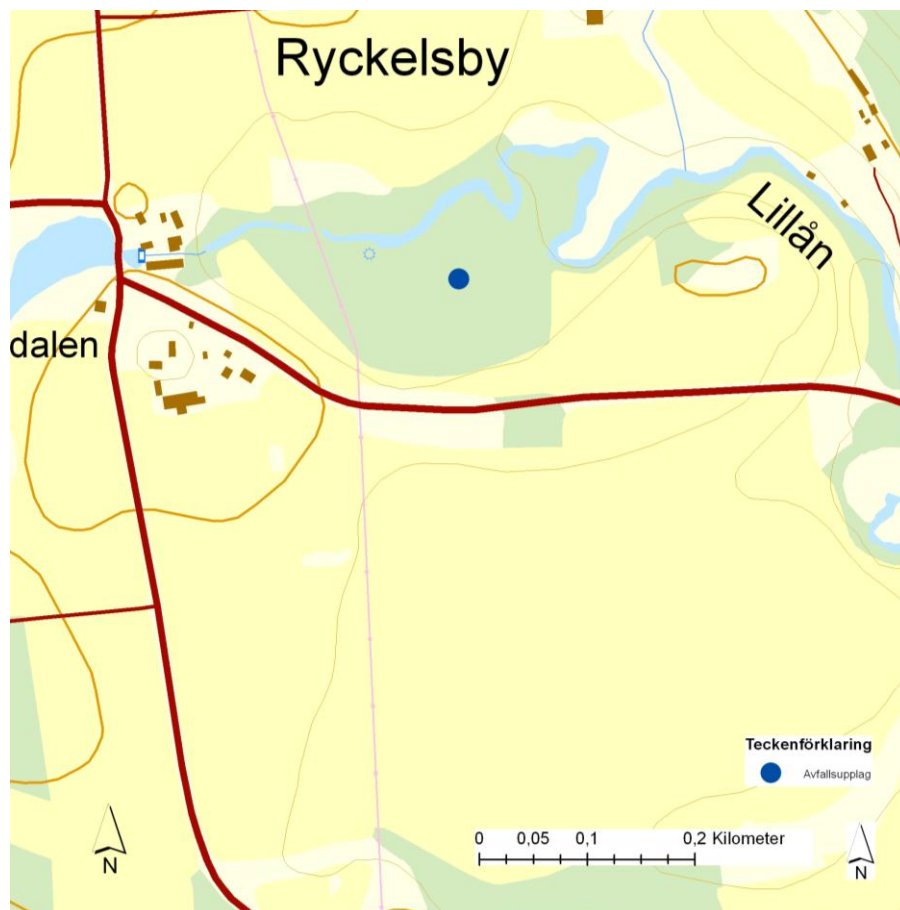
Verksamhetsperiod: ? – ca 1970

Riskklass: 4 reviderad 2002-04-24

Deponerat avfall: Hushållsavfall .

Åtgärd: Upplaget är övertäckt. Täckningen är bevuxen

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

Figur 11. Ryckelsby

2 Sättertorp Avfallsupplag

Huvudman: Boxholms kommun

Fastighet: Boxholm 8:1

Lokalisering: Avfallsupplaget är beläget öster om riksväg 32 strax norr om Sättertorns indistriområde.

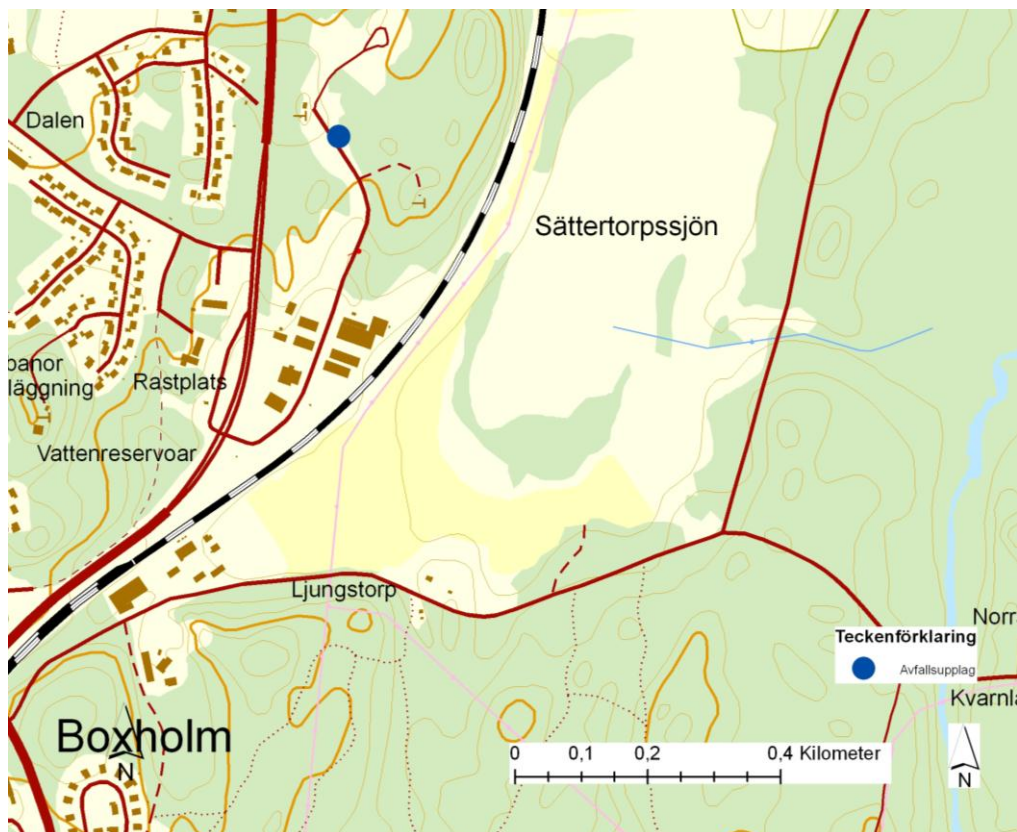
Verksamhetsperiod: ? – 1983

Riskklass: 4, reviderad 2002-04-24

Deponerat avfall: Byggavfall .

Åtgärd: Upplaget är övertäckt. Täckningen är bevuxen

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

Figur 12. Sättertorp

3 Malexander Avfallsupplag

Huvudman: Boxholms kommun

Fastighet: Malexander 1:94

Lokalisering: Avfallsupplaget är beläget norr om Malexander fotbollsplan.

Verksamhetsperiod: ? – 1983

Riskklass: 3 (Avfallsupplag i Östergötland 1990), reviderad 2002-04-24

Deponerat avfall: Hushålls och trädgårdsavfall .

Åtgärd: Upplaget är övertäckt. Täckningen är bevuxen

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

Figur 13. Malexander

4 Strålsnäs Avfallsupplag

Huvudman: Boxholms kommun

Fastighet: Strålsnäs 5.25 – 5:29

Lokalisering: Avfallsupplaget ligger vid Kornvägen i Strålsnäs

Verksamhetsperiod: ? – ca 1960

Riskklass: 4, reviderad 2002-04-24

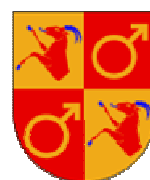
Deponerat avfall: Hushållsavfall .

Åtgärd: Upplaget är övertäckt. Täckningen är bevuxen

Planerad åtgärd: MIFO1 kommer att genomföras.

Figur 14. Strålsnäs

MILJÖBEDÖMNING

BILAGA 2

KOMMUNAL AVFALLSPLAN

FÖR

MJÖLBY TRANÅS OCH BOXHOLMS KOMMUN

2012 – 2017

Miljöbedömning enligt 6 kap. 11§ miljöbalken av mål och åtgärder i avfallsplan för Mjölby Tranås och Boxholm

Syftet med miljöbedömningar av planer är att integrera miljöaspekter i planprocessen för att främja en hållbar utveckling. Lagstiftningens bakomliggande motiv är ambitioner om öppnare beslutsprocesser och högre kvalitet på beslutsunderlag.

Denna miljöbedömning avser Mjölby, Tranås och Boxholms avfallsplan 2012 - 2017. I Mål och handlingsprogram anges fyra inriktningsmål som ligger i linje med miljöbalkens intentioner och nationella miljökvalitetsmål. Vidare har ett antal mer konkreta kommunala delmål formulerats samt vilka åtgärder som krävs för att uppnå dessa.

Miljöbedömningen fokuserar på möjligheterna att uppnå de konkreta kommunala målen genom de åtgärder som anges samt på eventuella risker för oönskade effekter.

I miljöbedömningen har de konkreta målen också granskats avseende kopplingen till de övergripande målen i avfallsplanen samt till nationella och regionala miljömål.

1. Nollalternativ

Nollalternativet utgörs av förväntade effekter om avfallsplanen inte genomförs.

Om planen inte genomförs innebär det att matavfallet från hushåll, storkök, butiker m.m. inte sorteras ut och behandlas biologiskt utan går till förbränning. De slutprodukter som detta avfall skulle ge i form av biogas och biogödsel, efter behandling i en biogasanläggning, skulle gå förlo-rade. Näringsämnen som fosfor som befaras bli en framtida bristvara skulle inte kunna tas tillva- ra som näringsämne. De fossila bränslen som kan ersättas av förnybar biogas kommer att använ- das även fortsättningsvis, vilket medför en rad miljömässiga nackdelar med utsläpp av koldioxid mm.

I planen finns en genomgående strävan att samarbeta inom den region som de tre kommunerna bildar. Ambitionen är att förstärka kommunerna genom att utnyttja varandras resurser. I upp- handlingssammanhang är en region med 50 000 invånare en långt starkare förhandlingspart än varje kommun för sig. Möjligheten att uppnå förebyggande insatser (den högsta nivån på EUs avfallshierarki) ökar sannolikt med de förstärkta informationsinsatser som det regionala samar- betet möjliggör. Effekten av att ett samarbete inte inleds är svår att bedöma. Sannolikt leder detta till en sämre hushållning med olika resurser (material som avfallet består samt energi som åtgår för att tillverka olika produkter med jungfruliga råvaror).

Ett minskat resursutnyttjande av ballastmaterial, park- och trädgårdsavfall och andra returmateri- al blir också följden av ett nollalternativ.

2. Läsanvisning

Bedömningen av avfallsplanens konkreta kommunala mål och åtgärderna för att uppnå dessa har gjorts. Redovisningen av denna bedömning följer samma indelning i temaområden som återfinns i planen.

Inriktningsmål 1: Den totala mängden avfall och avfallets farlighet ska minska

Inriktningsmål 2: De resurser som finns i avfallet ska tas tillvara

Inriktningsmål 3: Avfall ska hanteras på ett säkert sätt med avseende på hälsa och miljö

Inriktningsmål 4: Avfallshanteringen ska svara upp emot samhällets och kundernas krav på eko- nomi, service och kvalitet.

Inriktningsmålen utgör portalen för planen och kommunens arbete inom avfallsområdet. För varje inriktningsmål har följande beskrivningar och bedömningar gjorts:

- Beskrivning av inriktningsmål
- Kommunens delmål
- Målens koppling till övergripande, nationell och kommunal nivå
- Kommunens åtgärder för att uppnå delmål
- Bedömning av kommunens mål samt åtgärder

3. Den totala mängden avfall och avfallets farlighet ska minska.

3.1 Beskrivning av inriktningsmålet

Att minska avfallets mängd samt avfallets farlighet är att betrakta som en insats av preventiv karaktär, alltså i överensstämmelse med EUs avfallshierarki avseende hur avfallet ska behandlas.

Ett konkret exempel på hur kommunen kan minska avfallsmängderna är att öka kunskapen om på vilket sätt hushållen kan kompostera sitt trädgårdsavfall. Om detta avfall i större utsträckning komposteras hemma i trädgårdarna skulle transportererna kunna begränsas, både för hushållen och för kommunerna. Ett sätt att öka hemkomposteringen är exempelvis information.

En av de viktigaste uppgifterna inom avfallshanteringen är att åstadkomma ett miljösäkert omhändertagande av farligt avfall samt upplysa om miljörisiker av felaktig sortering av det farliga avfallet. Även där bör hushållen informeras.

3.2 Kommunens delmål för att nå inriktningsmålet

- Avfallsmängden till avfallsförbränning ska till 2017 (räknat från läget 2010) minska med 20 % (bl a genom utsortering av bioavfall samt ökad insamling av producentansvarsmaterial)
- Insamling av elektronik, batterier och småkemikalier ska 2017 (räknat från läget 2010) ha ökat med 15 %.

3.3 Målens koppling till övergripande, nationell och kommunal nivå.

Kommunens delmål överensstämmer även väl med de nationella miljömålen, där man vill att minst 50 % av avfallet ska återvinnas som material eller behandlas biologiskt. Målsättningen att öka återvinningen av matavfall genom rötning och produktion av biogas respektive näringsrik rötrest överensstämmer med målet om ökad återvinning (se även avsnitt 4)

3.4 Kommunens åtgärder för att uppnå delmålen

1. Kommunernas informationsinsatser samordnas genom att en gemensam informationsplan upprättas. Den inriktas främst på en miljöanpassad konsumtion samt att öka intresset för källsortering och insamling av farligt avfall från hushållen. Genomfört år 2013.
2. Projekt tillsammans med El-kretsen för insamling av småelektronik. Genomfört år 2013

3.5 Bedömning av kommunens mål samt åtgärder

Inriktningsmålet är ett från miljösynpunkt mycket viktigt mål (kanske det viktigaste) samtidigt som det tyvärr är relativt svårt att uppfylla. Kommunens delmål bedöms som rimligt höga med tanke på kommunens begränsade rådighet.

Det är inte lätt att finna åtgärder för att minska mängden producerat avfall på ett preventivt sätt. Ett sätt är att informera hushållen på de sätt som man normalt har tillgång till. Ett annat sätt att

minska avfallsmängden är att genom viktbaserad taxa åstadkomma en koppling mellan avfallsproduktion och kostnad och därigenom ge hushållen möjlighet att reflektera över t ex onödiga inköp av förpackningar, överkonsumtion av matvaror etc. Hur stor effekt den viktbaserade taxan har på avfallsflödet är ännu inte utrett.

Genom att kännedomen om farligt avfall ökar uppnås flera positiva miljöeffekter. Dels minskar risken för att diffusa och farliga ämnen sprids i samhället och naturen på grund av att de hanteras på fel sätt, dels undviks driftsstörningar i behandlingssystemen med de negativa miljöeffekter som kan uppstå om det farliga avfallet inte sorteras ut. Strävan att få hushållen att känna till vad farligt avfall är överensstämmer också väl med det nationella målet om att verka för en giftfri miljö.

De positiva miljöeffekterna av kommunens åtgärder för måluppfyllelse är av långsiktig natur, men åtgärderna bedöms ändå motsvara en rimlig ambitionsnivå.

Det är vår bedömning att de positiva miljöeffekterna av de föreslagna åtgärderna överväger den eventuella negativa miljöpåverkan som kan uppstå till följd av de föreslagna åtgärderna.

Kommunen kommer att årligen i samband med bokslut och verksamhetsberättelser följa upp planens åtgärder och den miljöpåverkan som planen kan tänkas medföra.

4. De resurser som finns i avfallet ska tas tillvara

4.1 Beskrivning av inriktningsmålet

Att ta tillvara på de resurser som finns i avfallet kan kopplas till tanken på det naturliga kretsloppet. Genom återanvändning och återvinning kan olika resurser sparas. Samtidigt minskar en effektiv återvinning av material och energi ur avfall också avfallshanteringens miljöpåverkan. Att använda återvunnen råvara i produktionen innebär i de flesta fall att mindre energi krävs än vad som är fallet vid användning av jungfrulig råvara.

Avfall som behandlas med rötning/biogasproduktion kan i praktiken ersätta fossila bränslen då biogas ur lättnedbrytbart avfall omvandlas till fordonsbränslen. Dessutom utgör rötresterna ett utmärkt gödningsmedel som kan användas på åkermark.

Slam från reningsverk bör nyttjas som växtnäings- och jordförbättringsmedel på odlingsbar åkermark. Att certifiera slammet enligt REVAQ gör det lättare att hitta avsättning för slammet.

4.2 Kommunens delmål för att nå inriktningsmålet

Kommunen har satt upp följande delmål för att uppnå inriktningsmålet:

- Senast 2015 ska kommunen samla in källsorterat bioavfall hos hushåll och verksamheter.

4.3 Målens koppling till övergripande, nationell och kommunal nivå.

Kommunens delmål överensstämmer väl med kommunens inriktningsmål. Överensstämmelsen är även god vad beträffar de nationella målen som rör ökad återvinning av matavfall. Med tanke på varje kommuns storlek är MTB-kommunerna i hög grad beroende av andra kommuner i närområdet. Flera av de närliggande kommunerna har höga ambitioner vad avser biologisk behandling och planerar anläggningar som kan ta emot större avfallsmängd än enbart den egna kommunen. Transportavstånden är inte avskräckande ur miljösynpunkt, samtidigt som MTB-kommunerna genom vanligt upphandlingsförfarande har möjlighet att styra bioavfallet till det ekonomiskt och miljömässigt mest fördelaktiga behandlingsalternativet.

Kommunens delmål kan sägas ha en god koppling till såväl de nationella miljömålen som till kommunens inriktningsmål.

4.4 Kommunens åtgärder för att uppnå delmålen

Kommunen har satt upp följande åtgärder för att uppnå de kommunala delmålen;

1. En förstudie genomförs som innehåller;
 - beslutsunderlag för val av system för insamling och behandling av källsorterat avfall
 - plan för successivt införande av insamlingssystem för källsorterat avfall
 - plan för information till hushåll respektive verksamheter för insamling av avfallFörstudien genomförd år 2013.
2. Upphandling av behandling av källsorterat bioavfall.
Genomfört senast 2014 för bioavfall.

4.5 Bedömning av kommunens mål samt åtgärder

Energin i bioavfallet kan genom biogasproduktionen utnyttjas i form av fordonsgas, för elproduktion eller för uppvärmning. Samtidigt frigörs kapacitet för bättre lämpade avfallsbränslen – med högre specifikt värmevärde - i förbränningsanläggningarna.

I systemet för drivmedel ersätts fossila bränslen när biogasen används som drivmedel, varför energiutnyttjandet förbättras ur klimatsynpunkt. Vissa smärre negativa miljöeffekter kan fås genom att transportbehovet kan öka som en följd av att avfallet samlas in i flera fraktioner. Det finns dock exempel där införandet av insamling i flera fraktioner lett till minskat transportarbete. Transportbehovet kan hållas nere ytterligare genom att samordnade transporter används så långt som det är möjligt, omlastning nyttjas där det är möjligt. Förutsättningarna för miljövänliga transportsystem ökar genom de samordningseffekter som kan fås genom regional samverkan.

Viss negativ miljöpåverkan kan tänkas uppstå i samband med den centrala sorteringen av det källsorterade bioavfallet (om man föredrar att välja optisk sortering!) eller i samband med rötningen av detta avfall (produktion av biogas respektive rötrest / jordförbättringsmedel).

På vilket sätt hanteringen av det utsorterade avfallet kommer att ske avgörs inte förrän förstudien (se ovan) är genomförd. Det är därför omöjligt att förutsäga vilken miljöpåverkan dessa åtgärder kommer att innebära. Genom att stora delar av denna hantering troligen kommer att handlas upp utanför den egna regionen kommer dock inte de egna kommunerna att i någon större utsträckning störas av denna miljöpåverkan. De upphandlade tjänsterna kommer sannolikt att genomföras i anläggningar som även behandlar substrat från andra leverantörer.

Det är vår bedömning att de positiva miljöeffekterna av de föreslagna åtgärderna överväger den eventuella negativa miljöpåverkan som kan uppstå till följd av de föreslagna åtgärderna.

Kommunen kommer att årligen i samband med bokslut och verksamhetsberättelser följa upp planens åtgärder och den miljöpåverkan som planen kan tänkas medföra.

5. Avfall ska hanteras på ett säkert sätt med avseende på hälsa och miljö

5.1 Beskrivning av inriktningsmålet

Avfall som hamnat på fel plats är inte längre någon resurs utan utgör oftast en miljömässig belastning – något som vårt slit-och-släng-samhälle på många sätt har fått erfara. Gamla synder från tider när vi inte var medvetna om skadeverkningarna från vårt levnadssätt lever kvar i långa tider i form av nedlagda upplag. Gamla avfallsupplag utgör risk för förorening av grund- och ytvatten. Miljöskyddet vid dessa äldre deponier är generellt sämre än vid de deponier som är i drift idag.

Även aktiva avfallsupplag (som är nedlagda efter 2001 och därför omfattas av deponiförordningen) utgör en potentiell risk för förorening av grund- och ytvatten och är (eftersom deponin är relativt ung) även en källa till utsläpp av växthusgaser i form av metan. Avsikten med deponiförordningen är bl a att marken som använts för deponin ska återställas i så naturligt skick som möjligt. Då dessa avfallsupplag omfattas av deponiförordningen finns utförliga planer för hur sluttäckning och efterbehandling ska ske.

5.2 Kommunens delmål för att nå inriktningsmålet

Kommunen har satt upp följande delmål för att uppnå inriktningsmålet:

- Tömning av brunnar och tankar ska utföras på ett bra sätt med avseende på rationalitet och arbetsmiljö.
- Föroreningarna i slammet från regionens avloppsreningsverk ska före 2017 vara på en så låg nivå att slammet från samtliga reningsverk kan Revaq-certifieras.

5.3 Målens koppling till övergripande, nationell och kommunal nivå.

Kommunens delmål kan sägas ha en god koppling till såväl de nationella miljömålen som till kommunens inriktningsmål.

Kommunens delmål vad avser de gamla nedlagda deponierna överensstämmer väl med det nationella målet som handlar om en giftfri miljö.

Sluttäckning av de aktiva avfallsdeponierna - som lyder under deponiförordningen - är även ett exempel på överensstämmelse med det nationella miljömålet som avser skyddande av ozonskikt samt kravet på begränsade utsläpp av gaser som har negativ påverkan på vårt klimat.

Att sänka föroreningsnivån i slammet stämmer bra med det nationella miljömålet att skapa effektiva kretslopp som så långt som möjligt är befriade från farliga ämnen. (rör både målet om god bebyggd miljö och giftfri miljö).

5.4 Kommunens åtgärder för att uppnå delmålen

Kommunen har satt upp följande åtgärder för att uppnå de kommunala delmålen;

1. Sluttäckning av Norraby och Åsbodalens avfallsanläggningar genomförs i enlighet med avslutningsplan.
2. Åtgärder för nedlagda deponier:
 - Mjölby:* Kontrollprogram för Bockarp ses över. Genomfört: år 2012.
MIFO1-undersökning genomförs för samtliga nedlagda upplag (se bil 1).
Genomfört år 2013.
 - Tranås:* Kontrollprogram för Kungsparkens upplag, Aspa avfallsupplag samt Källås avfallsupplag ses över. Genomfört: år 2012.
MIFO1-undersökning genomförs för Kvillornas, Romanäs, Adelöv och Duvebo avfallsupplag. Genomfört år 2013.
 - Boxholm:* MIFO1-undersökning genomförs för samtliga nedlagda upplag (se bil 1).
Genomfört år 2013.
3. Genomgång av avvikelser avseende förhållandena vid tömning av brunnar och tankar. Tekniska system utvärderas för säker tömning. Genomfört år 2013.
4. Spåra källan till förhöjda metallhalter i slammet från Tranås avloppsreningsverk så att slammet klarar kraven för revaqcertifiering. Genomfört år 2015.

5.5 Bedömning av kommunens mål samt åtgärder

Gamla upplag riskerar att förorena mark och vatten. De får inte glömmas bort och bebyggas. Åtgärderna måste dock prioriteras med förnuft – vilket är den bakomliggande orsaken till att deponier som fortfarande kan utgöra risker ska undersökas i enlighet med MIFO. Åtgärden är ett bra exempel på hur inriktningsmålet kan uppnås.

Sluttäckningen av de aktiva deponier som finns inom MTB-regionen bör genomföras med lång tidplanering, med pilotförsök som successivt kan ge svar på vilka åtgärder som är de mest miljöeffektiva.

Miljöeffekterna avseende nedlagda upplag är långsiktiga. Det viktiga är att kommunen tar ansvar för att upprätta vettiga prioriteringar, vilket kommande MIFO-utredningar respektive pilotförsök skall säkerställa.

Slammet ska nyttjas som resurs – det nationella målet är att minst 60 % av den fosfor som finns i avloppsvattnet ska återföras till produktiv mark. Därför avser kommunen att – så snart deponierna inom MTB-regionen är färdigtäckta - låta slammet hamna på åkermark. En förutsättning är dock att slammet är befriat från alltför höga föroreningsnivåer.

Det är vår bedömning att de positiva miljöeffekterna av de föreslagna åtgärderna överväger den eventuella negativa miljöpåverkan som kan uppstå till följd av de föreslagna åtgärderna.

Kommunen kommer att årligen i samband med bokslut och verksamhetsberättelser följa upp planens åtgärder och den miljöpåverkan som planen kan tänkas medföra.

6. Avfallshanteringen ska svara upp emot samhällets och kundernas krav på ekonomi, service och kvalitet.

6.1 Beskrivning av inriktningsmålet

Kommuninvånarna har rätt att ställa krav på hur kommunens skattepengar används, vilket även avser den avgift som betalas i form av renhållningsavgift. Med en god service och kvalitet ökar även allmänhetens förtroende för kommunens renhållningsverksamhet, vilket även ökar motivation och viljan att källsortera och lämna rätt avfall på rätt plats. Om det är lätt att sortera rätt så blir sorterandet i längden en vana som inte uppfattas som besvärlig.

MBT-kommunerna har ambitionen att genom kommunens återvinningscentral erbjuda invånare och företag kostnadseffektiv avfallshandling med en hög servicegrad, och samtidigt prioritera miljöhänsyn och resurshushållning.

6.2 Kommunens delmål för att nå inriktningsmålet

Kommunen har satt upp följande delmål för att uppnå inriktningsmålet:

- Kommunerna skall eftersträva enkla avgifts- och taxekonstruktioner som samordnas mellan kommunerna samt utnyttjar möjligheter till styrning.
- För att öka möjligheten att studera och följa upp utvecklingen inom avfallssektorn ska kommunerna skaffa indikatorer¹ för såväl mjuka som hårda parametrar.
- Kommunerna ska eftersträva introduktion av ny teknik inom avfallsområdet på ett så tidigt stadium som möjligt i detaljplaneprocessen.
- Antalet nöjda kunder inom regionens avfallsområde ska öka.

6.3 Målens koppling till övergripande, nationell och kommunal nivå.

Kommunens delmål överensstämmer väl med kommunens inriktningsmål.

I de nationella miljömålen finns mål som handlar om att minst 50 % av avfallet ska återvinnas som material. Detta kommer inte att uppnås om inte samhällsmedborgarna upplever att de får en godtagbar service till en rimlig kostnad. Kommunernas delmål överensstämmer i hög grad med detta nationella mål.

¹ Indikatorer = Mätbara företeelser som visar tillstånd i ett större system. Indikatorer kan användas för analys och jämförelser i tid och rum inom kommunen eller för jämförelser med andra kommuner/regioner.

6.4 Kommunens åtgärder för att uppnå delmålen

Kommunen har satt upp följande åtgärder för att uppnå de kommunala delmålen;

1. Kommunernas konstruktion av taxor samt andra avgifter ses över med avseende på styrmöjlighet och samsyn. Genomfört år 2013.
2. En arbetsgrupp sammankallas regelbundet för att skapa en samsyn inom avfallsområdet i MTB-regionen avseende t ex säkerhetsaspekter, betalssystem, avfallsterminologi mm. Genomfört fortlöpande.
3. Kundundersökning genomförs för att ta reda på om avfallshanteringen motsvarar kundernas förväntan med avseende på service och kvalitet. Genomfört första gången år 2013.
4. Ny plockanalys genomförs senast år 2017.
5. Intressera byggeexploatörer för ny teknik för central insamling. Genomfört fortlöpande

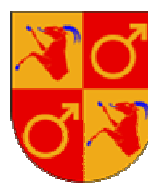
6.5 Bedömning av kommunens mål samt åtgärder

Kommunen har troligen goda möjligheter att uppnå sina mål med de åtgärder som föreslagits. Framöver kommer MTB-kommunerna att mäta både besöksfrekvens och inställning till återvinningscentralens funktion. Ett sätt att säkerställa och ytterligare förstärka återvinningscentralens service och kvalitet är att utbilda berörd personal. På detta sätt har kommunen troligen stora möjligheter att uppnå de ställda målen.

Enda möjligheten att mäta måluppfyllelsen är att skapa förutsättningar för att studera och följa upp utvecklingen inom avfallssektorn. Detta sker genom att kommunerna skaffar indikatorer för att dels mäta kommuninvånarnas attityd till avfallshanteringen dels mäta det faktiska utfallet avseende utsortering av förpackningar och bioavfall. Med detta verktyg kan även allmänheten bli ytterligare motiverad, genom att få en feedback, som visar effekten av källsorteringen.

Det är vår bedömning att betydande negativ miljöpåverkan inte kan uppstå till följd av de föreslagna åtgärderna.

Kommunen kommer att årligen i samband med bokslut och verksamhetsberättelser följa upp planens åtgärder och den miljöpåverkan som planen kan tänkas medföra.

UNDERLAG TILL LÄNSSTYRELSENS SAMMANSTÄLLNING

BILAGA 3

KOMMUNAL AVFALLSPLAN

FÖR

MJÖLBY TRANÅS OCH BOXHOLMS KOMMUN

2012 – 2017

MJÖLBY

1. Administrativa uppgifter

Nuvarande avfallsplan antagen

Ansvarig : Kommunstyrelsen

2. Kommunens befolkning och struktur år 2010

Total befolkning 26 000

Antal hushåll i småhus ca 6 700

i flerbostadshus ca 6 000

i fritidshus: ca 350

3. Avfall som kommunen ansvarar för

Totalt insamlad mängd hushållsavfall år 2010: 7700 ton

Mängd till biologisk behandling år 2010: Slam 938 ton TS, trädgårdsavfall 1100 ton

Insamlad mängd farligt avfall år 2010 (exkl tryckimpregnerat virke): 87 ton samt 225 ton elavfall och 95 ton kyl o frys

4. Avfall som omfattas av producentansvar

Insamlad mängd år 2010: 1810 ton

5. Anläggningar för återvinning och bortskaffande

Hulje avfallsanläggning

SNI-kod: 90.40, 90.60 och 90.80

Metoder som används för återvinning/bortskaffande: Mellanlagring och sortering.

Typ av avfall som tas emot: Brännbart avfall, deponirest, FA från hushåll, grovavfall samt återvinningsmaterial i form av trä, metall, wellpapp etc.

Tillståndsgiven avfallsmängd: Mellanlagring FA max 5 ton oljeavfall, max 30 ton blybatterier., max 100 ton elavfall, max 30 ton impregnerat trä, max 1 ton övrigt FA. Max 10 ton övrigt avfall

Hulje mellanlager

SNI-kod: 90.002-4 och 37-2.

Metoder som används: Mellanlagring

Typ av avfall som tas emot: trä och ris, asfalt och betong, planglas och stubbar.

Tillståndsgiven avfallsmängd: Anläggningen är endast anmälningspliktig. Högsta tillåtna mängd som får hanteras eller mellanlagras: 10 000 ton/år.

6. Lokala mål som utgår från nationella och regionala miljömål.

Mjölby kommun har följande lokala mål:

- Avfallsmängden till avfallsförbränning ska till 2017 (räknat från läget 2010) minska med 20 % (bl a genom utsortering av bioavfall samt ökad insamling av producentansvarsmaterial).
- Insamling av elektronik, batterier och småkemikalier ska 2017 (räknat från läget 2010) ha ökat med 15 %.
- Senast 2015 ska hushåll och verksamheter avlämna källsorterat bioavfall.
- Tömningar av brunnar och tankar ska utföras på ett bra sätt med avseende på raionalitet och arbetsmiljö.
- Föroreningarna i slammet från regionens avloppsreningsverk ska före 2017 vara på en så låg nivå att slammet kan certifieras enligt Revaq.
- Kommunerna skall eftersträva enkla avgifts- och taxekonstruktioner som samordnas mellan kommunerna samt utnyttjar möjligheter till styrning.
- Återvinningscentralerna ska utformas och skötas på ett sådant sätt att besökarnas krav på service och kvalitet inom rimliga gränser säkerställs.
- Kommunen ska öka möjligheten att studera och följa upp utvecklingen inom avfallssektorn både avseende mjuka och hårda parametrar.
- Kommunerna ska eftersträva introduktion av nya avfallssystem på ett så tidigt planeringsstadium som möjligt.
- Antalet nöjda kunder inom kommunens avfallsområde ska öka.

TRANÅS

1. Administrativa uppgifter

Nuvarande avfallsplan antagen

Ansvarig : Kommunstyrelsen

2. Kommunens befolkning och struktur år 2010

Total befolkning	18 000
Antal hushåll i småhus	ca 4 200
i flerbostadshus	ca 4 900
i fritidshus:	ca 400

3. Avfall som kommunen ansvarar för

Totalt insamlad mängd hushållsavfall år 2010: 5380 ton

Mängd till biologisk behandling år 2010: Slam 1475 ton TS, trädgårdsavfall 250 ton

Insamlad mängd farligt avfall år 2010 (exkl tryckimpregnerat virke): 41 ton samt 200 ton elavfall och 58 ton kyl o frys

4. Avfall som omfattas av producentansvar

Insamlad mängd år 2010: 1174 ton

5. Anläggningar för återvinning och bortskaffande

Norraby avfallsanläggning

SNI-kod: 90.50, 90.160, 90.40, 90.80, 90.110, 90.140

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande: Sortering, kompostering, mellanlagring, omlastning och återvinning.

Typ av avfall som tas emot: Brännbart avfall, deponirest, FA från hushåll, grovavfall, biologiskt grönavfall samt trä, metall, wellpapp etc. samt asfalt, betong och liknande.

Totalt mottagen avfallsmängd år 2010: 12 070 ton

Tillståndsgiven avfallsmängd: 200 ton farligt avfall, 24 000 ton icke-farligt avfall, 9 500 t avfall till kompostering.

6. Lokala mål som utgår från nationella och regionala miljömål.

Tranås kommun har följande lokala mål:

- Avfallsmängden till avfallsförbränning ska till 2017 (räknat från läget 2010) minska med 20 % (bl a genom utsortering av bioavfall samt ökad insamling av producentansvarsmaterial).
- Insamling av elektronik, batterier och småkemikalier ska 2017 (räknat från läget 2010) ha ökat med 15 %.
- Senast 2015 ska hushåll och verksamheter avlämna källsorterat bioavfall.
- Tömningar av brunnar och tankar ska utföras på ett bra sätt med avseende på raionalitet och arbetsmiljö.
- Föroreningarna i slammet från regionens avloppsreningsverk ska före 2017 vara på en så låg nivå att slammet kan certifieras enligt Revaq.
- Kommunerna skall eftersträva enkla avgifts- och taxekonstruktioner som samordnas mellan kommunerna samt utnyttjar möjligheter till styrning.
- Återvinningscentralerna ska utformas och skötas på ett sådant sätt att besökarnas krav på service och kvalitet inom rimliga gränser säkerställs.
- Kommunen ska öka möjligheten att studera och följa upp utvecklingen inom avfallssektorn både avseende mjuka och hårda parametrar.
- Kommunerna ska eftersträva introduktion av nya avfallssystem på ett så tidigt planeringsstadium som möjligt.
- Antalet nöjda kunder inom kommunens avfallsområde ska öka.

BOXHOLM**1. Administrativa uppgifter**

Nuvarande avfallsplan antagen

Ansvarig : Kommunstyrelsen

2. Kommunens befolkning och struktur år 2010

Total befolkning	5 211
Antal hushåll i småhus	1 680
i flerbostadshus	874
i fritidshus:	975

3. Avfall som kommunen ansvarar för

Totalt insamlad mängd hushållsavfall år 2010: 1 565 ton

Mängd till biologisk behandling år 2010: Slam 230 ton TS, trädgårdsavfall 9 ton

Insamlad mängd farligt avfall år 2010 (exkl tryckimpregnerat virke): 26 ton samt 37 ton elavfall och 11 ton kyl o frys.

4. Avfall som omfattas av producentansvar

Insamlad mängd år 2010: 281 ton

5. Anläggningar för återvinning och bortskaffande

Åsbodalen Avfallsanläggning

SNI-kod: 90.310

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande: Omlastning brännbart avfall, Mellanlagring FA, sorteringsverksamhet för materialåtervinning,

Typ av avfall som tas emot: Brännbart avfall, deponirest, FA från hushåll, grovavfall, biologiskt grönavfall samt återvinningsmaterial i form av trä, metall, wellpapp etc.,

Totalt mottagen avfallsmängd år 2010: 2315 ton

6. Lokala mål som utgår från nationella och regionala miljömål.

Boxholms Kommun har följande lokala mål:

- Avfallsmängden till avfallsförbränning ska till 2017 (räknat från läget 2010) minska med 20 % (bl a genom utsortering av bioavfall samt ökad insamling av producentansvarsmaterial).
- Insamling av elektronik, batterier och småkemikalier ska 2017 (räknat från läget 2010) ha ökat med 15 %.
- Senast 2015 ska hushåll och verksamheter avlämna källsorterat bioavfall.
- Tömningar av brunnar och tankar ska utföras på ett bra sätt med avseende på raionalitet och arbetsmiljö.
- Föroreningarna i slammet från regionens avloppsreningsverk ska före 2017 vara på en så låg nivå att slammet kan certifieras enligt Revaq.
- Kommunerna skall eftersträva enkla avgifts- och taxekonstruktioner som samordnas mellan kommunerna samt utnyttjar möjligheter till styrning.
- Återvinningscentralerna ska utformas och skötas på ett sådant sätt att besökarnas krav på service och kvalitet inom rimliga gränser säkerställs.
- Kommunen ska öka möjligheten att studera och följa upp utvecklingen inom avfallssektorn både avseende mjuka och hårda parametrar.
- Kommunerna ska eftersträva introduktion av nya avfallssystem på ett så tidigt planeringsstadium som möjligt.
- Antalet nöjda kunder inom kommunens avfallsområde ska öka.

SAMRÅDSANTECKNINGAR

BILAGA 4

KOMMUNAL AVFALLSPLAN

FÖR

MJÖLBY TRANÅS OCH BOXHOLMS KOMMUN

2012 – 2017

Anteckningar från samråd i Mjölby, Tranås och Boxholm

Samtliga anteckningar från de samråd som genomförts i Mjölby, Tranås och Boxholm har gjorts av Jenny Asp-Andersson samt justerats av arbetsgruppens ledamöter.

1. Anteckningar från samråd i Mjölby

Deltagare i samrådet i Mjölby

<i>Namn</i>	<i>Representant för</i>
Sture Lennartsson	Villaägarna i Mjölby-Boxholm
Ewert Lindell	Villaägarna i Mjölby-Boxholm
Stig Muhrman	Villaägarna i Mjölby-Boxholm
Lars-Gunnar Pettersson	Bostadsbolaget Mjölbybostad
Marita Wallh	BRF Tallbacken
Glenn Johansson	BRF Tallbacken
Erik Marklund	Optibag
Jim Kellander	Folkpartiet
Lars Bodelius	RP Teknik AB
Anette Ekman	Tekniska kontoret Mjölby kommun
Björn-Allan Svensson	Miljökontoret Tranås kommun
Conny Bravell	Tekniska kontoret Tranås kommun
Lars-Åke Ogsäter	Boxholmsteknik
Dag Segrell	Tekniska kontoret Mjölby kommun
Lars-Erik Nyström	Tekniska kontoret Mjölby kommun
Jenny Asp-Andersson	Miljökontoret Mjölby kommun

Anette Ekman, VA-chef i Mjölby, hälsar välkommen och berättar om att Mjölby, Boxholm och Tranås kommuner tillsammans håller på att ta fram en ny avfallsplan. Kommunerna är också i fas för att kunna genomföra en gemensam upphandling av behandling av avfallet. Anette klargör att syftet med samrådet är att ta emot synpunkter.

Lars Bodelius, konsult, går igenom dagordningen för samrådet.

I samband med presentation av inriktningsmål 1 redogör representant från Optibag hur de löst utsortering av bioavfall genom optisk sortering av olikfärgade påsar. För denna typ av sortering behöver inte storleken på avfallskärlet förändras, eftersom den totala avfallsmängden normalt inte förändras nämnvärt.

Kommer en utökad källsortering påverka antalet återvinningsstationer? Kommuner som sorterar enligt Optibags system har valt olika strategier. I Eskilstuna, som är den kommun som sorterar i flest fraktioner, finns inte något uttalat mål att minska antalet återvinningsstationer.

Viss komprimering av sorteringspåsar kan göras (350 kg/m²), komprimeras påsarna mer finns risk för att de går sönder. Systemet med Optibag behöver inte medföra flera sopturer.

Sortering med optisk metod kräver inte några större ombyggnationer av soprum och samma fordon för sophämtning kan användas. Dock behövs en sorteringsanläggning.

System med olika kärl för brännbart avfall respektive bioavfall innebär att fastighetsägare måste skaffa två kärl. Systemet kräver även andra sopbilar.

I samband med inriktningsmål 3 inflikar Anette att slammet från reningsverket i Mjölby är så kallat REVAQ-certifierat vilket innebär att det är kvalitetssäkrat för att kunna användas på åkermark.

När det gäller nedlagda deponier är Bockarp den deponi som användes senast, den avslutades 1986. Tidigare har gas utvunnets ur deponin, detta görs inte längre eftersom gasproduktionen avklingat.

Deltagare i samrådet poängterar vikten av att ha koll på lakvattnet från deponin. Vid sommarhemmet och vid Rothemmet finns utlopp som troligen kommer från deponin.

Lars klargör att reglerna för nedlagda deponier är tuffa ur miljösynpunkt. Dock gäller inte dessa regler för deponier som lades ned före 2001.

I samband med presentation av inriktningsmål 3 klargörs att även småföretagare, mot en kostnad, har möjlighet att lämna avfall på Hulje Återvinningscentral.

Representant från Bostadsbolaget frågar om kommunen har för avsikt att börja väga soporna, Anette svarar att det inte är aktuellt. I Mjölby har man valt att få ned sopmängderna genom att tillhandahålla många återvinningsstationer, små kärl (140 l) och olika hämtningsintervall.

FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen) har numera ansvaret för återvinningstationerna. För att kunna upprätta bra service driver Mjölby kommun två av stationerna med kommunala medel.

I samband med presentation av inriktningsmål 4 framgår att nya områden som t ex Svartå Strand erbjuder möjlighet till nytänk, kanske med ny teknik som avfallskvarnar eller gemensamma underjordsbehållare för avfall.

Anette informerar om den plockanalys som gjordes av innehållet i avfallet i sopbilar som hämtat avfall från lägenheter/villor/landsbygd. Avfallet innehöll endast en liten mängd farligt avfall men en hel del förpackningsmaterial. Från landsbygden var andelen brännbart material lägre.

Representant för villaägarna påpekar att möjligheten att sortera olika fraktioner i olika kärl är större hos större fastighetsägare. Klargör även att målet med avfallshanteringen bör vara att inte förorena miljön mer men att kostnaderna bör hållas så låga som möjligt. Blir det för dyrt hamnar avfallet på fel ställe.

Anette redogör för att avfallshanteringen i Mjölby är helt taxefinansierad.

Diskussion kring om utökad utsortering kommer att innebära högre eller lägre kostnader. Konkurrens om avfallet kan göra avfallet åtråvärt men ökad sortering innebär ökad kostnad i form av ökad hantering.

Representant från Optibag påpekar att det är dubbla avgifter för förpackningar som ej sorteras, dels ingår en kostnad för omhändertagande av förpackningen i priset för produkten som konsumenten köper, dels får kommunen betala en kostnad för transport och behandling.

Taxan bör utformas så att små avfallsmängder gynnas.

Utsortering av plåtburkar, och då särskilt aluminium, är värdefullt i och med att brytning av ny metall är så kostsam. Utsorterade plåtburkar används bland annat vid tillverkning av armeringsjärn.

Representant från Bostadsbolaget ställer sig frågande till hur sortering av småelektronik, och då främst lågenergilampor, lysrör och andra lampor, fungerar. Av utkastet till avfallsplanen framgår att kommunerna, tillsammans med El-kretsen, kommer att bedriva försök med insamling av småelektronik i mataffärer och liknande platser.

Underjordsbehållare typ Molok är bra både ur miljö- och arbetssynpunkt. Representant från Bostadsbolaget hade synpunkter på utformning av taxan för tömning av dessa behållare. För att behållarna ska utnyttjas är det viktigt att kartlägga gångstråk i bostadsområdet innan underjordsbehållarna grävs ned.

Fråga till Optibag om storleken på påsarna för matavfall? Är påsarna för stora finns risk för att innehållet börjar lukta under diskbänken. Optibag svarar att påsarnas storlek bestäms av kommunerna. Vanligast är att påsarna innehåller 1 - 1,2 kg matavfall. Vid sop-sug krävs tjockare påsar än normalt.

En del kommuner delar ut påsar för sortering i andra kommuner får man köpa påsarna i mataffären.

Björn-Allan, miljökontoret Tranås, klargör att ett tredje alternativ för sortering kan vara kärl med flera fack. Detta fordrar särskilda bilar för tömning. Tekniken är vanlig i Skåne.

Klargörande kring att samarbetet mellan de tre kommunerna främst är på det administrativa planet genom gemensam upphandling, gemensamma informationsinsatser, samma riktlinjer för taxesättning och omhändertagande avfall som t ex impregnerat virke.

Representant från Optibag uppskattar att en nyckelfärdig optisk sorteringsanläggning dimensionerad för sortering av 15 000 årston med en linje kostar cirka 10 miljoner exklusive byggnaden. En anläggning för två linjer kostar uppskattningsvis det dubbla. Bemanningen är normalt 1-2 personer.

Om förstudien visar på att det är ekonomiskt försvarbart bör en egen sorteringsanläggning byggas.

Lars sammanfattar fokusområden på samrådet:

Källsortering av bioavfall för att framställa biogas och en rötrest som kan nyttjas som jordförbättringsmedel med goda gödningsegenskaper.

Förbättra system för insamling av lampor och annan småelektronik.

Diskussion kring vägning av avfall.

Förbättra utsorteringen av förpackningar, följa upp med plockanalyser.

Viktigt att hänsyn tas till miljön vid nedlagda deponier.

Belyst olika system för sortering.

Samrådet avslutas genom att tack framförs till deltagarna för visat intresse. De uppmanas att återkomma med synpunkter.

/Jenny Asp-Andersson

2. Anteckningar från samråd i Tranås

Deltagare

<i>Namn</i>	<i>Representant för</i>
Jon Forsärla	Miljöpartiet
Matilda Forsärla	Miljöpartiet
Kew Nordqvist	Miljöpartiet
Ann Britt Trygg	Kommunpolitiker
Kjell-Åke Trygg	Kommunpolitiker
Christoffer Trygg	HSB Brf Rubinen
Magnus Friman	Tranås Renhållning AB/JRAB
Håkan Joelsson	Svenska Kyrkan
Anna Samson	Miljö & Hälsa i Tranås
Emma Ross	VA- och Gatuavd i Tranås
Erik Wahlström	Miljö & Hälsa i Tranås
Martina Berg	Miljö & Hälsa i Tranås
Jan Borg	Kommunpolitiker
Bo Horndahl	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Sven-Inge Karlsson	Ydre kommun
Urban Tordsson	Ydre kommun
Lars Bodelius	RP Teknik AB
Anette Ekman	Tekniska kontoret Mjölby kommun
Björn-Allan Svensson	Miljökontoret Tranås kommun
Conny Bravell	Tekniska kontoret Tranås kommun
Lars-Åke Ogsäter	Boxholmsteknik
Jenny Asp-Andersson	Miljökontoret Mjölby kommun

Conny Bravell, tekniska kontoret, hälsar välkommen och berättar om att Mjölby, Boxholm och Tranås kommuner tillsammans håller på att ta fram en ny avfallsplan. Kommunerna är också i fas för att kunna genomföra en gemensam upphandling av behandling av avfallet.

Lars Bodelius, konsult, går igenom dagordningen för samrådet. Lars går även igenom hur arbetet organiserats och planens innehåll. Lars poängterar att det inte är en gemensam plan, utan tre separata planer med samma innehåll som tas av respektive kommunfullmäktige.

Förtydligande om deltagare från Tranås i styrgruppen: Anders Wilander, Jennie Johansson, Björn Thiele och Bo Horndal.

I samband med presentation av inriktningsmål 1 redogör Anette Ekman, VA-chef i Mjölby, för projekt som kommer att genomföras tillsammans med El-kretsen med insamling av småelektronik i mataffärer eller i mobila anläggningar.

Boende i bostadsrättsförening påpekar att en del fastighetsägare redan idag erbjuder sådan insamling i sina fastigheter. JRAB kan se en vinst i att kommunen utarbetar och erbjuder system för insamling.

Diskussion kring utformningen av målet, vilka kriterier har beaktats när man föreslår att avfallsmängden till förbränning ska minska med 15%? Är 15 % en lämplig ambitionsnivå? Representant från Miljöpartiet framför att med hänvisning till EU: s avfallshierarki och med vetskapen om att hushållsavfall kan innehålla upp till 30 % bioavfall är en 15 % minskning lågt satt.

Björn-Allan Svensson, miljökontoret Tranås, påpekar vikten av att småkemikalier och småelektronik sorteras bort ur hushållsavfallet då den typen av avfall kan innebära stor negativ miljöpåverkan även i små mängder.

Representant för kommunpolitikerna konstaterar att visst lever vi i ett konsumtionssamhälle men att återanvändning i form av till exempel second hand ökar starkt. Det är viktigt med information om hur mängden avfall och avfallets innehåll påverkar kostnaden för den enskilde.

Lars klargör att en ökad sortering ofta innebär en ökad hantering som i sig innebär en kostnadsökning.

I samband med presentations av inriktningsmål 2 påpekas vikten av metallförpackningar och då främst aluminium.

Med bioavfall avses lätt nedbrytbart avfall typ matavfall. Bioavfall kan rötas för att framställa biogas. I samband med rötningen uppstår även en rötrest med en högre andel växttillgängligt kväve än vanlig avfallskompost. För att kunna sluta kretsloppen bör rötresten användas för gödsling av jordbruksmark. Representant för kommunpolitikerna påpekar att om rötresten ska användas för gödsling bör matavfallet vara fritt från kemikalier i form av bekämpningsmedel och läkemedel.

Lars redogör för att resultatet av förstudien får utvisa om kommunerna kommer att sortera avfallet själva eller om man kommer att handla upp sorteringen. Representant från miljöpartiet påpekar att rötning av utsorterat hushållsavfall eventuellt kan genomföras i samarbete med lantbruk, vilket bör beaktas i förstudien.

Representant från miljö & hälsa frågar om hur stor del av hushållsavfallet som består av felsorterade förpackningar. Tyvärr finns det inte några tydliga uppgifter i plockanalysen som genomförts i Mjölby. Representant för miljö & hälsa påpekar att målsättningen i inriktningsmål 1 med en minskning av 15 % av avfall till förbränning och målsättningen är lågt satt i förhållande till målsättningen i inriktningsmål 2.

I samband med presentation av inriktningsmål 3 klargör Conny att det är krom som är bekymret i slammet från Tranås reningsverk.

KRAV-jordbruk har krav på att den mark som används inte gödslas med slam från avloppsreningsverk.

Lars klargör att reglerna för deponier som lagts ned efter 2001 är tuffa ur miljösynpunkt. På Norraby tas kontinuerligt prover utifrån ett fastställt kontrollprogram.

Tömning av brunnar och tankar innebär ofta arbetsmiljöproblem.

I samband med presentation av inriktningsmål 4 framhålls att återvinningscentralerna är öppna för småföretagare, mot en kostnad.

Representant från Miljöpartiet ställer sig frågande till om inte en utökad källsortering borde medföra färre besök på ÅVC.

ÅVC bör placeras nära bebyggelse. Generösa öppettider är viktigt för att få fler besök. Representant från JRAB framför att kommunerna bör fundera på att ordna gemensamma ÅVC på strategiska platser.

I nya bostadsområden skulle ny teknik som avfallskvarnar med gemensam uppsamlings-tank kunna införas.

I samband med frågestund redovisar Lars för att teknik för sortering och antalet fraktioner kommer att studeras vidare i förstudien. Det kan vara optisk sortering av olikfärgade påsar alternativt i flera eller delade kärl. Det finns som uppsamlingsfordon/sopbilar som klarar att tömma flera fraktioner. Alla är eniga om att informationsinsatser är ett måste för att få till en bra hantering.

En eventuell etablering av en mack med biogas behandlas inte i Avfallsplanen.

Sortering ger bäst resultat om den görs i så rena fraktioner som möjligt, bioavfall för sig och förpackningar för sig. För förpackningar som ej sorteras betalas dubbla avgifter, dels ingår en kostnad för omhändertagande av förpackningen i priset för produkten som konsumenten köper, dels får kommunen betala en förbränningsavgift för avfallet.

Samrådet avslutas genom att Conny berättar kort om det fortsatta arbetet och konstaterar att om man tittar på andelen avfall som deponeras har hanteringen förbättrats avsevärt. Conny tackar deltagarna för visat intresse.

/Jenny Asp-Andersson

Bilaga 1

3. Anteckningar från samråd i Boxholm om ny avfallsplan

Deltagare

<i>Namn</i>	<i>Representant för</i>
Sören Eriksson	Boxholmshus nr 1
Lars-Göran Ragnarsson	Boxholmshus nr 2
Gunnar Palmqvist	Boxholmshus nr 2
Niilo Kulojärvi	Politiker
Bo Johansson	Miljökontoret Boxholm
Stig Adolfsson	Politiker
Per-Arne Larsson	Politiker
Lars Bodelius	RP Teknik AB
Anette Ekman	Tekniska kontoret
Björn-Allan Svensson	Miljökontoret
Conny Bravell	Tekniska kontoret
Lars-Åke Ogsäter	Boxholmsteknik
Jenny Asp-Andersson	Miljökontoret

Lars-Åke Ogsäter, Boxholmsteknik, hälsar välkommen och berättar om att Mjölby, Boxholm och Tranås kommuner tillsammans håller på att ta fram en ny avfallsplan. Kommunerna är också i fas för att kunna genomföra en gemensam upphandling av behandling av avfallet. L-Å klargör att syftet med samrådet är att ta emot synpunkter.

Lars Bodelius, konsult, går igenom dagordningen för samrådet. Lars går även igenom hur arbetet organiserats och planens innehåll.

I samband med presentation av inriktningsmål 1 frågar representant från Riksbyggen vad som avses med småelektronik. Lars svarar att det kan vara mobiltelefoner, klockor, leksaker med batteri, tandborstar och lampor. L-Å redogör för att kommunen anmält sitt intresse för att genomföra försök tillsammans med El-kretsen för insamling av småelektronik i mataffärer eller i mobila anläggningar. Björn-Allan Svensson, miljö & hälsa i Tranås, berättar att förpackningsproducenterna har organiserat sig i olika bolag. El-kretsen är ett sådant bolag och Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) är ett annat.

Representant för Riksbyggen berättar att de har system för insamling av glödlampor och batterier.

L-Å informerar även om att den nya återvinningscentralen (ÅVC) beräknas vara klar hösten 2012.

Lars konstaterar att omloppstiden för el-artiklar minskar. Representant för politiker tycker att kommunen borde bli bättre på att återvinna el-artiklar. Lars påtalar att det är en besvärlig process som fordrar mycket kunskap. Återvinning av el-skrot är en avancerad teknik som hela tiden utvecklas och i dag ombesörjs av en handfull svenska och utländska specialistföretag.

Bruksartiklar som kläder och möbler kan skänkas till hjälporganisationer. L-Å klargör att kommunen har ansvar för inlämnat avfall, vilket innebär att besökare inte kan plocka med sig användbara saker från ÅVC.

Med bioavfall avses lätt nedbrytbart avfall och främst matavfall.

Bo Johansson, miljöchef i Mjölby och Boxholm, frågar om snötippor behandlas i avfallsplanen. Arbetsgruppen svarar att så inte är fallet men att man ska kolla upp om problematiken hör hemma i avfallsplanen.¹

I samband med presentation av inriktningsmål 2 informerar Lars om olika system för insamling och sortering av källsorterat avfall: optisk sortering i olikfärgade påsar, flera eller delade kärl.

Sortering med optisk metod kräver inte några större ombyggnationer av soprum och samma fordon för sophämtning kan användas. Dock behövs sorteringsanläggningar. En anläggning med en linje för optisk sortering kostar ca 10 milj., exkl. byggnad. Kommunen väljer själva hur man vill distribuera sorteringspåsar, via mataffär, entreprenör eller på annat sätt.

System med olika kärl för brännbart avfall respektive bioavfall innebär att fastighetsägare måste skaffa två kärl. Systemet kräver även andra sopbilar.

L-Å frågar vad Riksbyggen anser om systemet med flera kärl, representant från riksbyggen svarar att det nog går att lösa men att det kräver plats för sortering under diskbänken.

Lars berättar att det är 110-115 kommuner i landet som källsorterar eller inom en snar framtid avser att källsortera matavfall. Många gör det för att utvinna biogas ur bioavfallet. Jenny Asp-Andersson, miljökontoret, berättar om en studieresa till Eskilstuna och Norrköping. I Eskilstuna har man infört optisk sortering. I Norrköping sorterar man i två tunnor, en för brännbart avfall och en för bioavfall.

Representant från Riksbyggen frågar vad som händer om bioavfallet förorenas av felsorterat avfall. Lars svarar att viss maskinell eftersortering kan göras, allvarligast är om bioavfallet förorenas av farligt avfall. Erfarenhet från kommuner tyder dock på att problemet med felsortering är litet, de som inte gillar systemet struntar i att sortera ut bioavfallet.

L-Å påtalar att oavsett system är det viktigt med bra information, representant från politiken understryker detta.

Representant från Riksbyggen undrar om det kommer att finnas ekonomiska incitament för att sortera, L-Å svarar att all hantering kostar, Jenny inflikar att taxan troligen kommer att utformas så att utsortering gynnas. Anette påpekar att det på sikt kan bli efterfrågan på bioavfall. Däremot är det inte aktuellt med böter för dem som inte sorterar.

¹ Arbetsgruppen har bedömt att det inte är relevant att hantera problem kring snötippor i den kommunala avfallsplanen.

L-Å påpekar vikten av slutna kretslopp och att återföra näringsämnen till lantbruket – främst fosfor beroende på annalkande bristsituation och kväve beroende på att alternativet är energikrävande.

Nytt system för sortering kommer troligen att införas stegvis.

L-Å upplyser om att politiken varit eniga om målet att källsortera bioavfall.

I dagsläget används de mesta överskottsmassorna från schaktningar till sluttäckning av deponin.

I samband med inriktningsmål 3 påtalar Lars problematiken kring återföring av slam till lantbruksmark. Det finns problem, som att slammet kan vara förorenat av läkemedelsrester. Naturvårdsverket rekommenderar att slam ska återföras.

Lagstiftningen för deponier nedlagda efter 2001 är tuff ur miljösynpunkt.

L-Å berättar om arbetsmiljöproblem i samband med tömning av enskilda avloppsbrunnar.

I samband med presentation av inriktningsmål 4 inflikar representant från politiken att Boxholm har alla möjligheter att öka antalet besök på ÅVC.

Lars pekar på styrkan av att samarbeta och ha samsyn kring avfallsklassningar och taxor.

Småföretagare får använda ÅVC mot en kostnad.

I samband med planläggning av nya områden ges möjlighet för att planera för nya tekniker som underjordsbehållare (Molok) som töms med kranbil eller avfallskvarnar med gemensamma uppsamlingstankar.

Anette informerar om den plockanalys som gjordes av innehållet i avfallet i sopbilar som hämtat avfall från lägenheter/villor/landsbygd. Avfallet innehöll endast en liten mängd farligt avfall men en hel del förpackningsmaterial. Från landsbygden var andelen brännbart material lägre.

Konsumenten har svårt att se skillnad på olika typer av lampor och batterier, eftersortering bör göras efter insamling.

Diskussionen fortsätter med att L-Å berättar att arbetsgruppen kommer att jobba vidare, därefter skickas planen ut på remiss för att slutligen fastställas av respektive kommuns fullmäktige.

Efter fastställelsen återstår arbete med förstudie, upphandling, utformning av taxa och lokala renhållningsordningar.

Lars klargör att avfallet till 30-40 % består av bioavfall, viktsmässigt.

L-Å framför att nuvarande återvinningssystem riktar in sig på förpackningar, på sikt kanske det vore bättre att rikta in sorteringen på material.

För konsumenten uppstår svårigheter när en förpackning består av olika material. Ta t ex en Bregott-förpackning som består av papper och plast. Lars klargör att sådana förpackningar ska sorteras som pappersförpackningar. Förpackningar som är försedda med återvinningssymbol ska sorteras enligt den rekommendation som står på förpackningen. Mjölkförpackningar t ex som är sandwichkonstruktioner av plast och papper ska sorteras som papper.

Jenny påpekar att det är dubbla avgifter för förpackningar som inte sorteras, dels ingår en kostnad för omhändertagande av förpackningen i priset för produkten som konsumenten köper, dels får kommunen betala en förbränningsavgift för avfallet.

Samrådet avslutas genom att tack framförs till deltagarna för visat intresse.

/Jenny Asp-Andersson

TIDPLAN FÖR PLANPROCESS SAMT ÅTGÄRDER I AVFALLSPÅN 2012 - 2017

Aktivitet	2012										2013	2014	2015	2016	2017
	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec						
Planprocess (bedömd tidsåtgång)															
Utställning	■														
Remiss	■														
Disk o sammanställn av remiss-svar			■												
Beredning i ansv nämnder			■	■		■	■								
Antagande i Kommunfullmäktige						■	■								
Åtgärder i planen															
Samordning av information									■	■	■	■	■	■	■
Projekt för insamling av småelektronik									■	■	■	■	■	■	■
Förstudie för källsorterat avfall								■	■	■	■	■	■	■	■
Upphandling bioavfall											■	■	■	■	■
Utredn om anläggning för schaktmassor												■	■	■	■
Utredn ang rutiner för insaml av urin									■	■	■	■	■	■	■
Sluttäckning av deponier	■														
Kontrollprogram ses över									■	■	■	■	■	■	■
MIFO 1									■	■	■	■	■	■	■
Åtgärder för nedlagda upplag									■	■	■	■	■	■	■
Genomgång av avvikelser för brunnar/tankar									■	■	■	■	■	■	■
Spåra källan till metall i reningsverksslam												■	■	■	■
Rutiner för omhändertagande av fosforfilter									■	■	■	■	■	■	■
Översyn av kommunernas taxekonstruktion									■	■	■	■	■	■	■
Arbetsgrupp inom avfall									■	■	■	■	■	■	■
Kundundersökning									■	■	■	■	■	■	■
Plockanalys											■	■	■	■	■
Intressera byggexploatörer för ny teknik									■	■	■	■	■	■	■

KOMMENTARER TILL REMISS-SVAR

BILAGA 6

*KOMMUNAL AVFALLSPLAN
FÖR
MJÖLBY TRANÅS OCH BOXHOLMS KOMMUN
2012 – 2017*

Inkomna remiss-svar

Remiss-svar på avfallsplanen inkom från följande instanser:

- (1) Socialdemokraterna i Mjölby
- (2) Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna samt SPI i Mjölby
- (3) Bilaga från ledamot i Miljönämnden i Mjölby
- (4) Folkpartiet i Mjölby
- (5) Miljönämnden i Mjölby
- (6) Hyresgästaföreningen i Mjölby/Boxholm/Ödeshög
- (7) DHR i Mjölby
- (8) Miljöpartiet i Tranås
- (9) Kristdemokraterna i Tranås
- (10) Folkpartiet i Tranås
- (11) Länsstyrelsen i Jönköpings län
- (12) Centerpartiet i Tranås
- (13) Kommunstyrelsen i Tranås
- (14) Hans Hagel Tranås kommun
- (15) Socialdemokraterna i Tranås

Kommentarer till remiss-svar

Remiss-svaren nedan hänförs till ovanstående remiss-instanser. Arbetsgruppens kommentarer har framställts i kursiverad stil.

- (1) Är positivt inställd till den föreslagna planen och ger ett svar som inte föranleder någon kommentar.
- (2) Är positivt inställd till den föreslagna planen.

Man trycker på vikten av information till hushållen samt uppföljning av beslut. Avfallshandlingen bör privatiseras. Synpunkter på ökad service på ÅVC i Hulje, investeringsbehov samt tidplan för att nå inriktningsmål.

De beslut som fattas i planen ska följas upp vilket framgår av planens bilaga 2 sid 4,6,7 och 9.

Att avfallshandlingen läggs på entreprenad betraktas av arbetsgruppen som ett politiskt beslut som inte hör hemma i en avfallsplan.

Behovet av service vid ÅVC kommer att utgå från resultatet i den kundundersökning som föreslås under inriktningsmål 4.

Hur stort behovet av investeringar är för att uppfylla angivna inriktningsmål är mycket svårt att ge ett svar på. De mest kostsamma åtgärderna utgör omställningen för att samla in bioavfall. Bl a för att kartlägga investeringsbehovet kommer en förstudie att genomföras (se åtgärd -1 under inriktningsmål 2).

Förslaget att som mål ange ”att öka allmänhetens kunskaper om avfallens risker...” motsätter sig arbetsgruppen, eftersom förslaget inte är ett mål utan ett medel, som dessutom redan finns med (se åtgärd 1 under inriktningsmål 1).

- (3) Anser att karta bör bytas ut som visar kommungränserna i hela kommunen.

Arbetsgruppen instämmer kartan byts ut – ny karta kommer att tas fram.

Synpunkter på information om hushåll med fastighetsnära hämtning respektive grovsopphämtning.

Tyvär saknas sådan statistik.

Information om miljöskåp saknas.

Arbetsgruppen tar med sig denna uppgift till den informationsplan som är föreslagen som åtgärd under inriktningsmål 1.

Kapitlet om plockanalys bör kompletteras.

Komplettering av plockanalyskapitlet kommer att göras.

Förslaget om kundundersökning för att få reda på vad medborgarna tycker om återvinningsstationerna avvisas, eftersom detta inte är en uppgift för kommunerna.

Uppföljning av 1998 års avfallsplan i Mjölby kommun kommer att konkretiseras. (2003 gjordes ingen avfallsplan).

Om stimulering av kompostering av bioavfall på egen fastighet.

Synpunkten på att kommunerna ska stimulera hemkompostering avvisas eftersom ett sådant arbete står i konflikt med kommunens ambition att samla in bioavfall för rötning och biogasproduktion. Rötning i en anläggning som uppfyller tillsynsmyndigheternas krav på utsläpp mm betraktas allmänt som en miljömässigt bättre process än en öppen kompostering på egen fastighet. De hushåll som redan i dag har hemkompostering som inkluderar bioavfall får dock behålla denna eftersom majoriteten av dessa hushåll troligen använder sin kompost som ett naturligt fungerande led i trädgårdsarbetet.

Angående förslaget om information till dagligvaruhandeln om hantering av bioavfall tar arbetsgruppen med sig detta förslag till den informationsplan som är föreslagen som åtgärd under inriktningsmål 1 samt till förstudien som rör insamling av bioavfall.

Upplysningen om samarbete rörande renhållningstaxor i Mjölby och Boxholm stämmer inte. Däremot har kommunerna samma tillsynsavgift.

Om medicinrester i avloppet.

Frågan om medicinrester i avloppet är en lika viktig som svår fråga. Den utgör ett nationellt problem, som kräver en övergripande lösning på en nationell nivå. Troligen kommer såväl lagstiftning som tekniskt nytänkande att krävas, men tyvärr är det nog i dagsläget inte mycket som går att göra i en kommunal avfallsplan.

Vad är miljöanpassad konsumtion?

Begreppet miljöanpassad konsumtion saknar en entydig definition. Vad begreppet bör innehålla utgör bl a en uppgift för den information som ska bedrivas (se åtgärd 1 under inriktningsmål 1).

Som svar på frågan om skilda tidpunkter på mål och åtgärd;

Att årtalen i Delmål inte alltid överensstämmer med årtalen i åtgärderna är helt rätt. Ibland så ger en åtgärd som ska genomföras på en tidpunkt möjlighet att uppnå ett mål som ofta är uppställt på en tidpunkt som är mer avlägsen.

- (4) Är positivt inställd till den föreslagna planen.

Man föreslår intensifierad återvinning baserat på att Mjölby ligger under riksgenomsnittet i återvinningsstatistik.

Tyvär har FTIs statistik stora brister, vilket har påtalats. En av flera felkällor är att delar av kommunens avfall i vissa fall räknas till en annan kommuns statistik. FTI är medvetna om dessa problem och jobbar enligt egen uppgift på att förbättra denna.

Man anser att planen i kapitel 13.1 gör ett alltför klart ställningstagande mot att bygga en egen anläggning trots att faktaunderlag saknas.

*Arbetsgruppen håller med om att andra satsen under rubriken **Ställningstagande** i kommunerna MTB är alltför kategoriskt formulerat. Självklart måste det framstå som ett tänkbart framtida alternativ att regionen bygger en egen biogasanläggning. Från ett avfallsplaneringsperspektiv kan dock konstateras att insamlingen av ett källsorterat bioavfall kan igångsättas oavsett om kommun i regionen bygger en egen anläggning eller inte.*

Huruvida regionen ska bygga en egen biogasanläggning eller ej är knappast någon fråga som ska hanteras av avfallsplanen dels därför att det rör sig om en energiproduktionsanläggning, dels därför att det kräver en utökad dialog med andra intressenter (t ex lantbruksnäringen och livsmedelsindustrin) eftersom huvudmannskapet inte är självklart.

Att sorteringsystemets upphovsmän (Optibag) ligger inom Mjölby kommun får aldrig vara tillräckligt skäl för att använda denna teknik. Denna omständighet är naturligtvis ändå ett tungt vägande argument i valet av teknik.

- (5) Är positivt inställd till den föreslagna planen.

Synpunkten - om att nämna befattningen på de personer som tagit del i planeringsarbetet - kommer att beaktas, genom att förordet skrivs om.

Indikatorer för uppföljning av delmålen efterlyses.

Arbetsgruppen har hela tiden haft som målsättning att använda indikatorer - där detta är möjligt. Tyvärr finns det dock många delmål som är omöjliga att kvantifiera på ett mätbart sätt.

På frågan om indikatorn i delmål 2 under inriktningsmål 1 så avses här mängden insamlat avfall.

Anser att planen bör kompletteras med begreppsförklaringar.

Arbetsgruppen beaktar denna synpunkt och kompletterar planen med en sådan bilaga.

Synpunkt på utredningen om urin beaktas och omformuleras. Utredning om urin görs, i första hand om lämpligheten att tillvarata urin i andra hand (om det visar sig vara lämpligt) framtagande av rutiner för tillvaratagandet.

- (6) Är positivt inställd till den föreslagna planen och ger ett svar som inte föranleder någon kommentar.

- (7) Noterar att man inte haft samråd med representanter från handikapprörelsen eller KRF. Man anser att planen inte tagit hänsyn till konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning, PBL och EU-direktivet om tillgänglighetskrav i upphandling.

Alla som är intresserade av avfallsfrågor bereddes tillfälle att delta genom kommunernas annonsering till samrådet på alla tre orterna. Det är högst beklagligt om handikapprörelsen och KRF har missat dessa tillfällen. Angående hänsynstagande till lagar och direktiv som rör hänsyn till personer med funktionsnedsättning så anser arbetsgrup-

pen att dessa hänsyn är en naturlig del av alla de överväganden som alltid måste finnas med i samband med upphandling av utförare mm.

- (8) Är missnöjda med planens resultat och anser att avfallshierarkin borde ligga som ett rättesnöre genom hela planen. Man anser att planen har för låg ambitionsnivå och att kommunerna bör utreda möjligheten till sortering i flera fraktioner.

Enligt planens inriktningsmål 2 skall följande beaktas; ” Vid val av system för att förvara, samla in och transportera det källsorterade avfallet är det viktigt att detta system är flexibelt med avseende på antal utsorterade fraktioner. En etableringsstrategi kan vara att stegvis bygga ut systemet för olika avfallstyper, beroende på ambitionsnivå, ekonomi etc.” Förstudien som föreslås ska ta hänsyn till att flera fraktioner kan komma att källsorteras – därav resonemanget med flexibilitet och möjligheten till stegvis utbyggnad.

Skrivningen med att hushållen ska ges möjlighet att avlämna bioavfall anses som svag. Ambitionsnivån är dessutom för låg vad gäller procentsatsen i delmålen för inriktningsmål 1.

Arbetsgruppen håller med om synpunkten och formulerar om delmålet på följande sätt: ”- Senast 2015 ska kommunen samla in källsorterat bioavfall hos hushåll och verksamheter.”

Procentsatsen i delmål 1 har varit föremål för flera diskussioner. Det är viktigt att procentsatsen ligger på en ”lagom” nivå, med tanke på vad som är en rimlig ambition fram till år 2017. Mot bakgrund av detta resonemang har arbetsgruppen kommit fram till att angivna procentsatser ligger på godtagbar nivå.

Man kritiserar planens hantering av frågan om spridning av slam från reningsverk samt frågan om egen biogasframställning.

Frågan om spridning eller ej av slam från reningsverk är komplicerad och delar expertisen i två läger. Arbetsgruppen har all respekt för Miljöpartiets åsikt om att försiktighetsprincipen bör råda. Lantbrukarnas egen organisation LRF varken uppmanar eller avråder den enskilde medlemmen att använda slam som växtnäring i sitt jordbruksföretag. Men om spridning sker bör endast slam från REVAQ-certifierade reningsverk användas.

Beträffande biogasframställning i egen kommun hänvisas till svaret på remissinstans (4).

Beträffande insamlingssystem så kommer samtliga system att beaktas i förstudien – även flerfacksystem.

- (9) Är positivt inställd till den föreslagna planen. Man anser att processen med insamling av källsorterat bioavfall bör snabbas på.

Arbetsgruppen har diskuterat vilka olika moment som måste gås igenom innan insamlingen av det källsorterade avfallet kan igångsättas med förstudie, upphandlingsprocedure mm. 2015 är troligen det tidigaste datum som källsorteringen kan igångsättas.

- (10) *Beträffande återvinning av slam från reningsverket hänvisas till svaret på remissinstans (8).*

Beträffande onödiga transporter så tas hänsyn till transporterens miljöeffekter i samband med upphandling.

Beträffande säkerhetsfrågor på återvinningscentraler tas hänsyn till detta (se åtgärd 2 under inriktningsmål 4; ”En arbetsgrupp sammankallas regelbundet för att skapa en samsyn inom avfallsområdet i MTB-regionen avseende t ex säkerhetsaspekter, betalsystem, avfallsterminologi mm.”)

- (11) Är positivt inställd till den föreslagna planen och ger ett svar som inte föranleder någon kommentar.
- (12) Är positivt inställd till den föreslagna planen och ger ett svar som inte föranleder någon kommentar.
- (13) Är positivt inställd till den föreslagna planen och ger ett svar som inte föranleder någon kommentar.
- (14) Är positivt inställd till den föreslagna planen, men ger uttryck för viss oro beträffande avfallskvarnar.

Kapitlet i planen som behandlar avfallskvarnar kommer att förtydligas ifråga om kommunernas inställning till tekniken.

- (15) Är positivt inställd till den föreslagna planen och ger ett svar som inte föranleder någon kommentar.

ORDLISTA

BILAGA 7

***KOMMUNAL AVFALLSPLAN
FÖR
MJÖLBY TRANÅS OCH BOXHOLMS KOMMUN
2012 – 2017***

Aerob behandling	Behandling av bioavfall med tillgång till/tillförsel av syre, exempelvis kompostering.
Anaerob behandling	Behandling av bioavfall utan tillgång till/tillförsel av syre, exempelvis rötning.
Aska	Se rökgasreningsrest respektive slagg.
Avfall	Varje föremål, ämne eller substans som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med (se 15 kap 1 § Miljöbalken).
Avfallshantering	Verksamhet eller åtgärd som utgörs av insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall (se 15 kap 3 § Miljöbalken).
Bioavfall	Park- och trädgårdsavfall (green waste) samt matavfall (food waste). Biologiskt lättnedbrytbart avfall, dvs. den del av det organiska avfallet som på kort tid kan brytas ner i biologiska processer (jämför organiskt avfall).
Biogas (Biogas)	Gas som bildas vid syrefri nedbrytning av biologiskt material, huvudsakligen bestående av metan och koldioxid.
Biologisk behandling	Återvinning av humus, näring och/eller energi ur bioavfall genom aerob eller anaerob behandling.
Biologiskt avfall	Se bioavfall.
Bortskaffande	Sådana förfarande som anges i bilaga 5 till Avfallsförordningen, bland annat deponering.
Bring-system	Insamling av källsorterat avfall på en central plats, exempelvis återvinningsstation, i motsats till hämtning vid fastigheten.
Brännbart avfall	Sådant avfall som brinner utan energitillskott efter det att förbränningsprocessen startat (se Avfallsförordningen 4 §).
Bygg- och rivningsavfall	Avfall som uppkommit vid nybyggnad, tillbyggnad, renovering, ombyggnad eller rivning av byggnad.
Deponi	Kontrollerat upplag för avfall som inte avses flyttas (se deponeringsförordningen 5 §).
Deponigas	Biogas som bildas i en deponi.
El-avfall	Avfall från elektriska och elektroniska produkter inklusive alla komponenter, utrustningsdelar och förbrukningsvaror som har haft en elektrisk eller elektronisk funktion. Omfattas av producentansvar (se Avfallsförordningen 6 § och Förordningen om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter 2005:209).
Energiåtervinning	Tillvaratagande av el/värme som alstras i en anläggning för avfallsförbränning eller av gas från organiska ämnen, till exempel i en rötning-anläggning eller på en deponi.
Farligt avfall	Avfall som har en eller flera farliga egenskaper, till exempel giftigt, cancerframkallande, explosivt eller brandfarligt. Formellt sett avfall som är markerat med * i bilaga 2 till Avfallsförordningens 4 §.
Fastighetsnära insamling	Insamling på eller i direkt anslutning till de fastigheter där avfallet uppkommit.
Grovsopor/grovavfall	Hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl (se NFS 2004:4 4 §).

Hushållsavfall	Avfall som kommer från hushåll och avfall från annan verksamhet som till sin typ eller sammansättning liknar det avfall som kommer från hushåll (se Miljöbalken 15 kap 2 §).
Icke brännbart avfall	Avfall som inte kan förbrännas även om energi tillförs, exempelvis sten, metaller.
Industriavfall	Avfall som uppkommit genom en verksamhetsprocess.
Inert avfall	Avfall som inte genomgår några väsentliga fysikaliska, kemiska eller biologiska förändringar i kontakt med andra avfall, exempelvis sten och grus (se Deponeringsförordningen 3 §).
Insamling	Uppsamling, sortering eller blandning av avfall för vidare transport (se Avfallsförordningen 4 §).
Kompostering	Biologisk hantering där biologiskt avfall bryts ner under förbrukning av syre (jämför rötning).
Källsortering	Sortering eller separering av avfall på samma plats där avfallet upp- kommit, till exempel i hushållet.
Kärl- och säckavfall	Den del av hushållavfallet som läggs i kärl eller säck, det vill säga ex- klusive avfall till materialåtervinning, grovavfall och farligt avfall.
Lakvatten	Vätska som rinner genom, tränger ut ur eller innehålls av avfall under deponering, mellanlagring eller transport.
Lättnedbrytbart avfall	Avfall som lämpar sig för kompostering eller rötning.
Matavfall	Se bioavfall.
Materialåtervinning	Se återvinning.
Miljöstation	Mindre anläggning för mottagning av hushållens farliga avfall, ofta placerad invid en bensinstation eller förlagd till en återvinningscentral.
Organiskt avfall	Avfall som innehåller organiskt kol, exempelvis biologiskt avfall och plastavfall (jämför bioavfall) (se Avfallsförordningen 4 §).
Producent	Den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning (varuproducent) eller den som i sin yrkesmässiga verksamhet frambringa avfall som kräver särskilda åtgärder av ren- hållnings- eller miljöskäl (avfallsproducent) (se Miljöbalken 15 kap 4 §).
Producentansvar	Producenters ansvar för vissa utpekade produkter under hela dess livs- cykel inklusive design, produktion och omhändertagande som avfall.
Rötning	Anaerob (syrefri) behandlingsmetod för bioavfall där biogas bildas (jämför kompostering).
Tillsyn	Kontroll från myndighet över verksamhet som bedriver viss verksam- het, särskilt miljöfarlig sådan.
Täckning	Material på deponi, ofta i flera lager, för att dränera lakvatten, förhind- ra regnvatten att tränga ner och ibland för att hindra avfallet att blåsa iväg. Mellantäckning läggs mellan lager av avfall, sluttäckning i ett tjockare lager överst, ibland med en avslutande plantering.
Vitvaror	Vanligen större hushållsprodukter, typ diskmaskin, tvättmaskin och kylmöbler. Någon absolut definition finns inte. Se vidare Elektriskt och elektroniskt avfall.
Återanvändning	Användning av en kasserad produkt utan föregående förädling.

Återvinning	Användning, behandling eller omhändertagande av material, näringsämnen eller energi från avfall (se återvinningsförfarande, bilaga 4 till Avfallsförordningen).
Återvinningscentral	Bemannad större anläggning för mottagning av grovavfall, trädgårdsavfall etc (Ofta kallad ÅVC).
Återvinningsstation	Obemannad mindre anläggning för mottagning av förpackningar och returpapper (Ofta kallad ÅVS).

Källor: Avfall Sverige, Svensk avfallsterminologi (1998, AFR-rapport 217) samt Svensk Författningssamling och Naturvårdsverkets Författningssamling

Frister för rengöring (sotning)

Frister för rengöring (sotning) ska följa rekommendationer enligt de allmänna råden till föreskriften MSBFS 2014:6.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps författningssamling

Utgivare: Key Hedström, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
ISSN 2000-1886

MSBFS

2014:6

Utkom från trycket
den 21 november 2014

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll¹;

beslutade den 11 november 2014.

Med stöd av 3 kap. 2 och 10 §§ förordningen (2003:789)² om skydd mot olyckor föreskriver³ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna författning innehåller bestämmelser om vilka objekt som omfattas av krav på rengöring (sotning) respektive brandskyddskontroll enligt 3 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, med vilka intervall kontroll ska ske (kontrollfrister), samt vad kontrollen ska omfatta.

Författningen innehåller också bestämmelser om vilken utbildning som krävs för att ha behörighet att utföra brandskyddskontroll enligt 3 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

2 § I denna författning används följande begrepp med nedan angiven betydelse.

<i>anläggning</i>	Fast förbränningsanordning och därtill hörande rökkanaler eller avgaskanaler samt imkanaler och de övriga byggnadsdelar som ska kontrolleras enligt denna författning.
<i>avgaskanal</i>	Kanal för bortledning av avgaser från förbränningsanordning som eldas med gas samt till kanalen monterade delar såsom förbindelsekanal, fläkt, avskiljare och spjäll.

¹ Allmänna råd som ansluter till föreskrifterna finns på sid 7.

² Förordningen senast ändrad 2013:321.

³ Se Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

**MSBFS
2014:6**

<i>eldningsapparat</i>	Del av eldstad för automatisk inmatning och förbränning av bränslet samt till apparaten monterade delar såsom fläkt, spjäll och övrig reglageutrustning.
<i>imkanal</i>	Frånluftskanal från matlagningsutrymme i restauranger, storkök och därmed jämförbara utrymmen samt till kanalen monterade delar såsom fläkt, avskiljare och spjäll.
<i>lokaleldstad</i>	Eldstad som till sin funktion och konstruktion endast är avsedd att värma upp det rum den är uppställd i eller en begränsad del av ett hus. Exempel på lokaleldstäder är braskamin, kakelugn och öppen spis.
<i>röckanal</i>	Kanal för bortledning av rökgaser från förbränningsanordning som eldas med fasta eller flytande bränslen samt till kanalen monterade delar såsom förbindelsekanal, fläkt, avskiljare och spjäll.
<i>tung eldningsolja</i>	Eldningsolja som vanligen betecknas med kvalitetsnummer 3 eller högre.
<i>värmecentral</i>	En särskild byggnad innehållande en eller flera fasta förbränningsanordningar med tillhörande skorsten för produktion av värme eller kraft för exempelvis en större industrianläggning eller för flera byggnader inom område med flerbostadshus, militäranläggning eller sjukhusanläggning.

Rengöring (sotning)

3 § Kravet på rengöring (sotning) ska gälla för

1. värme-, varmvatten-, varmlufts- och ångpannor,
2. köksspisar, ugnar och andra jämförbara eldstäder för matlagning,
3. lokaleldstäder, och
4. imkanaler.

Anläggningar som är inrättade för eldning uteslutande med gas omfattas inte av kravet på rengöring.

Brandskyddskontroll

Kontrollfrister

4 § Anläggningar som avses i 3 § ska genomgå brandskyddskontroll med längst de intervaller som följer av nedanstående kontrollfrister, räknat från den dag den senaste kontrollen genomfördes. Kontrollen bör inte göras tidigare än tre månader innan den dag då fristen löper ut.

En anläggning som inte längre är i bruk behöver inte brandskyddskontrolleras. Innan en sådan anläggning åter tas i bruk ska dock brandskyddskontroll göras.

Sådana fasta förbränningsanordningar som är avsedda för eldning uteslutande med gas ska endast genomgå brandskyddskontroll om de är anslutna till avgaskanal.

5 § Efter nyinstallation eller ändring av en anläggning ska tiden för kontrollfristen räknas från den första av dessa dagar; dagen när slutbesked utfärdats eller dagen när anläggningen började användas.

När ett slutbesked utfärdats enligt plan- och bygglagen (2010:900) får tiden fram till den första brandskyddskontrollen förlängas eller förkortas med upp till 18 månader, om det behövs för planeringen av brandskyddskontrollen.

När en ny anläggning börjat användas utan att slutbesked utfärdats får den första brandskyddskontrollen tidigareläggas med upp till 36 månader, om det behövs för planeringen av brandskyddskontrollen.

Värme-, varmvatten-, varmlufts- och ångpannor

6 § Vid eldning med fasta bränslen eller tung eldningsolja ska kontrollfristen vara tre år.

Kontrollfristen ska vara sex år om eldning sker

1. med pellets i helautomatisk, standardiserad anläggning som är speciellt konstruerad för eldning med pellets,
2. i mycket begränsad omfattning, eller
3. i panna som ingår i en värmecentral som står under kontinuerlig övervakning av personal, med driftingenjörsutbildning eller av annan kvalificerad driftledare.

Vid eldning med annat bränsle ska kontrollfristen vara sex år.

Kökspisar, ugnar och andra jämförbara eldstäder för matlagning

7 § Vid eldning med fasta bränslen eller tung eldningsolja ska kontrollfristen vara tre år. Vid eldning med annat bränsle ska kontrollfristen vara sex år.

**MSBFS
2014:6**

8 § Vid eldning för ett enskilt hushålls behov där eldstaden används i mindre omfattning eller finns i ett fritidshus, ska kontrollfristen vara sex år.

Ett fritidshus där någon är folkbokförd eller permanent boende ska inte betraktas som fritidshus enligt dessa föreskrifter.

Lokaleldstäder

9 § Vid eldning i lokaleldstäder med fasta bränslen ska kontrollfristen vara tre år.

Om lokaleldstaden används i mindre omfattning ska kontrollfristen vara sex år. Detsamma ska gälla för lokaleldstäder som finns i fritidshus.

Kontrollfristen ska också vara sex år för lokaleldstäder som

1. eldas uteslutande med gas, eller
2. eldas med pellets i anläggning som är helautomatisk och speciellt konstruerad för eldning med pellets.

Ett fritidshus där någon är folkbokförd eller permanent boende ska inte betraktas som fritidshus enligt dessa föreskrifter.

Imkanaler

10 § För imkanaler ska kontrollfristen vara två år.

Omfattning

11 § Brandskyddskontrollen ska omfatta de moment som krävs för att kunna bedöma den enskilda anläggningens säkerhet från brandskyddssynpunkt.

Hänsyn ska tas till hur brandskyddet påverkas av

1. sotbildning och beläggningar,
2. skador eller förändringar av det tekniska utförandet,
3. temperaturförhållanden,
4. tryckförhållanden och täthet, samt
5. drift och skötsel.

Eldningsapparater för gas och tillhörande gasledningar omfattas inte av brandskyddskontrollen.

Dokumentation

12 § Varje kontrolltillfälle ska dokumenteras. Av dokumentationen ska framgå vad som kontrollerats, vilka provningar som gjorts, resultat och datum för kontrollen. Ägaren, och i förekommande fall nyttjanderättshavaren, ska informeras om resultatet av brandskyddskontrollen.

**MSBFS
2014:6****Undantag i enskilda fall**

13 § Efter ansökan från en fastighetsägare eller från en kommun får Myndigheten för samhällsskydd och beredskap förlänga kontrollfristen i ett enskilt fall om det finns synnerliga skäl.

Till ansökan ska bifogas yttrande från en sådan nämnd som avses i 3 kap. 11 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Behörighet

14 § Behörig att utföra brandskyddskontroll är den som avlagt examen som skorstensfejartekniker enligt 1 § förordningen (2003:477) om utbildning i skydd mot olyckor. Detsamma gäller den som enligt äldre bestämmelser avlagt teknikerexamen för skorstensfejare, genomgått kurs för skorstensfejarmästare eller har avlagt mästarexamen för skorstensfejare.

-
1. Denna författning träder i kraft den 1 januari 2015. Statens räddningsverks föreskrifter (SRVFS 2005:9) om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll ska samtidigt upphöra att gälla.
 2. Kontrollfrister som är tre år enligt denna författning ska tillämpas senast från och med den 1 januari 2018. Dessförinnan får kontroll av anläggningar som omfattas av treårsfrist enligt denna författning genomföras med frist som är mellan tre år och fristen som gällde enligt de äldre reglerna.
 3. Kontrollfrister som är sex år enligt denna författning ska tillämpas senast från och med den 1 januari 2021. Dessförinnan får kontroll av anläggningar som omfattas av sexårsfrist enligt denna författning genomföras med frist som är mellan sex år och fristen som gällde enligt de äldre reglerna.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

HELENA LINDBERG

Patrik Perbeck
(Avdelningen för risk- och sårbarhetsreducerande arbete)

MSBFS
2014:6

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps allmänna råd om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll

Dessa allmänna råd kompletterar de regler som gäller för rengöring (sotning) enligt lagen (2003:778), och förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor samt enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll.

Termer och begrepp som används i lagen eller förordningen om skydd mot olyckor samt i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll har samma betydelse här.

Allmänna råd har en annan juridisk status än föreskrifter. Allmänna råd är inte tvingande. Deras funktion är att förtydliga innebörden i lag, förordning eller myndighetsföreskrifter och att ge generella rekommendationer om deras tillämpning.

Allmänna råd är markerade med grå bakgrund.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

CECILIA NYSTRÖM

Patrik Perbeck
(Avdelningen för risk- och sårbarhetsreducerande arbete)

MSBFS 2014:6

Allmänt

Den rengöring (sotning) som ska utföras enligt 3 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor syftar till att förebygga brand. Som en vägledning för kommunernas arbete med att fastställa frister för sotningen har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tagit fram exempel på frister, vilka redovisas nedan.

Brandskyddskontrollen syftar till att upptäcka fel och brister i anläggningen för att förebygga skador på människor, egendom och miljö till följd av brand. Kontrollen innebär en prövning av den enskilda anläggningens funktion och egenskaper från brandskyddssynpunkt. I huvudsak kontrolleras att anläggningen överensstämmer med de krav som gällde när anläggningen togs i bruk.

För att kunna utforma och följa upp sotnings- och kontrollverksamheten bör kommunen, eller den som utför sotningen eller brandskyddskontrollen åt kommunen, ha uppgifter om de byggnader och andra anläggningar i kommunen där sotning och brandskyddskontroll ska göras. För varje byggnad eller annan anläggning bör det framgå hur ofta sotning och brandskyddskontroll ska utföras och när sådan genomförts. Det är också viktigt att förelägganden och förbud för varje byggnad eller annan anläggning framgår.

Den enskilde har det primära ansvaret för sitt eget brandskydd. Enligt 2 kap. 2 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ska också ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader och andra anläggningar vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Fastighetsägare bör anmäla sådana förändringar som kan föranleda ändring av sotnings- eller kontrollfristerna för en anläggning. Anmälan bör göras direkt till den som utför sotning respektive brandskyddskontroll på kommunens uppdrag. Byte av bränsleslag är exempel på sådan åtgärd som bör anmälas.

Rengöring (sotning)

Sotningens omfattning

Vid sotning av eldstäder med tillhörande rökkanaler samt imkanaler från restauranger och storkök bör samtliga delar där sot eller andra brandfarliga beläggningar kan avsättas, rengöras i sådan omfattning att risken för uppkomst av brand och skadeverkningar vid en brand minimeras.

Om det i samband med sotning upptäcks brister i anläggningen som kan medföra risk för uppkomst av brand bör den som är ansvarig för sotningen underrätta fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren om detta.

Kompetenskrav

Som följer av 3 kap. 14 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor omfattas även den som utför sotning på kommunens uppdrag av kraven på kompetens.

De personer som utför sotning på kommunens uppdrag bör ha genomgått yrkesutbildning för skorstensfejare och skaffat sig tillräcklig erfarenhet genom yrkesverksamhet inom området.

Sotningsfrister

När kommunen fastställer sotningsfrister för olika typer av anläggningar bör fristernas längd prövas mot bakgrund av hur brandskyddet påverkas av

- sotbildning,
- bränsle,
- typ av anläggning,
- energibehov med hänsyn till klimatförhållanden, och
- bebyggelsestruktur.

Nedanstående exempel kan användas som vägledning för kommunens arbete med att fastställa sotningsfrister.

Värme-, varmvatten-, varmlufts- och ångpannor

Om pannan ingår i en värmecentral som står under kontinuerlig övervakning av en kvalificerad driftsledare kan sotning utföras med fristen tre år, oavsett vilket bränsleslag som används.

I övriga fall kan, om eldning sker med *fasta bränslen*, sotning göras enligt följande.

**MSBFS
2014:6**

Frist	Tillämpningskriterier
3-5 ggr/år	<p>Avser konventionella pannor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fristen 3 ggr/år kan tillämpas när årsmedeltemperaturen i kommunen är ca +5 °C eller högre. - Fristen 4 ggr/år kan tillämpas när årsmedeltemperaturen i kommunen överstiger ca +1 °C men understiger ca +5 °C. - Fristen 5 ggr/år kan tillämpas när årsmedeltemperaturen i kommunen är ca +1 °C eller lägre.
2-3 ggr/år	<p>Avser pannor med keramisk inklädnad i förbränningskammaren eller motsvarande konstruktion för effektiv förbränning av bränslet och där pannan är ansluten till ackumulatortank eller motsvarande anordning.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fristen 2 ggr/år kan tillämpas när årsmedeltemperaturen i kommunen är ca +5 °C eller högre.
1-2 ggr/år	<p>Avser pannor där eldning sker med träpellets eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och där eldningsapparaten är speciellt konstruerad för effektiv förbränning av bränslet.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fristen 1 ggr/år kan tillämpas när årsmedeltemperaturen i kommunen är ca +5 °C eller högre.

Om eldning sker med *flytande bränslen* kan sotning göras enligt följande.

Frist	Tillämpningskriterier
3-5 ggr/år	<p>Avser pannor där eldning sker med tung eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fristen 3 ggr/år kan tillämpas när årsmedeltemperaturen i kommunen är ca +5 °C eller högre. - Fristen 4 ggr/år kan tillämpas när årsmedeltemperaturen i kommunen överstiger ca +1 °C men understiger ca +5 °C. - Fristen 5 ggr/år kan tillämpas när årsmedeltemperaturen i kommunen är ca +1 °C eller lägre.
1 år	<p>Avser pannor där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat, från sotbildningssynpunkt, motsvarande bränsle och pannans märkeffekt överstiger 60 kW.</p>
2 år	<p>Avser pannor där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat, från sotbildningssynpunkt, motsvarande bränsle och pannans märkeffekt uppgår till högst 60 kW.</p>

MSBFS 2014:6

Köksspisar, ugnar och andra jämförbara förbränningsanordningar för matlagning

Om eldning sker i större omfattning än för enskilt hushålls behov kan sotning göras enligt följande.

Frist	Tillämpningskriterier
6 ggr/år	Avser eldstäder där eldning sker med fasta bränslen, tung eldningsolja eller annat, från sotbildningssynpunkt, motsvarande bränsle.
1 år	Avser eldstäder där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat, från sotbildningssynpunkt, motsvarande bränsle.

Om eldning sker för enskilt hushållsbehov kan sotningsfrister för lokaleldstäder tillämpas.

Lokaleldstäder

Om eldning sker i lokaleldstäder kan sotning göras enligt följande.

Frist	Tillämpningskriterier
1 år	Avser eldstäder som utgör den huvudsakliga källan för uppvärmning av det rum där eldstaden är uppställd eller för matlagning.
3 år	Avser eldstäder som eldas i mindre omfattning och som inte är den huvudsakliga källan för uppvärmning av det rum där eldstaden är uppställd eller för matlagning.
3 år	Eldstaden finns i ett fritidshus.

Imkanaler i restauranger eller andra storkök

Sotning kan ske tre gånger per år. I fråga om imkanaler i kök som endast används för uppvärmning av mat eller liknande verksamhet kan sotning ske en gång per år.

Övrigt

Kommunens föreskrifter om sotningsfrister kan i tillämpliga fall omfatta

- undantag från sotningen när ingen eldat mellan två sotningstillfällen,
- möjligheter att ändra sotningsfristen i enskilda fall av brandskyddsmässiga skäl, samt
- övergångsförfarandet vid införandet av nya föreskrifter om sotningsfrister.

**MSBFS
2014:6****Sotning på den egna fastigheten**

Kommunen får efter ansökan medge att en fastighetsägare sotar eller låter någon annan sota på den egna fastigheten, om det kan ske på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt. Medgivandet kan återkallas om det vid brandskyddskontroll eller tillsyn skulle visa sig att sotningen inte skett på ett sådant sätt att anläggningen är säker från brandskyddssynpunkt.

Prövning av ansökan

Vid prövning av ansökan bör kommunen beakta förbränningsanordningens komplexitet, risksituationen, den enskildes kunskap samt de generella förutsättningarna för uppgiften. Prövning av ansökan bör omfatta förutsättningarna för att utföra sotning av anläggningen i dess helhet.

Den som ska utföra sotningen bör själv visa att nödvändiga kunskaper om sotning och brandskydd finns.

När en fastighetsägare ansöker om att själv få sota inom den fastighet där denne själv är bosatt bör kommunen ta hänsyn till att fastighetsägaren normalt har viss kunskap om anläggningens konstruktion och funktion, samt ett eget intresse av att sotningen sker på ett sätt som ger god brandsäkerhet.

Om en fastighetsägare ansöker om att låta någon annan sota bör kompetenskraven på utföraren inte skilja sig från vad som gäller för de personer som utför sotning på kommunens uppdrag.

Utformning av beslut

Beslut om medgivande bör innehålla uppgifter om

- fastighetsbeteckning,
- vilket sotningsobjekt som avses,
- tillämplig sotningsfrist,
- vem som har fått medgivande att utföra sotningen,
- hur utförda sotningar ska dokumenteras och kontrolleras,
- giltighetstid, och
- villkor för återkallande av medgivande.

Brandskyddskontroll

Kontrollfrister

6 §

Med eldning i mycket begränsad omfattning avses vanligen eldning vid enstaka tillfällen per år.

8 och 9 §

Eldstäder bör anses användas i mindre omfattning om de eldas i korta eldningscykler någon gång per vecka eller mindre. Sådan eldning övergår normalt inte 500 kg (ca en kubikmeter) normaltorkad ved per år.

Omfattning

11 §

Brandskyddskontrollen omfattar anläggningen i sin helhet och särskild uppmärksamhet bör i förekommande fall ägnas åt följande.

Sotbildning och beläggningar

Kontroll bör ske av sotbildning och beläggningars omfattning och egenskaper från brandskyddssynpunkt.

Kontrollen bör omfatta tillförseln av förbränningsluft till eldstadens förbränningskammare.

Skador eller förändringar av det tekniska utförandet

Kontroll bör ske med avseende på skador eller förändringar som kan medföra brandfara till följd av

- korrosion,
- temperaturförhållanden,
- slitage,
- klimatpåverkan.

Kontrollen bör omfatta tak med de tillträdes- och skyddsanordningar som krävs för utförande av sotning och brandskyddskontroll.

Kontrollen bör i förekommande fall omfatta pannrummets brandtekniska utförande.

Kontroll bör ske av funktionen hos anordningar för skydd mot tillbakabrand vid automatiserad eldning med fasta bränslen.

Kontroll bör ske av funktionen hos anordningar för flamövervakning vid automatisk eldning.

**MSBFS
2014:6****Temperaturförhållanden**

Kontroll bör ske av att nödvändigt avstånd till brännbart material upprätthålls.

Kontroll bör göras av att anläggningen är lämpad för sitt ändamål med hänsyn till de temperaturförhållanden som förekommer under drift. Vid misstanke om felaktighet som inte kan konstateras på annat sätt än genom temperaturmätning bör sådan mätning ingå i kontrollen.

Tryckförhållanden och täthet

Anläggningen bör kontrolleras så att det, under drift, föreligger nödvändiga tryckförhållanden.

Vid misstanke om felaktighet som inte kan konstateras på annat sätt än genom tryckmätning, bör sådan mätning ingå i kontrollen. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt tryckförhållanden i bland annat förbränningskammare, förekommande dragavbrott och anslutningar. Anläggningen bör kontrolleras så att dess täthet är sådan att brandfara inte föreligger.

Kontroll av tätheten bör i första hand ske okulärt. Vid misstanke om otäthet och då detta inte kan konstateras okulärt, bör tätheten kontrolleras genom röktrycksprovning eller läckagemätning.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt anläggningar där det, under normala driftförhållanden, föreligger övertryck i förhållande till omgivande utrymmen.

Drift och skötsel

Brandskyddskontrollen bör omfatta rutinerna för anläggningens drift och skötsel. Eldningens intensitet och längd bör på förekommen anledning följas upp (gäller lokaleldstäder).

I de fall anläggningen, efter medgivande av kommunen, sotas av ägaren eller annan som denne anlitar, bör kontrollen innefatta att sotning utförts i tillräcklig omfattning.

12 §

Dokumentationen bör ha en sådan utformning att statistisk analys av resultatet från brandskyddskontrollen underlättas.

**MSBFS
2014:6**

MSBFS
2014:6

Beställningsadress:
Norstedts Juridik AB/Fritzes, 106 47 Stockholm
Telefon 08-598 191 90, www.fritzes.se

Föreskrifter om avfallshantering för Boxholm kommun

Gäller från 2016-04-01

BOXHOLMS KOMMUN

Fastställd av Kfm 2016-02-15 § 5

Innehåll

<u>KAPITEL 1 Inledande bestämmelser</u>	2
§ 1.1 <u>Gällande författningar</u>	2
§ 1.2 <u>Definitioner och begreppsförklaringar</u>	2
 <u>KAPITEL 2 Ansvar /skyldigheter</u>	3
§ 2.1 <u>Kommunens ansvar</u>	3
§ 2.2 <u>Fastighetsinnehavare/ nyttjanderättshavarens ansvar</u>	3
§ 2.3 <u>Avfallslämnarens ansvar</u>	4
 <u>KAPITEL 3 Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall</u>	4
§ 3.1 <u>Sortering av avfall</u>	4
§ 3.2 <u>Emballering av hushållsavfall, fyllnadsgrad och vikt</u>	4
§ 3.3 <u>Anskaffande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning</u>	4
§ 3.4 <u>Hämtningsintervall</u>	5
§ 3.5 <u>Grovavfall, kasserade kylskåp och frysar</u>	5
§ 3.6 <u>Farligt avfall</u>	5
§ 3.7 <u>Batterier</u>	6
§ 3.8 <u>Elektriskt och elektroniskt avfall</u>	6
§ 3.9 <u>Latrin</u>	6
§ 3.10 <u>Slam</u>	6
§ 3.11 <u>Hushållsavfall från verksamheter</u>	7
§ 3.12 <u>Övrigt avfall</u>	7
 <u>KAPITEL 4 Annat avfall än hushållsavfall</u>	7
§ 4 <u>Uppgiftsskyldighet</u>	7
 <u>KAPITEL 5 Undantag</u>	8
§ 5.1 <u>Gemensam behållare</u>	8
§ 5.2 <u>Uppehåll i hämtning</u>	8
§ 5.3 <u>Förlängt hämtningsintervall</u>	8
§ 5.4 <u>Eget omhändertagande av hushållsavfall</u>	9
§ 5.5 <u>Befrielse från skyldigheten att överlämna hushållsavfall till kommunen</u>	9
§ 5.6 <u>Övriga undantag</u>	10
 <u>KAPITEL 6 Ikraftträdande / Överträdelser</u>	10
§ 6.1 <u>Ikraftträdande</u>	10
§ 6.2 <u>Överträdelser</u>	10
 <u>BILAGA 1. Sortering av avfall</u>	12
<u>BILAGA 2. Behållare och annan utrustning</u>	14

KAPITEL 1 Inledande bestämmelser

§ 1.1 Gällande författningar

Renhållningsordningen för Boxholm kommun består av två delar; föreskrifter om avfallshantering och avfallsplan.

Utöver bestämmelserna i dessa föreskrifter finns det bestämmelser i fråga om hantering av avfall främst i:

- Miljöbalken (1998:808) kap15 och Avfallsförordningen (2011:927).
- Föreskrifter om avfallshantering utfärdade med stöd av miljöbalken.
- Andra författningar. Exempelvis kommunens ABVA. (Allmänna bestämmelser för vatten och avlopp)

§ 1.2 Definitioner och begreppsförklaringar

- Med **avfall** avses varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med. Avfallsdefinitionen är gemensam för EU (avfallsdirektiv 2008/98/EG). Ett ämne eller föremål som blivit avfall upphör att vara avfall, om det har hanterats på ett sätt som innebär återvinning och uppfyller krav i fråga om fortsatt användning enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av MB 15 kap, 9 eller 28 §. (enl. MB 15 kap 1§).
- Med **hantering av avfall** avses
 1. insamling, transport, återvinning, bortscaffande eller annan fysisk befattning med avfall, eller
 2. åtgärder som inte innebär fysisk befattning med avfall men som syftar till att avfall samlas in, transporteras, återvinns, bortscaffas eller byter ägare eller innehavare. (MB 15 kap 3§)
- Med **hushållsavfall** avses avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. (MB 15 kap 2§)
- Med **fastighetsinnehavare** avses den som äger fastigheten eller den som enligt 1 kap 5§ fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
- Med **nyttjanderättshavare** avses den som, utan att omfattas av fastighetsinnehavarbegreppet, har rätt att bruka eller nyttja fastigheten.
- **Avfallskretsar** kallas de gemensamma insamlingsområden där ett antal enbostadsfastigheter har gemensam uppsamlingsplats och där fastighetsinnehavarna svarar för avfallets transport mellan respektive fastighet och uppsamlingsplats. Uppsamlingsplatsen räknas då som fastigheternas hämtningsställe. Överenskommelse ska finnas mellan kommunens bolag för renhållning ,AB Boxholmsteknik och avfallskretsens medlemmar om villkoren för kretsens verksamhet.
- Med **renhållare** avses den som på AB Boxholmstekniks uppdrag utför renhållningstjänster.

- Med **producent** avses den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning, eller den som i sin yrkesmässiga verksamhet frambringar avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl.
- Med **matavfall** avses exempelvis tillagade och råa matrester, matfett, kött- och fiskben, fiskrens, skal från skaldjur och ägg, frukt och grönsaker, te- och kaffesump, filter och tepåsar.

KAPITEL 2 Ansvar/skyldigheter

§ 2.1 Kommunens ansvar

Kommunen ansvarar för att hushållsavfall utom producentansvar inom kommunen transporteras till godkänd behandlingsanläggning och återvinns eller bortskaffas. AB Boxholmsteknik har verksamhetsansvaret för avfallshanteringen i kommunen. Renhållningen utförs av den entreprenör som AB Boxholmsteknik utser, nedan kallad renhållaren.

Miljönämnden utövar tillsyn över avfallshanteringen enligt 15 kap miljöbalken. Miljönämnden beslutar om undantag och prövar individuella fall och dispenser enligt denna renhållningsordning om inget annat anges.

§ 2.2 Fastighetsinnehavare/nyttjanderättshavarens ansvar

Ansvar för avfallshanteringen gentemot kommunen har fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren i den fastighet där avfallet uppkommer eller av andra skäl är förekommande på fastigheten. Ändring av ägandeförhållande för fastighet eller annan förändring som berör avfallshanteringen ska meddelas kundtjänst vid AB Boxholmsteknik utan begäran.

Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken.

Betalningsskyldigheten för renhållning ligger hos fastighetsinnehavaren.

Fastighetsinnehavaren/ nyttjanderättshavaren är skyldig att i nödvändig omfattning informera den eller de som bor i eller bedriver verksamhet i fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska se till att transportväg fram till avfallsbehållarens hämtnings- och tömningsplats hålls i farbart skick. Transportväg ska röjas från snö och hållas halkfri. Enskild väg och tomtmark som nyttjas, ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar för renhållningsfordon. Vägen ska hållas fri från nedhängande grenar och uppväxande vegetation. Vid återvändsgata ska det finnas möjlighet för renhållningsfordon att vända. Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren/nyttjanderättshavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med renhållaren.

Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten, där arbete ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska vid begäran om hämtning, lämnas till renhållaren och ändringar ska utan begäran meddelas renhållaren.

§ 2.3 Avfallslämnarens ansvar

Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall ska lämnas till renhållaren om inget annat anges i dessa föreskrifter.

Avfallslag som anges i bilaga 1 till dessa föreskrifter ska sorteras ut och förvaras samt transporteras skiljt från annat avfall om inget annat anges.

Farligt avfall från hushåll ska lämnas till Boxholm återvinningscentral eller till någon av renhållaren anvisad plats.

• KAPITEL 3 Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall

§ 3.1 Sortering av avfall

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska sortera ut de avfallslag som framgår i bilaga 1, där även närmare anvisningar om sortering anges.

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska säkerställa möjligheter att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till renhållaren för borttransport.

Matavfall sorteras ut och läggs i den gröna påse som tillhandahålls av kommunen.

§ 3.2 Emballering av hushållsavfall, fyllnadsgrad och vikt

I avfallsbehållaren får endast läggas sådant avfall för vilken behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Avfall ska vara väl emballerat enligt renhållarens anvisningar så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.

Avfallsbehållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas eller flyttas.

§ 3.3 Anskaffande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

En förteckning över de behållare och annan utrustning som renhållaren tillhandahåller anges i bilaga 2. Fastighetsinnehavare beställer den behållare som närmast motsvarar behovet. Kommunen får besluta om annan storlek om fastighetsinnehavarens normala avfallsmängd inte ryms i den beställda behållaren. Avfallsbehållare enligt bilaga 2 tillhandahålls och underhålls (reservdelar) av renhållaren. Såväl behållare som de inom fastigheten förekommande anordningar

och utrymmen för avfallshantering ska installeras och underhållas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras. Behållare ska vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens renhållningssystem kan ske och att hämtning underlättas.

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare är ansvarig för anordnande, installation och underhåll av övriga inom fastigheten installerade anordningar för avfallshanteringen. Fastighetsinnehavaren/nyttjanderättshavaren svarar för rengöring och tillsyn av behållare i erforderlig omfattning.

§ 3.4 Hämtningsintervall

Hämtning utförs enligt nedan angivna bestämmelser

- För **permanentboende** gäller följande:
Ordinarie hämtning utförs normalt en gång varannan vecka, året om eller i den ordning som renhållaren bestämmer.
- För **fritidsboende, koloniområden och fritidsanläggningar** gäller följande:
Ordinarie hämtning utförs under perioden från och med 1 maj till och med 30 september normalt en gång varannan vecka eller i den ordning som renhållaren bestämmer. Övrig del av året sker hämtning efter beställning.
- För **avfallskretsar** gäller följande:
Överenskommelse ska finnas mellan kommunens för renhållning verkställande organ, AB Boxholmsteknik och avfallskretsens medlemmar om villkoren för kretsens verksamhet.

§ 3.5 Grovavfall, kasserade kylskåp och frysar

Med grovavfall avses skrymmande och/eller tungt avfall från hushåll som ej lämpar sig att hantera i kärl eller säck. Grovavfall ska sorteras ut och lämnas på återvinningscentral.

Sorterat grovavfall omhändertas enligt bilaga 1.

Kasserade kylskåp och frysar ska hanteras varsamt och hållas skiljt från annat avfall så att det kan omhändertas särskilt enligt bilaga 1.

§ 3.6 Farligt avfall

Varje fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska sortera ut sitt farliga avfall och hålla detta avskilt från annat avfall. Det farliga avfallet ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Det farliga avfallet omhändertas enligt bilaga 1.

§ 3.7 Batterier

Varje fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska sortera ut batterier och hålla dessa avskilda från annat avfall så att det kan omhändertas enligt bilaga 1.

§ 3.8 Elektriskt och elektroniskt avfall

Varje fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska sortera ut hushållens avfall av elektriska och elektroniska produkter och hålla detta avskilt från annat avfall så att det kan omhändertas enligt bilaga 1.

§ 3.9 Latrin

Latrinbehållare ska förslutas väl och placeras invid sopbehållare eller på annan plats som anvisas av renhållaren. Latrinbehållare köps på anvisad plats.

Hämtning sker i samband med hämtning av hushållsavfall under perioden 1 maj – 30 september.

§ 3.10 Slam

Hämtning av slam från slamavskiljare, slutna tankar och fettavskiljare sker minst en gång per år.

Hämtning av förbrukat fosforfiltermaterial ska ske minst en gång vartannat år där hög skyddsnivå gäller och minst en gång vart fjärde år där normal skyddsnivå gäller. Extra tömning av slam och fosforfilter utförs efter särskild beställning hos aktuell entreprenör.

Slamavskiljare, slutna tankar, fettavskiljare och fosforfällor ska vara lätt tillgängliga för tömning. Lock eller manlucka ska kunna öppnas av en person och får inte vara övertäckt vid tömning. Det är viktigt att fettavskiljare efter tömning återfylls med vatten, om inte endast fettlagret sugts ur, för att öka anläggningens verkningsgrad. Fastighetsinnehavaren/nyttjanderättshavaren ansvarar för anläggningens skötsel och underhåll.

När brunn eller tank ligger utanför den egna fastigheten eller då det är oklart till vilken fastighet anläggningen hör, ska tömningsplatsen vara markerad med en tydlig skylt som anger fastighetsbeteckningen.

Fastighetsinnehavaren/nyttjanderättshavaren ska se till att transportväg hålls i farbart skick. Transportväg ska röjas från snö och hållas halkfri. Enskild väg och tomtmark, ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar för renhållningsfordon. Vägen och området runt brunnen ska hållas fri från nedhängande grenar och uppväxande vegetation. Vid återvändsgata ska det finnas möjlighet för renhållningsfordon att vända.

§ 3.11 Hushållsavfall från verksamheter

Hushållsavfall från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall än hushållsavfall. För hushållsavfall från verksamheter gäller följande:

- Verksamhetsutövare ska säkerställa möjligheter att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till renhållaren för borttransport, dvs. hushållsliknande avfall
- I avfallsbehållaren får endast läggas sådant avfall för vilken behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Avfall ska vara väl emballerat enligt renhållarens anvisningar så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer. Behållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas eller flyttas.
- Avfallsbehållare tillhandahålls och underhålls (reservdelar) av renhållaren. Såväl behållare som de inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshantering ska installeras och underhållas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras. Behållare ska vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens renhållningssystem kan ske och att hämtning underlättas.
- Verksamhetsutövare är ansvarig för anordnande, installation och underhåll av övriga inom fastigheten installerade anordningar för avfallshanteringen.

En förteckning över de behållare och annan utrustning som renhållaren tillhandahåller anges i bilaga 2.

§ 3.12 Övrigt avfall

Se bilaga 1.

• **KAPITEL 4 Annat avfall än hushållsavfall**

§ 4 Uppgiftsskyldighet

Den som yrkesmässigt bedriver verksamhet där det uppstår annat avfall än hushållsavfall ska vid begäran enligt Avfallsförordningen (2011:927) lämna de uppgifter som behövs för kommunens renhållningsordning och avfallsplan. Verksamheter ska redovisa uppgifterna till AB Boxholmsteknik.

• **KAPITEL 5 Undantag**

§ 5.1 Gemensam behållare

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan under förutsättning att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer medges rätt att använda gemensam behållare för hushållsavfall. Berörda fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska göra gemensam ansökan till AB Boxholmsteknik. Rätt till gemensam behållare kan beviljas för maximalt tre fastigheter, där uppkommet avfall bedöms kunna rymmas i avsedd behållare. Fastigheterna ska vara nära grannar eller av andra skäl ha behov av gemensam behållare.

§ 5.2 Uppehåll i hämtning

Uppehåll i **hämtning av hushållsavfall** för permanentboende kan efter ansökan medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande period av minst tre månader. Uppehåll i hämtning kan beviljas för högst fem år i taget. Abonnemanget öppnas automatiskt efter uppehållstidens slut. Uppehåll i hämtning avseende fritidshus ska gälla hela hämtningsperioden. Ansökan ska lämnas skriftligen till miljönämnden senast en månad innan den avsedda perioden. Ansökan kan inte gälla retroaktivt.

Uppehåll i **tömning av slamavskiljare** kan efter ansökan till miljönämnden medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande period av minst ett år. Uppehåll i hämtning kan beviljas för högst fem år i taget. Abonnemanget öppnas automatiskt efter uppehållstidens slut.

Uppehåll i **tömning av fosforfällor** kan efter ansökan till miljönämnden medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande period av minst ett år. Uppehåll i tömningen kan beviljas för högst fem år i taget. Abonnemanget öppnas automatiskt efter uppehållstidens slut.

§ 5.3 Förlängt hämtningsintervall

Förlängt hämtningsintervall av **hushållsavfall** kan efter ansökan till miljönämnden medges för enfamiljsbostäder i tätortsområden till tretton eller sex gånger/år, för landsbygdsområden till tretton eller fyra gånger/år och för fritidsbostäder till sex eller två gånger/ säsong. Den sökande ska påvisa att följande villkor uppfylls:

- Allt komposterbart material, matavfall och liknande måste komposteras i en skadedjurssäker åretruntbehållare. (Fritidsbostäder omfattas inte av detta krav)
- Allt material som omfattas av producentansvar ska lämnas på avsedd insamlingsplats.

- Övriga bestämmelser i denna renhållningsordning följs.

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som har låg belastning på sin **slamavskiljare eller slutna tank** kan beviljas glesare tömningsintervall efter ansökan till miljökontoret. Dock ska tömning ske minst en gång vartannat år med ansluten vattentoalett och minst en gång vart tredje år utan ansluten vattentoalett.

Längre hämtningsintervall för slam kan ske om den anläggda avloppsavläggnings tekniska utformning är konstruerad för detta och att hämtningen sker enligt miljönämndens anvisningar.

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som har låg belastning på sin **fosforfälla** kan beviljas glesare tömningsintervall efter ansökan till miljökontoret.

§ 5.4 Eget omhändertagande av hushållsavfall

Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten enligt vad som anges nedan och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

För kompostering av organiskt, komposterbart hushållsavfall som uppkommer inom den egna fastigheten krävs att komposten utformas, placeras och sköts på ett sådant sätt att olägenheter inte uppstår. Kompostering av det egna hushållsavfallet på fastigheten ska anmälas skriftligen till miljönämnden. Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna komposten.

Trädgårdsavfall ska förvaras skiljt från annat avfall.

För kompostering av trädgårdsavfall krävs att komposten utformas, placeras och sköts så att olägenheter inte uppstår

För att medge dispens för eget omhändertagande av materialet från fosforfällor på egen fastighet gör miljönämnden en bedömning i varje enskilt fall efter en anmälan från fastighetsägaren eller nyttjanderättshavare. Detta görs för att säkerställa att omhändertagandet kan ske på ett sätt som är miljömässigt acceptabelt.

§ 5.5 Befrielse från skyldigheten att överlämna hushållsavfall till kommunen

Befrielse från hämtning av hushållsavfall kan efter ansökan till miljönämnden medges under förutsättning att fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren kan ta om hand avfallet på den egna fastigheten på ett sätt som inte orsakar olägenhet för människors hälsa eller miljön eller strider mot författning. Befrielse kan beviljas för minst ett år och maximalt fem år i taget därefter öppnas abonnemanget automatiskt, om inte fastighetsinnehavaren/nyttjanderättshavaren söker ny befrielse. Beslut som innebär befrielse enligt ovan innebär inte total avgiftsbefrielse för renhållningen, eftersom beslut om sortering av visst avfall förutsätter att kommunen tillhandahåller

och därmed har kostnader för bl.a. återvinningsstationer samt mottagning av hushållens farliga avfall, kylmöbler samt grovavfall m.m.

Total avgiftsbefrielse kan - efter prövning av AB Boxholmsteknik- endast erhållas om fastigheten är obebodd under ett helt kalenderår.

Befrielse från hämtning av latrin kan efter ansökan till miljönämnden medges om fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren kan omhänderta latrinen på den egna fastigheten på ett sätt som inte orsakar förorening av mark eller vatten eller på annat sätt medför olägenhet för människors hälsa eller miljön eller strider mot författning. Ansökan om omhändertagande av latrin i egen förmultningsanläggning ska innehålla en beskrivning av anläggningen.

Befrielse från tömning av slamavskiljare eller slutna tank där slam och fosformaterial finns och som uppkommer inom den egna fastigheten kan efter ansökan till miljönämnden medges för jordbruksfastighet som förfogar över tillräckligt med spridningsareal. Detta under förutsättning att slammet kan omhändertas på ett sätt som inte orsakar olägenhet för människors hälsa eller miljön eller strider mot författningen gällande avloppsslam på åkermark.

Befrielse från att lämna avfall från fosforfällor till kommunen kan prövas efter ansökan till miljönämnden. Om fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren kan omhänderta det egna uppkomna slam och fosformaterial på den egna fastigheten på ett sätt som inte orsakar skada på människors hälsa eller på miljö och att det inte strider mot författning.

§ 5.6 Övriga undantag

Vid synnerliga skäl kan andra undantag prövas av miljönämnden. Som synnerliga skäl anses sådan åtgärd som främjar återanvändning, återvinning och inte innebär olägenhet för människors hälsa eller miljön.

KAPITEL 6 Ikraftträdande/Överträdelser

§ 6.1 Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft 2016-04-01 enligt beslut av Kommunfullmäktige, § 5/2016, och ersätter tidigare föreskrifter för avfallshantering i renhållningsordningen för Boxholm kommun. Undantag som kommunen medgivit gäller tillsvidade och ersätts ej med dessa nya föreskrifter.

§ 6.2 Överträdelser

Bestämmelser om straff och förverkanden vid överträdelser finns i 29 kap miljöbalken (1998:808).

BILAGA 1. Sortering av avfall

Hushållsavfall innefattar allt det avfall som uppstår i ett hushåll, eller avfall som är jämförligt med avfall från hushåll och som uppkommer där människor vistas, t.ex. i personalmatsalar, restauranger osv. Hushållsavfallet ska sorteras och materialen ska hållas skilda från varandra enligt nedan.

AVFALLSSLAG	EXEMPEL	HANTERING/LÄMNAS	KOMMENTAR
Batterier	Alla sorters batterier under 3 kg. Batterier över 3 kg t ex. bilbatterier ska hanteras som farligt avfall, se farligt avfall.	Lämnas vid Boxholms återvinningscentral. Återvinningsstationer och affärer. Fastighetsnära insamling kan erbjudas i flerfamiljsfastigheter.	Enligt Förordningen om producentansvar för batterier (2008:834) är hushållen skyldiga att sortera ut batterier. Produkter med inbyggda miljöfarliga batterier kan lämnas vid försäljningsställen.
Brännbart avfall	Allt avfall som blir kvar efter källsortering.	Hämtning var fjortonde dag vid en- och tvåfamiljsfastighet. Hämtning var fjortonde dag under perioden maj-september vid fritidsbostad. Hämtning var fjortonde dag eller efter abonnemang vid flerfamiljsfastigheter.	
Bygg och rivningsavfall	Avfall från mindre underhålls- och reparationsarbeten i bostaden såsom tegel, takpannor, betong mm.	Lämnas på Boxholms återvinningscentral.	
Döda sällskapsdjur		Nedgrävning av döda sällskapsdjur, förutom hästdjur, får ske efter ansökan hos Miljönämnden i enlighet med Jordbruksverkets föreskrifter SJVFS 2006:84.	
Elavfall	Radio, TV, stereo, högtalare, dator, glödlampor, uppladdningsbara apparater och leksaker mm.	Lämnas på Boxholms återvinningscentral eller annan av AB Boxholmsteknik anvisad plats.	Avfall från elektriska och elektroniska produkter ska sorteras och förvaras skilt från annat avfall. (25 § Avfallsförordningen (2011:927))
Farligt avfall	Färg, lösningsmedel, bekämpningsmedel, lim, oljor, foto-kemikalier, termometrar och annat som innehåller kvicksilver, bilbatterier mm.	Lämnas på Boxholms återvinningscentral eller annan av kommunen anvisad plats.	Farligt avfall ska sorteras ut och tas omhand på ett hälso- och miljöriktigt sätt. (§§16 – 19 Avfallsförordningen (2011:927))
Förpackningar och tidningar	Förpackningar av metall, glas, papper, plast samt tidningar.	Lämnas i behållare på Boxholms återvinningscentral eller återvinningsstationer. Fastighetsnära insamling kan erbjudas i flerfamiljsfastigheter.	Tidningar och förpackningar ska sorteras ut enligt Förordningen (2006:1273) om producentansvar för förpackningar 8§ , samt Förordningen (2014:1074) om producentansvar för returpapper
Grovavfall	Det avfall som är för stort för att få plats i avfallsbehållaren och som inte går att återvinna t ex mattor, madrasser, fönsterglas.	Lämnas på Boxholms återvinningscentral.	
Jaktavfall	Avser avfall från jakt för egen konsumtion och som fritidssyssla	Förpackas väl och lämnas som brännbart avfall.	
Kylar och frysar		Lämnas på Boxholms återvinningscentral.	Avfall från elektriska och elektroniska hushållsprodukter inklusive kyl- och frysapparater och belysningsutrustning ska förvaras skilt från annat avfall.(25 § Avfallsförordningen

			(2011:927))
Läkemedelsavfall		Lämnas på apotek	
Matavfall avsett för gröna påsen	Med Matavfall avses exempelvis tillagade och råa matrester, matfett, kött- och fiskben, fiskrens, skal från skaldjur och ägg, frukt och grönsaker, te- och kaffesump, filter och tepåsar.	Lämnas bland övrigt avfall i den vanliga avfallsbehållaren	Påsar tillhandahålls av renhållaren.
Matfett	Frityroljor och liknande	Lämnas på Boxholms återvinningscentral.	
Organiskt, komposterbart matavfall	Matberedningsavfall som t ex. potatis och lökskal, fruktrester och kaffesump. Överbliven mat och mat som blivit för gammal. Hushållspapper, snittblommor.	Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavaren vid en- och tvåfamiljsfastigheter kan efter anmälan till Miljönämnden själv kompostera det på fastigheten. Större mängder kräver tillstånd.	
Specialavfall såsom avfall från hemsjukvård	Kanyler, förband och stickande/skärande avfall mm som alstras i hemmet.	Stickande/skärande som alstras i hemmet t ex rakblad förpackas i en plåtburk, förslutes och läggs i brännbart. Kanylburkar hämtas och lämnas på apoteken.	SOSFS 2005:26. Cytostatika utgör farligt avfall och måste hållas skilt från annat avfall. I dessa fall bör vårdgivare lämna särskild information om omhändertagande. För institutions- och hemsjukvård finns särskilda regler
Textilier		Lämnas i behållare på återvinningsstationer.	
Trädgårdsavfall	Ris, grenar, löv, mossa etc.	Lämnas på Boxholms återvinningscentral.	

BILAGA 2. Behållare och annan utrustning

Nedanstående behållartyper anges i ungefärlig volym (liter)

Enfamiljsbostäder

Plastkärl	190, 370
-----------	----------

Avfallskretsar

Plastkärl	190, 370, 660
-----------	---------------

Flerfamiljsbostäder

Plastkärl	190, 370, 660
-----------	---------------

Fritidsområden (1/5 – 30/9)

Plastkärl	190
-----------	-----

Verksamheter

Säck ¹	160
Plastkärl	190, 370, 660

Latrin (avser fritidsområden perioden 1/5 – 30/9)

Latrinbehållare	30
-----------------	----

Gröna påsen

Gröna påsen med matavfall läggs bland övrigt avfall.
Endast de påsar som delas ut av renhållaren ska användas.

Kommentar. Förutom ovanstående behållare förekommer även behållare och annan utrustning som fastighetsinnehavaren/nyttjanderättshavaren eller verksamhetsutövaren själv tillhandahåller, t ex djupbehållare av typ Molok.

¹ Säck medges endast där kärl ej är praktiskt möjligt.

Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön för Boxholms kommun

Med stöd av 9 kap. 7-8 och 11-13 §§ miljöbalken (1998:808) samt 13, 17, 39-40 och 42-44 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd meddelar kommunfullmäktige följande lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.

Inledande bestämmelser

- 1 §** Utöver bestämmelserna i miljöbalken (1998:808) och förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) gäller följande lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.

Avloppsanordning

- 2 §** Det krävs tillstånd även för att inrätta annan avloppsanordning än som avses i 13 § första stycket förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, exempelvis avloppsanordningar för bad-, disk-, och tvättavloppsvatten inom de områden som har märkts ut på kartbilaga 1-4.

Tillstånd enligt dessa bestämmelser krävs inte för avloppsanordning som kräver tillstånd enligt 5 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller anmälan enligt 1 kap 10 § miljöprövningsförordningen eller om avloppsanordningen är avsedd att föra avloppsvattnet till enbart en allmän avloppsanläggning.

Djurhållning

- 3 §** Det krävs tillstånd av miljönämnden för att hålla
1. nötkreatur, häst, get, får eller svin
 2. pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur, eller
 3. giftig orm
- inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser.

Tomgångskörning

- 4 §** En förbränningsmotor i stillastående motordrivet fordon får hållas i gång i högst en minut.

Detta gäller inte

1. Om trafikförhållandena föranlett fordonet att stanna, t.ex. i trafikkö
2. Om motorn hålls i gång för att – i den mån det behövs för fordonets ändamåls-enliga brukande – driva annan anordning (på fordonet) än sådan som avser uppvärmning.

Omedelbart tomgångskörningsförbud gäller dock fordon som stannats vid broöppning och järnvägsövergång.

Eldning

- 5 §** Eldning av löv, kvistar och annat trädgårdsavfall inom områden med detaljplan är förbjuden. Valborgsmässoeld är undantagen föreskriften.

Eldning får aldrig ske i strid med gällande brandföreskrifter.

Dispens

- 6 §** Miljönämnden får medge dispens från vad som gäller enligt § 2-5 i dessa föreskrifter, om det är uppenbart att risk för olägenheter från miljö- och hälsoskyddspunkt inte föreligger.

Sanktioner

- 7 §** I Miljöbalken finns reglerat vilka sanktioner som kan bli aktuella vid överträdelse av dessa paragrafer.

Avgifter

- 8 §** Miljönämnden får ta ut avgift för prövningar av ansökningar om tillstånd och dispens samt för tillsyn enligt dessa föreskrifter utifrån den taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område som kommunfullmäktige antagit.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

- 9 §** Dessa lokala föreskrifter träder i kraft den 1 april 2015. Äldre lokala föreskrifter ska tillämpas på ärenden som har inletts dessförinnan.

Kartbilaga 1: Planlagt område inom Blåvik, Kopparhult och Hårdaholmen

Kartbilaga 2: Flanhult och Helgebo

Kartbilaga 3: Arrebo

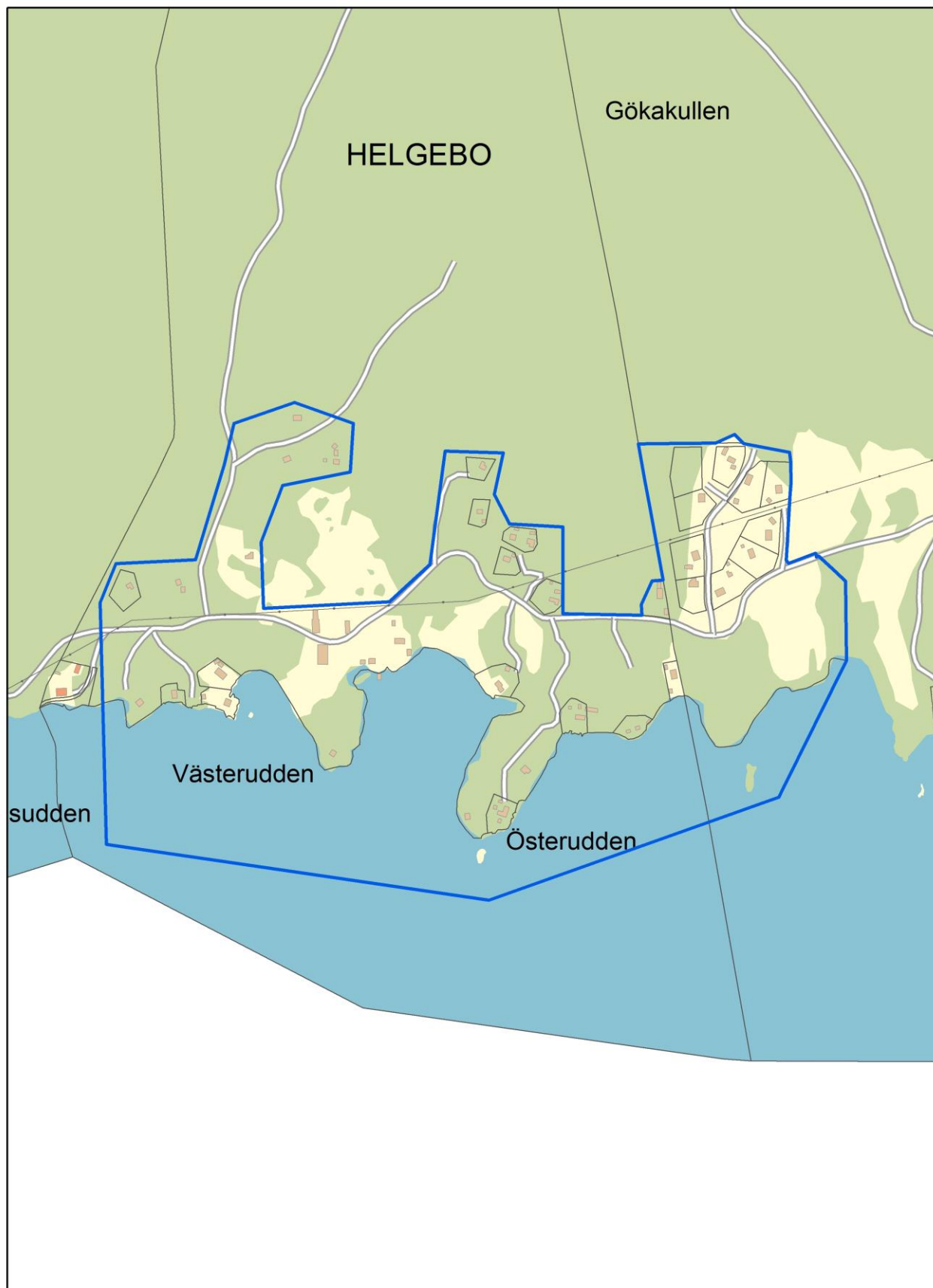
Kartbilaga 4: Ormsjötorp

Kartbilaga 1

Planlagt område inom Blåvik, Kopparhult och Hårdaholmen

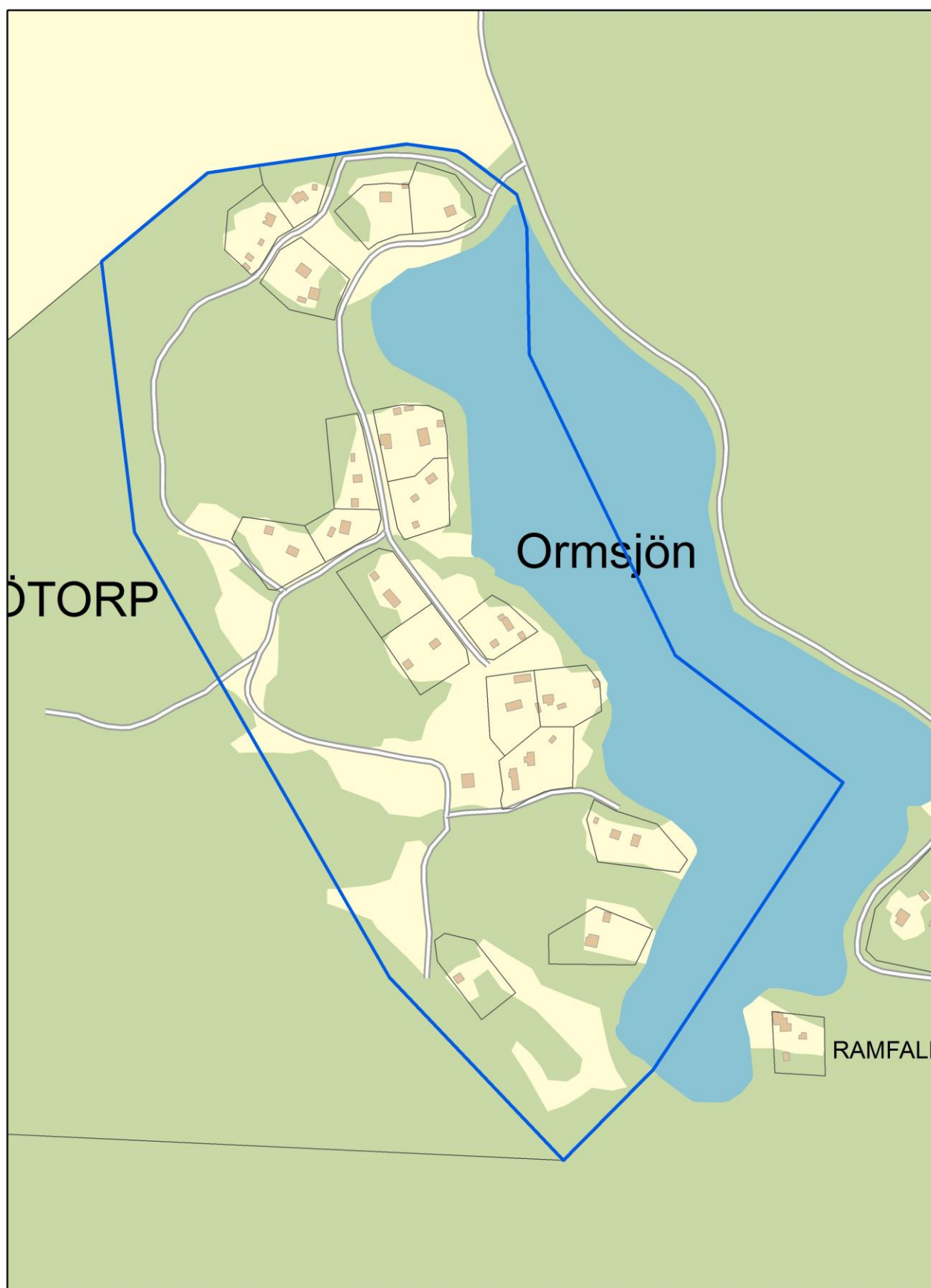
Kartbilaga 2 Flanhult och Helgebo

Kartbilaga 3 Arrebo

Kartbilaga 4 Ormsjön

Boxholms kommuns författningssamling

Beslutade av Kmf 1997-12-22 § 75
Reviderade av Kfm 2014-09-08 § 115

Lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Boxholms kommun

Boxholms kommun föreskriver följande med stöd av 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

§ 1

Utöver vad som föreskrivs i de grundläggande bestämmelserna om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats i 3 kap ordningslagen (1993:1617) och i kommunens lokala ordningsföreskrifter gäller dessa föreskrifter för salutorgen i kommunen. Syftet med föreskrifterna är att upprätthålla den allmänna ordningen.

§ 2

Föreskrifterna är tillämpliga på följande offentliga platser som kommunen upplåter till allmänna försäljningsplatser för torghandel; Torget i Boxholm.

§ 3

På den allmänna försäljningsplatsen finns både fasta och tillfälliga saluplatser som bestäms av kommunstyrelsen.

Fast saluplats anvisas och upplåtes av kommunstyrelsen under ett år (Årsplats). En årsplats anses förverkad om berörd torghandlare har uteblivit sex gånger i rad utan att meddela kommunen. Om uthyrd fast årsplats inte tagits i anspråk till klockan 08.00 kan platsen överlåtas till någon annan tillfälligt den dagen.

Tillfällig saluplats upplåtes endast för viss dag.

Fördelning av tillfälliga saluplatser

§ 4

Tillfällig saluplats väljs av försäljarna i den ordning de kommer till försäljningsplatsen, d.v.s. först till kvarn. Bord nr. tre är dock en tillfällig plats som går att boka i förväg via kommunens ekonomienhet.

Tider för försäljning

§ 5

Torghandel får äga rum på Torget i Boxholm helgfria torsdagar. Om helgdag infaller på dag som eljest skall vara torgdag får torghandel i stället pågå närmast föregående vardag. Försäljningen får börja tidigast kl 08.00 och sluta senast kl 17.00, ifall kommunstyrelsen inte medgivit undantag eller beslutat annat.

Varor och redskap ska vara bortförda senast en timme efter försäljningstidens slut.

På begäran av polismyndigheten eller annan myndighet eller om särskilda skäl föreligger får kommunstyrelsen besluta att försäljning i särskilt fall skall ske vid andra tider eller helt ställas in.

Innehavarens upplysningsskyldighet

§ 6

En innehavare av en saluplats är enligt 2 § lagen (1990:1138) om tillfällig försäljning skyldig att genom en väl synlig skylt eller på annat lämpligt sätt lämna upplysning om innehavarens namn, postadress och telefonnummer.

Försäljning av livsmedel

§ 7

Vid försäljning av livsmedel på de allmänna försäljningsplatserna gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i livsmedelslagen (1971:511) och livsmedelsförordningen (1971:807) samt föreskrifter meddelade med stöd av dessa.

Placering av varor, redskap och fordon

§ 8

Varor och redskap får inte placeras på de gånger som är avsedda för trafik utmed eller mellan saluplatserna.

Under försäljningstid får inte försäljarnas fordon framföras på försäljningsplatsen.

Fordon som behövs för att försäljning skall kunna ske, får uppställas på egen saluplats endast i samband med att egen försäljning förekommer på allmän försäljningsplats.

Renhållning

§ 9

En innehavare av en saluplats är skyldig att senast 30 minuter efter försäljningstidens slut samla ihop avfall och annat skräp från rörelsen, samt att föra bort och lägga det i en behållare för sopor.

Innehavaren skall se till att saluplatsen hålls ren och snygg.

Avgift

§ 10

För användning av allmän försäljningsplats har kommunen rätt att ta ut avgift enligt de grunder som beslutats av kommunfullmäktige.

Överträdelse av föreskrift

§ 11

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot någon av 3 § andra och tredje styckena, 8 och 9 §§ kan dömas till penningböter enligt 3 kap 22 § andra stycket ordningslagen.

I ordningslagen finns också bestämmelser om föreläggande och förverkande.

Boxholms kommuns författningssamling

Beslutade av Kfm 1997-12-22 § 74
Reviderad av Kfm 2016-05-16 § 44
Reviderad av Kfm 2016-12-12 § 81
Reviderad av Kfm 2018-05-14 § 52
Reviderad av Länsstyrelsen 2018-06-13 (Dnr 213-5995-18)

Lokala ordningsföreskrifter för Boxholms kommun

Boxholms kommun föreskriver följande med stöd av 1 § förordningen(1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 §

Grundläggande bestämmelser om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats finns i 3 kap ordningslagen (1993:1617).

Dessa lokala ordningsföreskrifter innehåller ytterligare bestämmelser om hur den allmänna ordningen i Boxholms kommun skall upprätthållas.

2 §

Föreskrifterna är tillämpliga på alla platser inom kommunen som är offentlig plats enligt 1 kap 2 § första stycket 1 - 4 ordningslagen om inte annat anges.

För områden som kommunen upplåtit till torghandel gäller också kommunens föreskrifter om torghandel.

3 §

Vid tillämpningen av 3 kap ordningslagen och dessa föreskrifter skall, med stöd av 1 kap 2 § andra stycket ordningslagen, följande områden jämföras med offentlig plats:

Timmeröbadet
Sjögårpsbadet
Malexanders badplats
Rinnabadet

4 §

Innan polismyndighet fattar beslut om tillstånd enligt 7 §, 11 § första stycket, 12 §, 14 § första stycket bör kommunen ges tillfälle att yttra sig.

Lastning av varor mm

5 §

Vid lastning, forsling, lossning och annan hantering skall den som är ansvarig för åtgärden göra vad som behövs för att undvika att allmänheten utsätts för tillfälliga olägenheter genom damm, spill eller dålig lukt.

Avlastningen och uppläggningsen av gods får inte ske så att brandposter, brandsläckningsutrustningar och utrymningsvägar blockeras eller att räddningstjänstens arbete hindras.

Schaktning, grävning mm

6 §

Den som är ansvarig för upptagande av grus, jord eller sand, tippning av fyllnadsmassor, schaktning, grävning eller annat liknande arbete skall se till att det sker på ett sådant sätt att allmänheten utsätts för minsta möjliga hinder och olägenhet.

Störande buller

7 §

Arbete som orsakar störande buller för personer på offentliga platser, t ex stenkrossning, pålning och nitning, får inte ske utan polismyndighetens tillstånd.

Containrar

8 §

Ägaren eller nyttjanderättshavaren till en container, som skall ställas upp på en offentlig plats, är skyldig att tydligt märka containern med ägarens eller nyttjanderättshavarens namn, adress och telefonnummer.

Adressnummerskyltar

9 §

Fastighet, vilken tilldelats adressnummer, skall vara försedd med adressnummerskylt. Sådan skylt skall sättas upp och bekostas av fastighetsägaren.

Markiser, flaggor och skyltar

10 §

Markiser, flaggor och skyltar får inte sättas upp så att dess underkant skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 2,30 meter eller över en körbana på lägre höjd än 4,50 meter. Markis och dylikt får inte heller sättas upp så att vägmärke skymms.

Affischering

11 §

Affischer, annonser eller liknande anslag får inte utan tillstånd av polismyndigheten sättas upp på sådana husväggar, staket, stolpar eller liknande som vetter mot offentlig plats.

Tillstånd behövs inte för att sätta upp anslag på tavlor, pelare eller andra liknande anordningar som är avsedda för detta ändamål. För näringsidkare krävs inte heller tillstånd för att sätta upp annonser och andra tillkännagivanden, som avser näringsidkarens rörelse, på byggnad där rörelsen finns.

Högtalarutsändning

12 §

Information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentliga platser, får inte ske genom högtalare eller liknade utan tillstånd av polismyndigheten.

Förtäring av alkohol

13 §

Spritdrycker, vin och starköl får inte förtäras inom följande områden annat än där särskilt serveringstillstånd för alkoholdrycker föreligger:

Centrum, resecentrum, skateparken, informationsplats Dalstorp samt Timmeröbadet. Dessa områden är markerade med snedstreck på bilaga 1 och 2.

Ambulerande försäljning

14 §

För ambulerande försäljning på Torget och Stenbocksplatsen krävs polismyndighetens tillstånd. Med ambulerande försäljning avses sådan gatuförsäljning som tar offentlig plats i anspråk endast tillfälligt och i obetydlig omfattning och som därför inte kräver tillstånd enligt 3 kap 1 § ordningslagen.

Camping

15 §

Camping är förbjudet på offentliga och därmed jämställda platser med undantag för särskilt anvisade platser vid Timmeröbadet och Malexanders badplats.

Hundar

16 §

Hundens ägare, den som tagit emot en hund för underhåll eller nyttjande eller den som endast tillfälligt vårdar en hund är skyldig att följa bestämmelserna i §§ 17 och 18. Det som sägs i dessa paragrafer gäller inte för ledarhund för synskadad person eller för polishund i tjänst.

17 §

Hundar skall hållas kopplade i motionsspåren i Motionsgården, Österskogen och i Strålnäs. Inom planlagda områden skall tikar under löptid hållas kopplade, dock inte inom inhägnade områden. Hundar får inte rastas på begravningsplatser.

18 §

Föreningar efter hundar skall plockas upp på offentliga eller därmed jämställda platser.

Fyrverkeri och andra pyrotekniska varor

19 §

Det krävs tillstånd av polismyndigheten för att använda pyrotekniska varor inom områden som omfattas av detaljplan. Det krävs dock ej tillstånd för att använda pyrotekniska varor inom detaljplanelagt område under påskafton, valborgsmässoafton och nyårsafton, från kl. 18.00 samt därpå följande dag till kl. 03.00.

Ridning och löpning

20 §

Ridning får inte ske i följande motionsspår:

Motionsgården

Elljusspåret, Österskogen

Elljusspåret, Strålnäs

Avgift för att använda offentlig plats

21 §

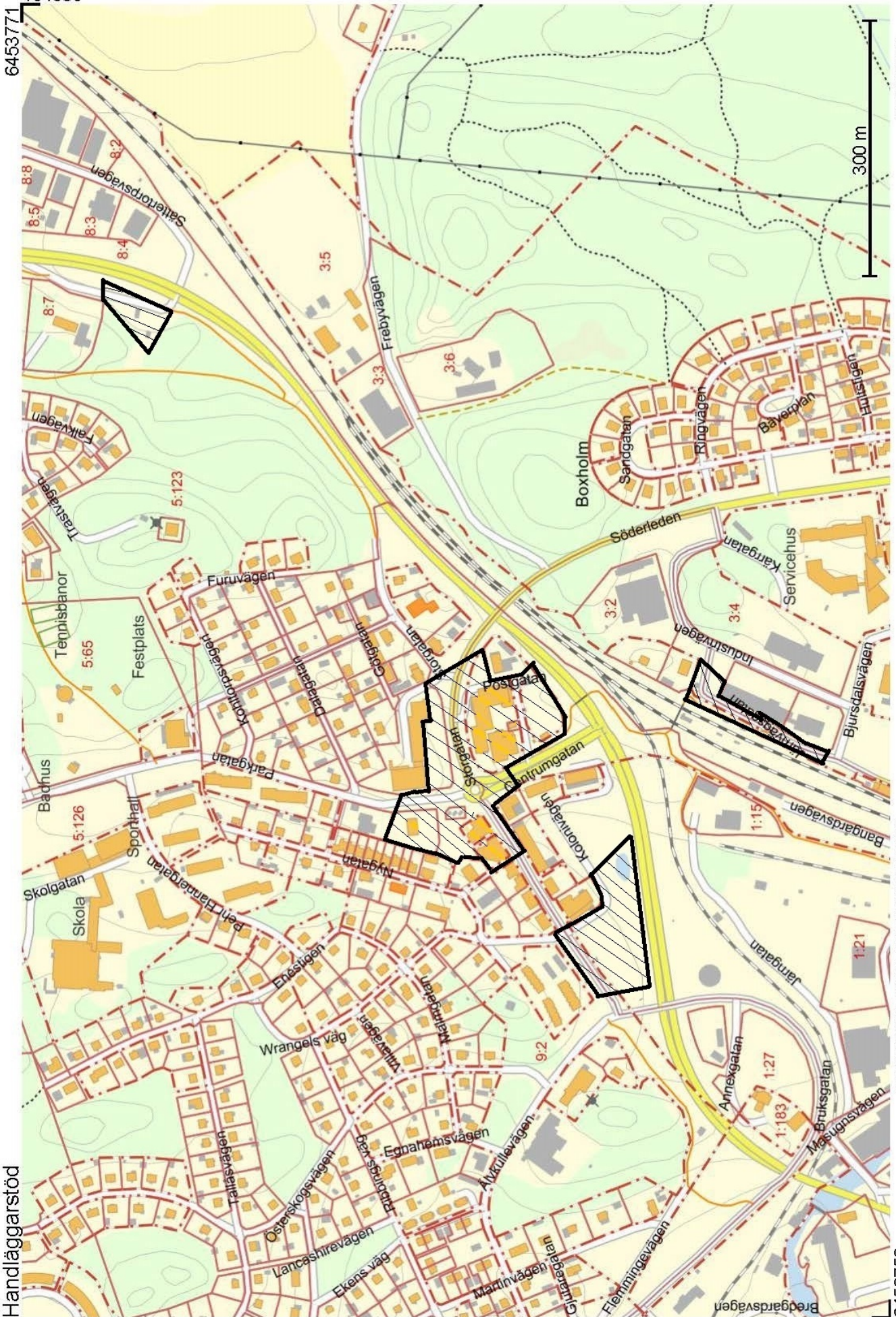
För användning av offentlig plats och område som kommunen jämställt med sådan plats har kommunen rätt att ta ut en avgift enligt de grunder som beslutats av kommunfullmäktige.

Överträdelse av lokal ordningsföreskrift

22 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av 5 -10 §§, 11 § första stycket, 12-15 §§ och 17 - 20 §§ kan dömas till penningböter enligt 3 kap 22 § andra stycket ordningslagen. I ordningslagen finns också bestämmelser om förelägganden och förverkande.

154086
6453771

Handläggarstöd

Skala 1:6000
Skapad med InfoVisaren
2016-03-14

Skapad: 2016-03-14 (C) Lanmäteriverket

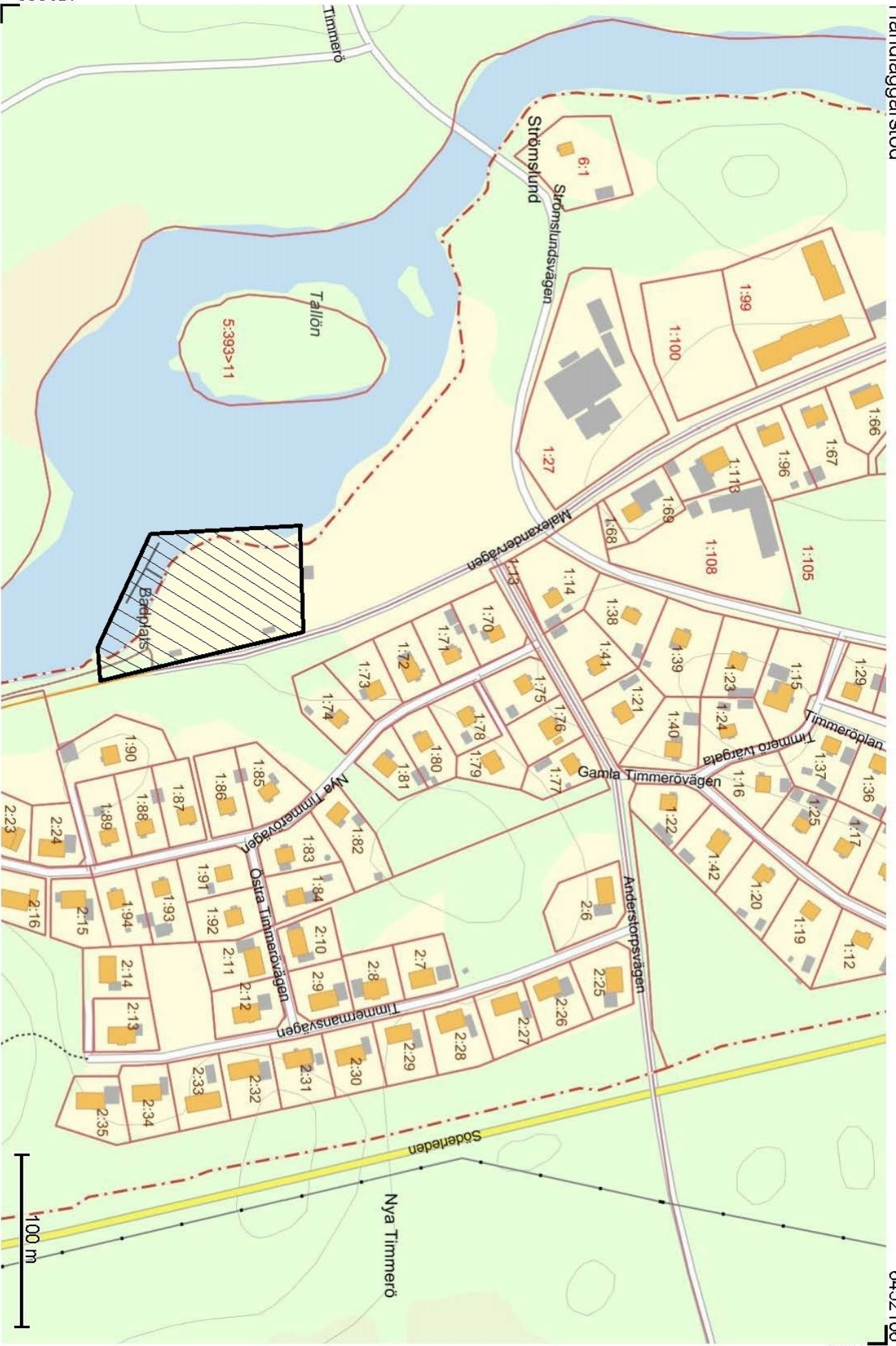
6452752

152544

Handläggartöd

6452106

153839

6451596

Skapad: 2016-03-14 (C) Lantmäterverket

Skala 1:3000
Skapad med InfoVisaren
2016-03-14

100 m

Boxholms kommun författningssamling

Fastställd av Kfm 2012-03-26 § 59

Kompletterad av Ks 2012-06-12 § 137

Parkeringsövervakning i Boxholms kommun

Kommunal parkeringsövervakning styrs av Lag om kommunal parkeringsövervakning (SFS 1987:24)

Syftet med parkeringsövervakning är att främja trafiksäkerheten på vägarna, öka framkomligheten i trafiken samt förbättra trivseln i boendemiljöer.

Samråd har skett med polismyndigheten. Parkeringsvakter kommer att förordnas att sköta övervakningen.

Kommunfullmäktige har beslutat

att parkeringsövervakning införs i hela kommunen

att fastställa följande taxa för parkeringsövervakning :

- 300 kr – böter för parkering enligt LTF
- 300 kr – övriga överträdelser t.ex. längre än tillåten tid, ej erlagd avgift
- 500 kr – förbud att stanna, huvudled, parkeringsförbud
- 500 kr – busshållplats
- 500 kr – på gång- och cykelbana
- 700 kr – handikapplats
- 700 kr – korsning
- 700 kr – övergångsställe

att ge delegation till kommunchefen att fatta beslut om gällande parkeringsvakters förordnanden inom kommunen.

Kommunstyrelsen har beslutat

att kontrolltiden ska vara 7 minuter innan parkeringsanmärkning kan utfärdas

att parkeringsvakt genom förordnande ges rätten att flytta fordon i kommunen.